

KATOLIČKI LIST

ZVONIK

GODINA: III

BROJ: 8 (22)

Subotica, kolovoz (august) 1996.

Cijena: 3,00 N. din

dužijanca

SUBOTICA 1996

zvnh.org.rs

ZAHVALA I JUBILEJI

Postoji jedno zanimljivo poglavlje u svetopisamskoj knjizi "Propovjednik". Propovjednik kaže: "Sve ima svoje doba, i svaki posao pod nebom svoje vrijeme" i onda nabroja: Vrijeme radanja i vrijeme umiranja; vrijeme plača i vrijeme smijeha; vrijeme šutnje i vrijeme govorenja... (usp. Prop 3,1-9). Rado bih tom nabrojanju dodao: postoji vrijeme žetve i zahvale; vrijeme jubileja...

Doista, protekli period u našoj biskupiji obilježen je posebno zahvalom i jubilejima. Sva zahvala slivena je u jednu - u zahvalu za žetvu, za kruh. I ove godine, osamdesetpeti put u Crkvi je proslavljena Dužijanica, osamdesetpeti put smo klicali "Tebe Boga hvalimo" za sve, a osobito za kruh, osamdesetpeti put smo javno i gromoglasno pjevali: "Svet, svet, svet je Gospod Bog" - kralj svega stvorenoga, "kralj preslavni puka svog"! Da, tako je bilo ove godine u Somboru, Žedniku, Maloj Bosni, Tavankutu, Đurđinu, Subotici... I dok smo zahvaljivali Bogu za žetvu, nismo zaboravili zahvaliti mu i za ljude - za ljude koji su sijali sjeme Božje riječi (svećenik Ante Evetović Miroljub), zahvaljivali smo i za one koji su sijali sjeme lijepe riječi kroz poeziju i prozu (Ivan Malagurski Tanar, Miroljub, Lazar Merković). Zahvaljivali smo Bogu za svoje pradjedove i pokušali ponoviti, kroz natjecanje risara, ono što su oni nekad radili i pokazati dio onoga čime su "kadgod radili". Zahvaljivali smo Bogu što je nadahnuo naše ljude da slave Njega i naš Rod: šlingom, umjetnošću u tehnici slame, našim narodnim igrama i pjesmama, našom prekrasnom narodnom nošnjom... Najviše smo zahvaljivali Bogu za Kruh života, za Euharistiju, bez kojeg ne bi bilo svega BOGATSTVA DUHA naših ljudi, ni naših predivnih običaja, ni marljivog, strpljivog i ustrajnog rada naših seljaka.

Specifičan vid naše zahvale očitovao se u proslavi različitih jubileja (jubilej bismo mogli nazvati velikom zahvalom): Dijamantna misa mons. dr. Marina Šemudvarca, Srebrna misa preč. Nagy Józsefa, 60 godina redovništva s. Andeline Kujundžić, s. Blaženke Vojnić, s. Elvire Rogić; Srebrni jubilej s. Zrinke Glavaš. Slavili smo šezdesetu obljetnicu prve Bačke sinode i svečano otvorili novu Sinodu Subotičke biskupije. Dok budete čitali ove retke, Bikovčani će već naveliko slaviti 75. obljetnicu svoje župne crkve, a župljani župe sv. Roka u Subotici žurno će pripremati proslavu jubileja 100. obljetnice svoje crkve. Svi se oni zahvaljuju Bogu na primljenim darovima, a mi i Bogu i njima! I tako iz zahvale u zahvalu, iz jubileja u jubilej... Na taj način punili smo se ponosom, ljubavlju, dobrotom, radošću... "Zahvala je izvor životne radosti", kako reče nadbiskup Perko u svojoj propovijedi! Mi se obilno, proteklih dana, napojismo na izvoru te radosti. I s tog izvora krenusmo dalje, u svakodnevnicu, raditi još više i još bolje - Bogu na slavu i ljudima na korist!

Dragi čitatelji! Dok budete čitali ovaj Zvonik, pridružite našoj zajedničkoj zahvali i jednu malu osobnu zahvalu: zahvalite Bogu za ljude koji su sve ovo napisali i za sve one koji su radili da biste i ovaj broj Zvonika, odmah poslije Dužijance, imali u rukama! A ja vam zahvaljujem što kupujete i čitate Zvonik! Bog vas blagoslovio i nagradio!

Vaš Urednik

VRIJEME ODMORA I PUTOVANJA

Na svim mojim putevima Ti si uvijek sa mnom,
Kriste Bože, prisutan u srcu mom!

Godišnji odmor. Kako željno iščujemo taj dan. Ljetna vrućina i naporan svakodnevni rad ostavljaju vidljivi trag na našim licima i srcima. Isus se često, nakon napornoga dana, povlačio u osamu da se odmori i pomoli. I mi trebamo činiti tako. I mi moramo pronaći mjesto i vrijeme za odmor.

Kako smo često nervozni. Nestrpljivi zbog prevelike rastrganosti. Nemamo vremena za sebe, a ni za druge.

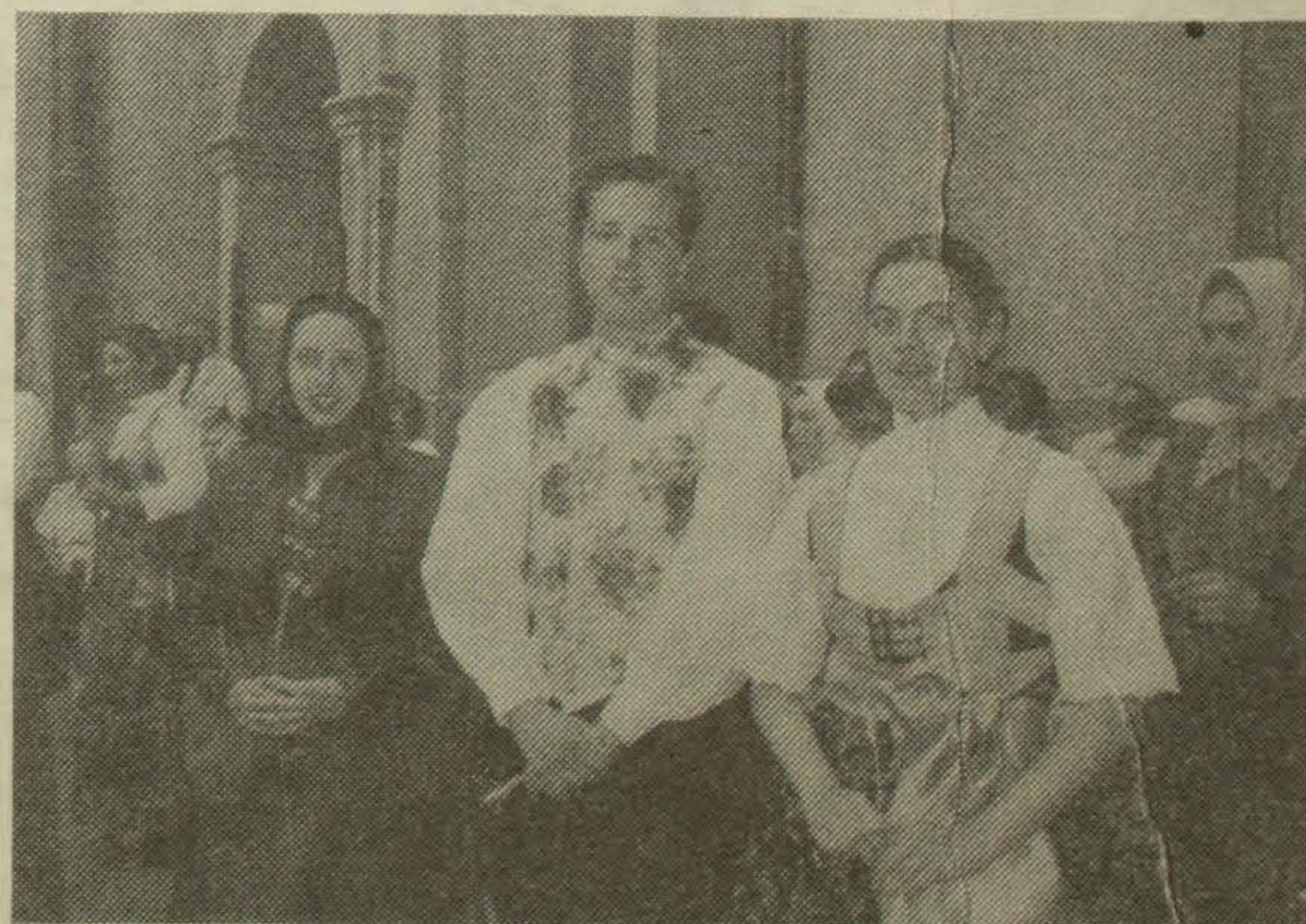
Potrebno je dnevno, ali isto tako i godišnje, povući se u OSAMU. Na samotno mjesto i MOLITI. Molitva je najbolji odmor. Ako smo često jako umorni, nije li to znak da premalo molimo, da se rijetko povlačimo u osamu?! Kad se u osami, moleći osvježimo, onda možemo i mi, poput Isusa, koji je obilazio gradove i sela, na svim našim putovanjima imati jasni cilj: susretati ljude, ljubiti ih i voditi ih k Bogu. Sve drugo je manje važno. I zato na prvo mjesto valja staviti temeljni susret, susret s Bogom, povlačeći se u mir i tišinu. Bez toga, doista, nema ni pravog odmora. Bez pravog odmora, pak, nema ni pravog, plodonosnog rada. I zato: molimo i odmarajmo se da bismo mogli dobro raditi! To je put do zdravog i mirnog života, to je put koji vodi i u vječnost, u vječni pokoj!

S. Silvana Milan

Na GODIŠNJEM ODMORU potrebno je:

- * *pronaći prepuno mira i tišine*
- * *naspavati se*
- * *ići u šetnju*
- * *polako promatrati prirodu, ljude, događaje, život i sve zgode s određene udaljenosti*
- * *izbaciti mržnju*
- * *praštati onima koji su te uvrijedili*
- * *pokajati se za pogreške, zla i krivice*
- * *čitati neku dobru knjigu, tekst koji će te osvježiti...*

T. Ivančić

Uređuje: **Andrija Kopilović**

18. nedjelja kroz godinu - 4.08. 1996.

*Iz 55,1-3
Rim 8,35.37-39
Mt 14,13-21*

SVI SE NASITIŠE

U evanđelju je opisan događaj. Jedno čudo koje je u svojoj naravi i velika poruka. Umnažanje kruha, o komu je riječ u ovom odlomku evanđelja, otkriva ponajprije Božju brigu i Isusovu skrb za čovjekov život. On ima srca za ljude i njihove potrebe. Isus utražujući jednu čovjekovu naravnu potrebu daje poruku i za naše euharistijske sastanke, koji su znak povezanosti s Bogom i stalna čežnja da živimo u ljubavi jedni prema drugima. Ta povezanost s Bogom živim, koji nam se u kruhu živom daruje, povezuje nas s božanskim životom, ali je naša sreća nepotpuna sve do časa kada shvatimo da je ta povezanost s Bogom i zadatak: živjeti u ljubavi sa svim ljudima. Tek tako, ako je kruh života u središtu vertikalne i horizontalne ljubavi, otvara se mogućnost sreće koju su osjetili oni koji su blagovali čudesno umnoženi kruh i ribu i tako shvatili da su Isusovi učenici, jer su ostali u toj pustinji povezani s njim, ali i povezani međusobno. Šteta što je taj veliki znak, koji je uživao časovito, u neke unio zabunu te su podlegli napasti sumnje. Za nas je poruka: kad smo zajedno s Isusom i zajedno s braćom, Gospodin nas hrani svojim bogatstvom i bogatstvom svoje riječi.

19. nedjelja kroz godinu - 11.08. 1996

*1 Kr 19,9a.11-13a
Rim 9,1-5
Mt 14,22-33*

NE BOJTE SE, JA SAM

Pred nama je ponovo znakovit čin Isusovoga poučavanja učenika. Isusov hod po moru, koje je za Židove simbol razorne moći, očituje da je Isus pobjednik i nad tom razornom moći. To je izazov za Petra koji je i u svojim mislima i u pothvatima dosta nagao. Da li je i on pozvan na pobjedu nad razornošću zla?! I stoga moli Gospodina da može i on hodati po tom moru i tako pokazati da je obdaren snagom koju Isus ima. I pozvan je. Međutim, napast koja uvijek prati čovjeka, ovog puta hvata i Petra, unatoč iskustva što je počeo hodati po vodi. Dakle, dano mu je pobijediti Zloga. On sebi vjerojatno postavlja pitanje da li je ovo što mu se događa konačno stanje i da li je ta pobjeda trajna. I zaplaši ga valovlje, dubina mora, te počne tonuti u moći sumnje. Te klikne: Gospodine, spasi me. Ovo je vrlo tipičan događaj za svakog pojedinog čovjeka koji bi u svom zemaljskom hodanju htio biti siguran da je definitivno obračuno s moću grijeha i da je definitivno obdaren čudesnim znakom. Izgleda, Gospodin ne misli tako. On želi da se cijeloga života, držeći njega za Spasitelja i to jedinoga, snagom vjere borimo bez malodušja i sumnje. Tako ćemo na kraju vidjeti da je Isus i u nama pobijedio Zloga i po nama na toliko mjesta, te kad uđemo u lađu utihne oluja. I druga poruka je jasna: i Crkva kao lađa mora, unatoč nevoljama, imati pouzdanja u Isusa i dati se na hod po moru, ako to ustreba.

20. nedjelja kroz godinu - 18.08. 1996.

*Iz 56,1.6-7
Rim 11,13-15.29-32
Mt 15,21-28*

ŽENO, VELIKA JE TVOJA VJERA

Ovaj odlomak zbunjuje. Naime, Isus protiv svoga običaja odbija poslušati molbu žene strankinje. Dapače, da drama u srcu žene koja moli za ozdravljenje svoje kćeri bude još veća, Isus citira riječ koja sablažnjava: "Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima". No, prava vjera koju ova žena ima neda se ni poniziti, ni zbuniti. Ona zna tko je Isus: Sin Davidov. I stoga je spremna na svaki odgovor, te Isusa pogađa ravno u srce. Njen je odgovor: "Da, ali i psići jedu mrvice što padaju sa stola njihovog gospodara". Vjera ne raspravlja. Vjera jednostavno moli. I stoga je prava vjera uvijek ponizna. I moramo znati da naše vapaje Bog nije dužan poslušati. Molitva naša ne dirigira Bogu, nego moli Boga, a prava je vjera, uz poniznost, zadovoljna i s mrvicama. Samo neka je s Božjeg stola. Stoga ovaj odlomak, unatoč svoje neobičnosti, ima vrlo jaku poruku kako o vjeri, tako i o molitvi koja je pred Bogom i koja ne dirigira nego se predaje, pouzdaje i oslanja, bezuvjetno. Tada se Bog neda nadmašiti u velikodušnosti.

22. nedjelja kroz godinu - 01.09. 1996.

*Jr 20,7-9
Rim 12,1-2
Mt 16,21-27*

TKO HOĆE ZA MNOM NEKA UZME KRIŽ SVOJ

Gospodin iskušava srca svojih vjernih. Dovodi ih u takvu situaciju da po koji put ne razumiju "sablasnu" riječ Gospodnju. Sam Bog ponekad svojom riječju zbunjuje, te nas ostavlja u običnom ljudskom pitanju: je li to moguće?! U takvoj situaciji našao se i Petar, o kom smo prethodne nedjelje razmišljali kao o stijeni i nepobjedivosti Crkve, a sada je "pao" na ispitu, jer je pomiješao ljudsko razmišljanje s božanskim. Matej se nije ustručavao zapisati Isusov oštri prijekor upućen Petru: "Nosi se od mene, sotonu!" Međutim, ta Isusova oštrina nije promijenila naklonost Isusova srca prema Petru i njegovoj službi, već je za sva vremena ostavio poruku da nam na pameti u svim službama u Crkvi mora biti ono što je Božje a ne što je ljudsko. A u tom Božjem je ugrađena i patnja i odricanje i žrtva, koja nam nikako ne godi, bar ne ušima, a spasenjska je jedino ako se prihvati i prikaže u sjedinjenju s Kristovom patnjom za spas života kako svog, tako i svojih bližnjih. Bog nije stvorio patnju radi patnje, ali je patnja dopuštena radi pročišćenja našega srca.

21. nedjelja kroz godinu - 25.08. 1996.

*Iz 22,19-23
Rim 11,33-36
Mt 16,13-20*

TI SI KRIST, SIN BOGA ŽIVOGA

Pred nama je jedan od temeljnih tekstova Isusovog zahvata u ljudskoj povijesti, a to je gradnja njegove zajednice, tj. Crkve. Neobična je ispovijest Petrova u ime svih učenika: "Ti si Krist, Sin Boga živoga".

Evanđelje pokazuje da je tako jasna ispovijest vjere uvijek djelo Božje u nama. Ne može čovjek doseći tako veliku istinu i čin objave vlastitim silama, nego je to uvijek objava Božja, koja se očituje iznutra, tj. ljudskom srcu i savjesti. Ali, da bi netko mogao biti Isusov učenik, takva vjera je uvjet. I stoga slijedi odgovor Isusov, pun neshvatljivog obećanja, da će Šimuna Petra, sina Jonina, zavijeke ugraditi kao nepokolebljivu stijenu i kamen temeljac svojoj Crkvi. Dapače, bit će obdaren božanskim darom da veže i razrješuje, da oslobađa i privodi Kraljevstvu nebeskom. To je navještaj Petrova prvenstva kojim će kroz svu povijest biti obdareni i Petrovi nasljednici; kako god se pokazali vrednijima ili nevrednijima od Petra, garancija stijene i garancija ključeva ostat će u njihovim rukama. Gospodin će tako voditi svoju povijest da će Crkva u svim vremenima opstati unatoč ljudske slabosti i ponovo i ponovo zasjati kao veliko otajstvo Božjega djela u povijesti, uz jedini uvjet da je u toj povijesti prisutna i vjera kojom se Bog objavljuje čovjeku.

LITURGIJSKO OTVARANJE II. SINODE SUBOTIČKE BISKUPIJE

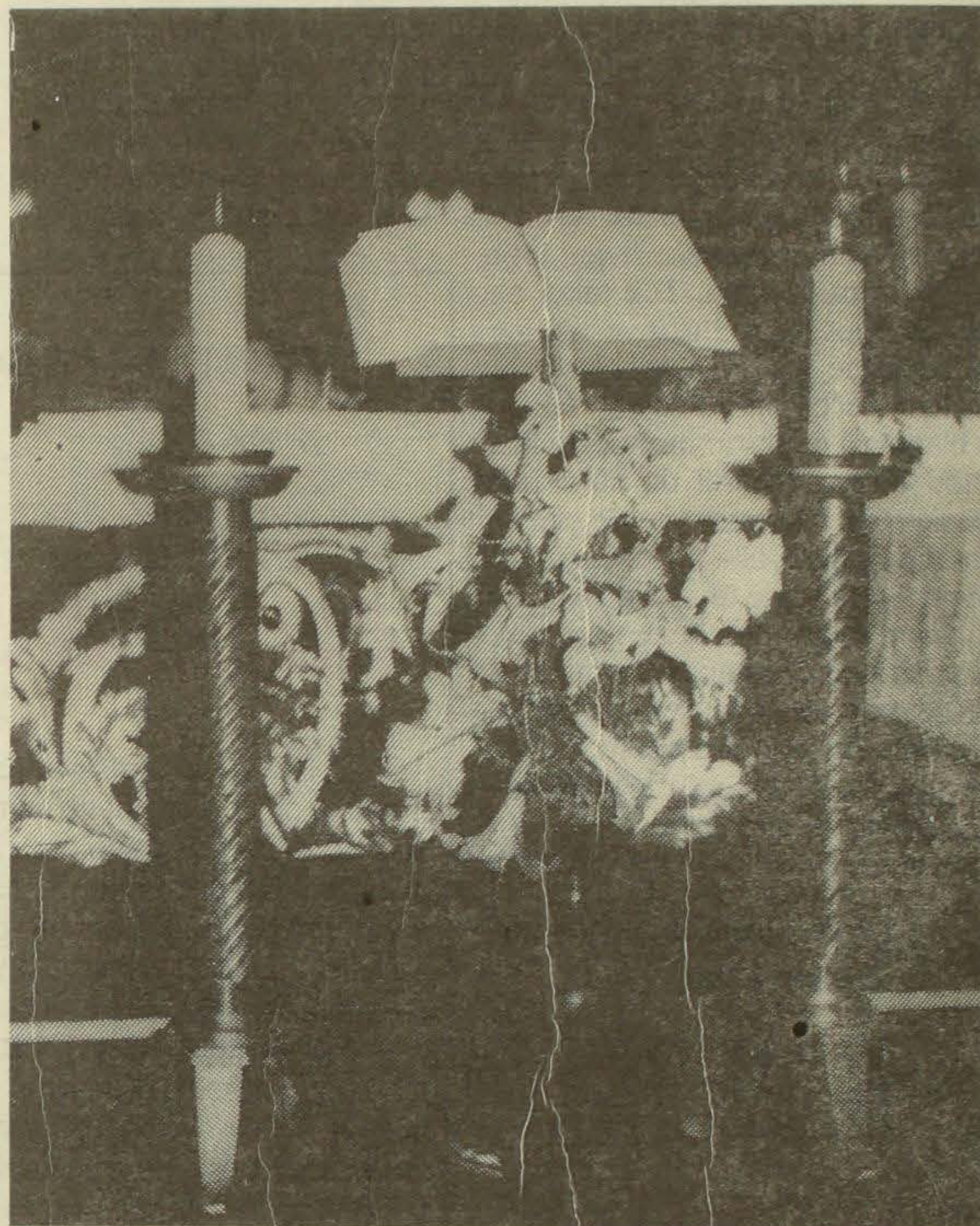
Na godišnjicu završetka prve Bačke sinode, tj. 30.06. 1996. godine biskup Ivan Péntzes svečano je liturgijskim činom otvorio II. Sinodu subotičke Crkve.

Sinoda je zbor svećenika, redovnika, redovnica i laika koji su izabrani u zbor sinodalnih otaca. Sinoda može trajati više godina u odvojenim specijaliziranim, zatim zajedničkim pa i javnim sjednicama, a na dnevnom redu su pitanja za unapređenje pastoralnog i duhovnog života mjesne Crkve u onim područjima gdje opći Zakonik Katoličke crkve dopušta, dapače preporuča mjesnom biskupu prilagodbe i stvaranje krajevnog prava.

Budući da se tu radi ponajprije o vitalnom svjedočenju žive Crkve, svaka se Sinoda otvara svečanom liturgijom. Dok se katedralom orio himan Duhu Svetomu, biskup Péntzes je, okružen s pedesetak svećenika te nedjelje poslijepodne svečanim ulaskom u katedralu svih svećenika koncelebrirana i sudionika Sinode, započeo bogoslužje otvaranja Sinode. Jedan od potresnih momenata iz liturgije je svakako svečana intronizacija Evanđelistara u svetište Crkve. Taj čin će se svaki puta ponoviti na svečanim i javnim sjednicama. To je, naime, liturgijski čin koji označava da se Sinoda nadahnjuje i okuplja oko Božje riječi te da je Sinodi glava Crkve sam Gospodin Isus Krist.

Nakon intronizacije evanđelja, slijedila je homilija biskupa Ordinarija na hrvatskom i mađarskom jeziku, a kratko također i na slovačkom i njemačkom jeziku, te čitanje dokumenata koji su potrebni da se može otvoriti Sinoda, a to su: dopis Sv. Stolici o namjeri sazivanja Sinode, odgovor Sv. Stolice s apostolskim blagoslovom za otvaranje Sinode, te biskupov dekret kojim otvara Sinodu. Sve je to učinjeno svečano i pobudno svim vjernicima koji su se u lijepom broju okupili u katedrali.

Rad Sinode preporučamo svima u molitve!

A.K.

Intronizirani Evanđelistar

**Biskupski ordinarijat
Subotica
Svetoj Stolici u Rimu
25. ožujka 1996.**

Sveti Oče!

73 godine je otkako je Subotička biskupija samostalna, a 28 godina je otkako je podignuta na rang biskupije.

Među najveće zasluge koje se mogu ubrojiti mojim predšanicima blažene uspomenne biskupima Lajči Budanoviću i Matiji Zvekanoviću jest, da su sačuvali i predali ostvareno jedinstvo i crkvenost klera i Kristovih vjernika laika na području naše biskupije.

Meni se čini da nije teško nastaviti na tako započetoj osnovi i na njoj dalje graditi. Po milosti Vaše Svetosti dolje potpisani već sedam godina vodi Subotičku biskupiju.

Broj svećenika prije 60 godina, u vrijeme održavanja prijašnje Sinode, iznosio je 192. Danas imamo svega 96 svećenika. Una-

toč izmijenjenih okolnosti većina klera privržena je tradiciji, koja je nastala na temelju prijašnjih crkvenih propisa i običaja. Tu tradiciju želimo prilagoditi današnjim okolnostima, te ih kao norme za djelovanje ostvariti u životu.

Imam u vidu da na području naše biskupije već 60 godina nije bilo biskupijske sinode. Stoga ću u duhu 36. točke dekreta "Christus Dominus" Drugoga vatikanskog sabora, dne 30. lipnja 1996. godine svečano otvoriti na pet godina planiranu Biskupijsku sinodu. Završna godina Sinode će biti 2002. godina.

U duhu saborskih dekreta i svetih kanona svećenici će po dekanatima, te u raznim vijećima, zajedno s Kristovim vjernicima laicima, prodiskutirati građu predviđenu za obradu, i na kraju prihvatiti kao norme koje treba provesti u život. Svjestan svega toga, dolje potpisani biskup svečano će otvoriti Biskupijsku sinodu u svojoj Katedrali - Bazilici minor.

Svećenstvo je Subotičke biskupije u proteklom razdoblju uvijek u bezpogovornoj poslušnosti bilo privrženo Apostolskoj Svetoj Stolici. Svećenstvo i danas obećava da će takvu poslušnost svjedočiti i u budućnosti.

Postojani u ostvarenju ove važne zadatke, imamo u vidu veliki značaj predstojeće Sinode za našu biskupiju. Zato ponizno molimo Vašu Svetost da se udostoji prihvatiti nakanu sazivanja i otvaranja naše Biskupijske sinode.

U isto Vas vrijeme molimo da podijelite svoj apostolski blagoslov kako okupljenom svećenstvu, tako i okupljenim Kristovim vjernicima, koji svi zajedno, i ovom zgodom izražavaju svoju privrženost Svetoj Stolici.

Ponizno prostrt pred Vašom Svetosti i za sebe moli slične milosti

Vašoj Svetosti u Kristu odani sin

Ivan Péntzes, biskup.

**SINODA - NAŠ ZAJEDNIČKI HOD PREMA SVETOM CILJU:
DUBLJE ŽIVJETI EVANĐELJE
(Homilija biskupa mons. Ivana Pénzesa na otvaranju Sinode)**

Braćo svećenici, redovnici, redovnice, bogoslovi, seminarci, pastoralni suradnici i suradnice, ministranti i svi Kristovi vjernici-laici!

Danas se sjećamo događaja od prije šezdeset godina kada je 1936. godine, blage uspomene, biskup Lajčo Budanović s uspjehom završio prvu Bačku sinodu. Ta Sinoda bila je pripravljena osam godina. Vodstvo tadašnje Bačke Apostolske Administrature 1958. godine preuzeo je, blage uspomene, biskup Matija Zvekanović, koji je na II. Vatikanskom koncilu bio koncilski otac i nakon toga ustrajno je provodio u djelo upute istoga Koncila. On je poradio na tome da 1968. godine dobijemo rang biskupije. U svojim okružnicama nastavio je obnavljanje svih pastoralnih i liturgijskih propisa. Mnogo truda

je uložio da sačuva i ojača jedinstvo biskupije. U tom ozračju primio sam vodstvo biskupije 1989. godine i odmah započeo s daljnjim pripremama za jednu temeljitu i dobro osmišljenu, za duhovni napredak potrebnu Biskupijsku sinodu.

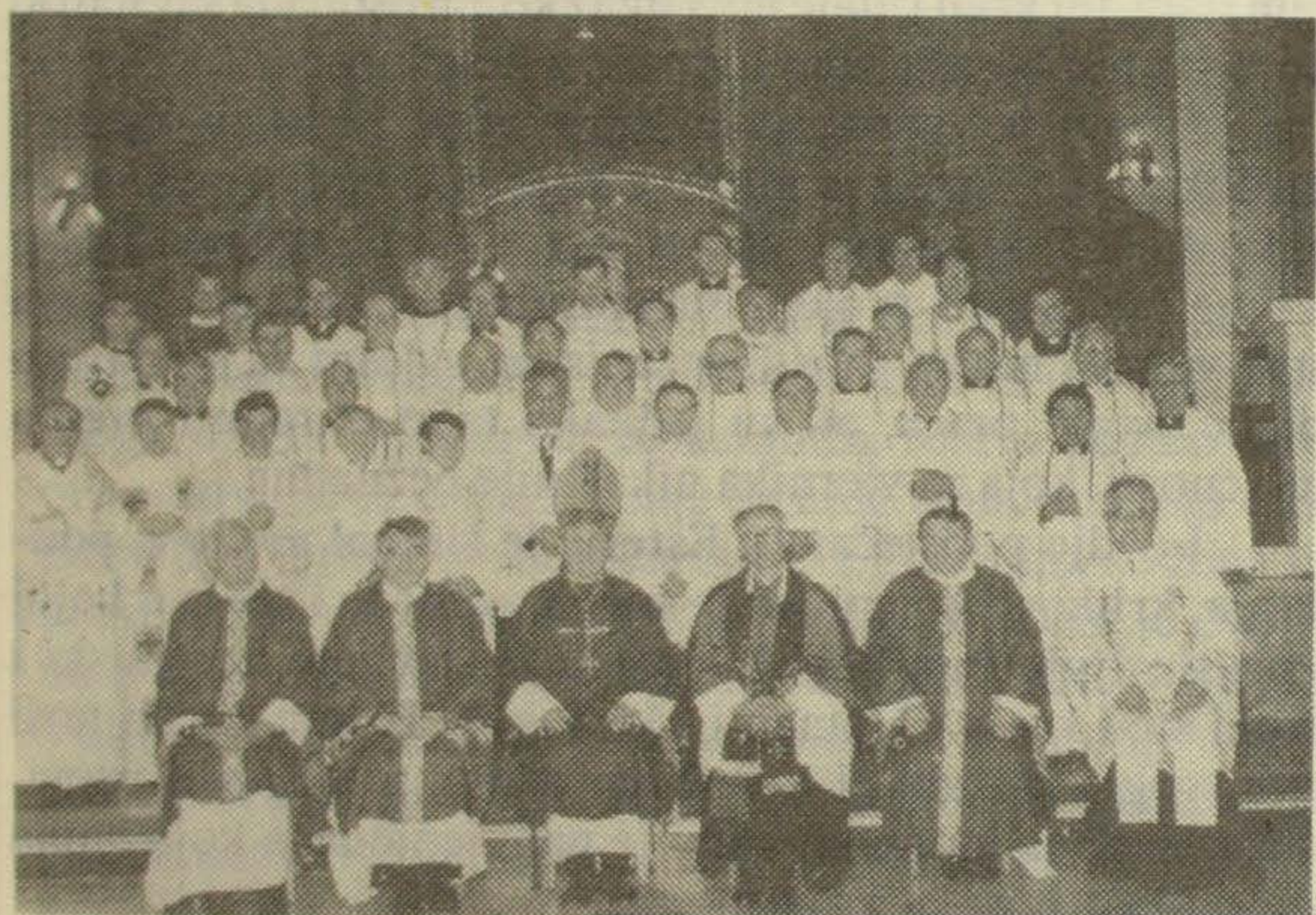
Želim pastoralno-pravnu Sinodu koja, prevedeno na jednostavan jezik, znači da će cijeli Božji narod zajedno moliti, zajedno razmišljati o suvremenim temama, zajedno hodati prema svetom cilju da što dublje

živimo evanđelje i ostvarimo osobni kontakt s Isusom Kristom po Duhu Svetom, koji prenosi ono što je Očevo, koji nas sve ljubi.

Ovaj zajednički hod trajat će do 2002. godine. Cilj svega ovoga nisu dvije knjige, dva dokumenta, koja će na kraju nastati. Krajnji cilj je da naš kršćanski život poslije Sinode bude u duhu onoga što će pastoralni plan i krajevno pravo sadržavati, kad ih Ordinarij proglasi i tako stupe na snagu.

Biskup Pénzes govori na otvaranju Sinode

Svećenici Subotičke biskupije sa svojim biskupom nakon otvaranja Sinode

*Od Svete Stolice iz Rima
25. travnja 1996.*

Preuzvišeni Gospodine!

Ne možemo izraziti koliko se radujemo što je u Subotičkoj biskupiji i u nestalnim prilikama sretno obnovljeno zajedništvo i što je biskupsko sjedište sačuvalo svoju postojanost. Hvale je vrijedno, što su na čelu biskupije bili pastiri, koji su zauzetim radom unaprijedili mjesnu Crkvu i tako ostvarili jedinstvo klera i Kristovih vjernika - laika.

Razborit je korak što Biskupijsku sinodu 30. lipnja ove godine želite započeti i do 2002. godine završiti. Na Sinodi ćete raspravljati o gorućim problemima Crkve, da jedinstvo - uz savladavanje ne baš malih prepreka - u

sretnijoj budućnosti donosi bogate plodove. Drugi vatikanski koncil će vam dati smjernice za rad. Nitko ne dvoji da je taj Koncil od velikog značaja za Crkvu i za cijeli svijet. On ima snage utvrditi duše, te obnovljene ljude poticati i u sadašnjosti i budućnosti, da pružaju svjedočanstvo i bratsko prosvjetljenje o nazočnosti Krista u Crkvi i svijetu.

Sveti Otac zato podupire i veoma cijeni Vašu nakanu i želi, da Sinoda donese što više plodova te da se sretno dovrši. Kao znak odane zauzetosti, Sveti Otac će trajnom molitvom pratiti rad Sinode izražavajući tako svoju naklonost. Tebi i svim sudionicima Sinode rado podjeljuje svoj Apostolski blagoslov.

I ja koristim ovu prigodu, te od srca želim dodati i svoje dobre želje.

Angelus Kard. Sodano, državni tajnik.

Uređuje: Andrija Kopilović

VELIKI BIBLIJSKI LIKOVI

ESTERA ŽENA ODVAŽNA I VJERNA

Lik žene Estere opisan u knjizi Staroga zavjeta, koji nosi naziv "Estera", podsjeća uvijek iznova da je potreba trenutka zadatak i obveza za svakoga od koga to životne okolnosti zatraže. I da spremnost na bezuvjetno predanje strah pretvara u moć. Tajna velike moći krhkih ljudi ohrabrenje je svakome u svakom vremenu. Knjiga Esterina smještena je u glavni grad Suzu, gdje su mnogi Židovi zatočeni i sluge su na kraljevskom dvoru. Estera je siročić, bez roditelja, koju je odgojio njezin rođak Mardokaj. U djetinjstvu ju je naučio kojeg je roda i koje je vjere makar ju je nagovorio da u vanrednim okolnostima i svoju vjeru i svoju narodnost živi u skrovitosti.

Providnost, kojoj je u ovoj knjizi osobito posvećeno puno pažnje, tako vodi put sirote Estere da ona biva izabrana za kraljicu. Naime, u času izbora kraljice za kralja Ahasvera, njegovo srce bi priklonjeno lijepoj djevojci Esteri, a da je ni pitao nije kojeg je roda i koje vjere. Ona postaje "preko noći" najslavnija žena kraljevstva. Jasno imamo pred sobom vrijeme mnogoženstva. Kraljica Estera je prva i najvažnija od svih kraljevih žena i stoga jedina nosi krunu. Prvi čovjek kraljevstva i simbol svih izdajnika i dodvornika Haman uspijeva saznati detalje o življenju Židova i njihovom prakticanju vjere, koje se protivilo kraljevim naredbama. U želji da se dodvori kralju a prisvoji svu židovsku imovinu, on se laća, u povijesti iskušanoga načina dodvoravanja, a taj je prikazati kralju kako mu prijete velika opasnost od vjere i običaja Židova. Dapače, nagovara kralja na genocid, tj. na uklanjanje svakoga tko se priznaje članom toga naroda ili ispovjeda tu vjeru. Način dodvoravanja, kako je prikazan u knjizi, tipičan je i stoga i odvratan i podao. Uostalom, od čovjeka s takvim srcem nije se drugačije ni očekivalo. Kralj izdaje nalog: tko god se ne pokori njegovoj odredbi bogostovlja, ima se iskorjeniti. Strah je zahvatio sve Židove, čak i očaj. U tom trenutku nastupa Esterin odgojitelj Mardokaj s ovom porukom: "Nemoj misliti da ćeš se, zato što se nalaziš u kraljevskoj palači, spasiti jedina od svih Židova: jer budeš li u ovoj prilici šutjela, doći će Židovima pomoć i spas s druge strane, a ti ćeš s kućom svoga oca propasti. Tko zna nisi li se baš i popela do kraljevske časti, zbog časa kao što je ovaj?" (4,13).

Estera, koja postaje sada svjesna da je u Božjoj ruci oruđe, svom se dušom obraća Bogu. Potresna je i vrlo poučna Esterina molitva. Stoga je preporučamo svakom kao oblik savršene molitve (vidi: Estera 4,17-29). U molitvi je sadržana sva teologija moljenja: pohvala Bogu, proslava Boga, pouzdanje u Boga, oslanjanje na Boga i "izazov" Boga. Naime, Estera kaže: Ti znaš da ja nikoga nemam osim tebe! Takvo predanje otvara Božje milosrđe i on, tj. Bog izlazi u susret Esteri. I opet nadahnjuje misli u njenoj pobožnosti kako će postati braniteljica i paziteljica svoga naroda. Estera zatraži vanredno primanje kod kralja, svoga muža. Poziva ga sa svim velikašima na večeru, koju priređuje njemu u čast. Bog je s

Esterom. Sklonio je srce kraljevo i on pristaje na poziv. Kod večere, zadivljen ljepotom i skromnošću i milinom Esterinom, ponudi joj ispunjenje svake njene želje. A ona sad postaje velika u svojoj poniznosti i ne moli za sebe ništa, nego da se na ime kraljeva obećanja spasi njen odgojitelj Mardokaj i njezin narod. Kralj tek sada biva svjestan svojega ukaza o zatoru Židova i postavlja pitanje tko je taj tko je tako htio uništiti Esteru i njen narod. Estera istinito, a ne zlobno, pokazuje na dodvornika Hamana. U tom času kralj je očajan, jer mora odlučiti između poštenja i nepoštenja, a ostati dosljedan svoga obraza, te odlazi iz dvorane. Haman, jer je bio u podlosti spreman na sve, pada sada k Esterinim nogama moleći bar za sebe milost. I kralj ih zatiče u tom stavu i tumači ga krivo, tj. kao napad na Esteru, te naređuje odmah Hamanovu smrtnu osudu.

Tako se kralj odlučio protiv zla: uništiti začetnika zla, dodvarača, doušnika, izdajicu sudbinom koja kad tad stiže sve takve osobe. A Estera i u očima kralja i naroda zasja u svem sjaju, jer kralj izdaje novi ukaz kojim osobađa sav narod i dopušta mu bogostovlje i proslavu blagdana.

I opet je zadivljujuća zahvalnost! Vrlo su lijepe i Mardokajeva i Esterina molitva kojom zahvaljuju Bogu za veliko djelo što je učinio za svoj narod u progonstvu. Sjetio se svog obećanja i svojega saveza zbog nekolicine koji su ostali vjerni i mirno snosili sužanjstvo, svjesni da okajavaju grijeh svojih otaca, ali su jednako tako okrenuti prema budućnosti, koja za vjernika nikad nije beznadna.

I ovdje podsjećamo: Estera je simbol molitve, pouzdanja, krhkosti koja postaje snaga, pobjeda i slava u kojoj se proslavljuje sam Bog. Likovi su postavljeni dramatski i tičipni su: i kralj, i Haman i Mardokaj i Estera. Svaki nosi vrstu svog ponašanja i u Božjem planu, u njegovoj providnosti izvršava ulogu koja mu je namijenjena, a koja nama ostaje i kao poruka i kao pouka.

*0*0*0*

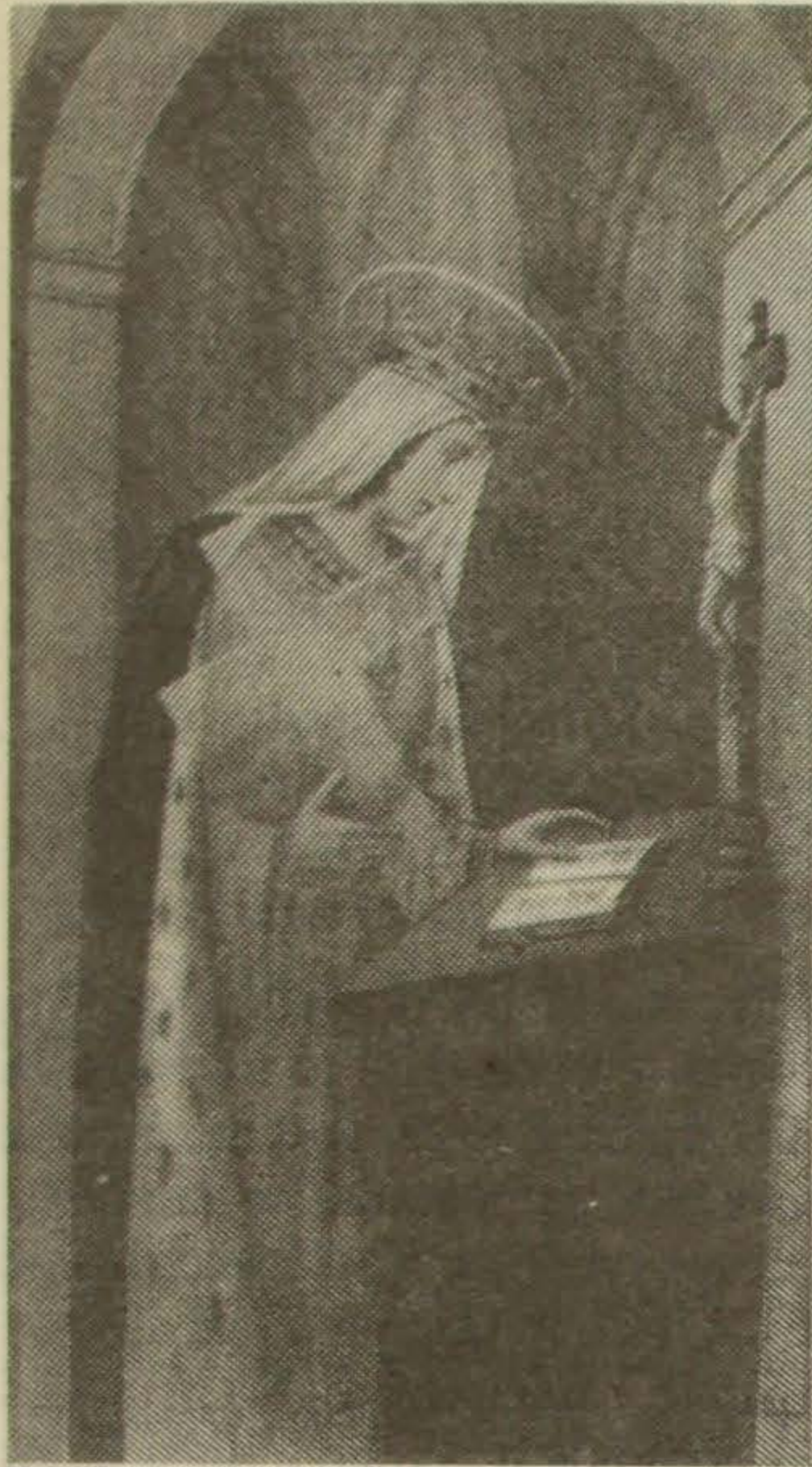
RASTANAK

Zbogom naše bunjevačke nane,
posvitujte vaše mališane,
nek čuvaju naše običaje,
naša polja, naše vinograde.

Ni mi žavo što umriti moram,
već mi žavo što živila nisam,
što se nisam sunca nagledala
kad izlazi, kad nam njive zlati,
kad pod vitrom talasaju vlati.

Zbogom ostaj, lipi rodni kraju,
čuvaj moje uspomene drage!
Zbogom, dico, vi ste moja nada,
zbogom, dico, zbogom unučadi,
vi ste naši litorasti mladi.

Matija Dulić, Đurđin

18. kolovoza

SVETA JELENA KRIŽARICA

(* 248/249. +328/329.)

* Gostioničarka * ostavljena žena * majka cara Konstantina Velikog *
 * zavrijedila naslov carice * majka zahvalnog sina * velika graditeljica *
 * zaštitnica hodočasnika * praktična kršćanka * gospođa svete uspomene *
 * uzor kršćanske vladarice * otkrila je Isusov križ *

Od gostioničarke ipak carica

Premda je davno živjela, Jelena je izuzetno popularna i poznata svetica. Njezino ime živi u svim kršćanskim narodima, pa i u našoj sredini: Jelena, Jelica, Jela, Helena, Ilka, Ilona. Sveta Jelena je, dakle, rođena 248. ili 249. godine u pokrajini Bitiniji (zemlja na obali Crnog Mora, danas sjeverozapadna Turska). Bila je iz siromašnijih slojeva pa je radila u gostionici svoga oca kao gostioničarka.

Tu je upoznao, zavolio i napokon, budući da je bila izuzetno lijepa, oženio budući car Konstantin. Kad je postao carem, otpustio ju je uz obrazloženje da njegovom carskom dostojanstvu ne priliči gostioničarova kći. Nesretna se žena tada posvetila svome sinu Konstantinu. Konstantin je 306. godine postao carem a u povijesti je poznat kao Konstantin Veliki. Helena je od te godine još više nego ranije u svemu podupirala svoga sina. Kad se 324. godine krstila, Jelena je dobila naslov carice. Konstantin je bio ne samo veliki car, nego se pokazao i kao veliki sin. Iz ljubavi prema svojoj majci dao je kovati novac s njezinim imenom i likom. Od 326. godine biva još utjecajnije. Pod njenom je rukom carsko blago.

Izuzetno aktivna žena i praktična kršćanka

Jelena je velika graditeljica. Dala je sagraditi mnogo crkava. Njoj se pripisuju mnoga poznata zdanja u Ravenni, Rimu, Carigradu i današnjem Izraelu: crkva Isusova rođenja u Betlehemu, crkva Uzašašća Gospodnjeg na Maslinskoj gori u Jeruzalemu i tako dalje. Kao careva majka poduzela je 326/327. godine politički značajno putovanje po istočnim pokrajinama carstva. Konstantinova majka je na svojim putovanjima iskazivala veliku ljubav i skrb za siromašne pučane. Oslobodila je mnoge ljude iz rudnika i tamnica. Prognanicima je darovala slobodu. Bezbroy puta se znala obično obučena izgubiti među siromašnim svijetom. Tako je ona pribivala i svetoj misi. Htjela je bili malena među malenima. Za njezinim su stolom znali sjediti najsiromašniji, a ona ih je služila. Kako je na tom svom putu pohodila i Jeruzalem, nije se čuditi što je Jelena postala zaštitnicom

hodočasnika u Svetu zemlju. Dok je boravila u Jeruzalemu, jako se zanimala za brijeg Kalvariju. Sama je organizirala mnoga iskapanja na tom mjestu.

Svetica iz legende otkrila Isusov križ

U Jeruzalemu počima Jelenina slava poznata iz legende koja kaže: na Kalvariji su pod njezinim rukovodstvom pronađena tri križa. Nađena je i ploča s natpisom "Isus Nazarećanin kralj židovski". Isusov križ je tražila. Našla ga je tako što je na savjet jeruzalemskoga biskupa teško bolesnu ženu dala položiti na svaki od tri pronađena križa. Kad je bolesnica dodirnula Isusov križ, ozdravila je. To je za Jelenu bio nebeski znak da je otkrila pravi Isusov križ. Kad je nastavila iskapanja, pronašla je i čavle, kojima je Isus bio prikovan na križ. Ovi su se na svjetlu dana zasjali poput zlata. Dva od pronađenih čavala darovala je svome sinu Konstantinu. Od jednoga je načinio znamen na opremi svoga konja, a drugoga je nosio na svojoj kacigi. Na mjestu našašća svetoga križa carica je dala podići veličanstvenu baziliku. Tako legenda.

Zaštitnica

Jelenu će u svojim potrebama zacijelo zazivati ugostiteljski radnici, ali i majke kad mole za svoju djecu, hodočasnici i putnici na putovanjima. Bolesnici u bolesti i ljudi poniženi shrvani pod teretom križa. Jeleni će se obraćati i ostavljene žene. A tko bi je više častio od onih koji nose njezino lijepo ime!

U mjesecu kolovozu slave imendan:

1. Alfonz; 3. Augustin, Gustav, Tin, Tina, 4. Ivan, Ivanka, Vanja; 5. Snježana, Nives; 8. Dominik, Dominika, Nedjeljko, Nedjeljka, Dinko, Neda; 9. Roman, Tvrtko; 10. Lovro, Lovorko, Laura; 11. Klara, Jasna, Jasmina; 12. Veselka; 14. Maksimilijan; 15. Marija; 16. Roko, Rok; 17. Liberat, Slobodan; 18. Jelena, Jelica, Jelka, Ilka, Helena; 19. Ivan; 20. Opća Crkva: Bernard. Subotička biskupija: Stjepan, Krunoslav; 23. Ruža, 24. Bartolomej, Bartul, Bariša; 25. Ljudevit, Lajčo; 27. Monika; 28. Augustin, Tin, Gustav; 29. Ivan, Ivanka; 30. Srećko, Radoslav, Radoslava; 31. Rajko.

GODINA MILOSTI GOSPODNJE

(Prikaz dokumenta "Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 6)

Nova dimenzija, koja se otvara jubilejom, je Godina milosti Gospodnje. I tu riječ milost treba shvatiti u najužem smislu. To je vrijeme kada se iskazuje milost obraćenja i u sakramentalnoj i izvan-sakramentalnoj pokori. Tradicija jubileja u Crkvi je povezana s davanjem većih oprosta nego u drugim vremenima. Znamo što je oprost. Naime, jedini koji oprašta grijeh zaslugom Isusove smrti i uskrsnuća je Bog. On grijeh ne samo oprašta nego i uništava. U Crkvi to čini po službenicima Crkve koji su za to ovlašteni božanskom vlašću. Ali preko njih to zapravo čini On. Međutim, Božjoj se pravdi svakako mora zadovoljiti. Stoga i nakon oprostjenja slijedi zadovoljština, koju Crkva iz bogate riznice zasluga svetaca i drugih velikih djela, kao brižna majka može dijeliti u vidu oprost tih kazni, koje nazivamo u godinama jubileja "Oprost". Dakle, strogo razlikujemo oprostjenje grijeha koje daje samo Bog, od oprost kazne koju daje i Majka Crkva, bogata zaslugom Krista i svih svetih. Zato Godina milosti Gospodnje širom otvara vrata na korist svim vjernicima.

U novije vrijeme je običaj da se povodom jubileja ta vrata doslovno otvaraju ne samo u gradu Rimu, nego svugdje gdje živi, gdje se događa Crkva. Dakle, u svakoj mjesnoj Crkvi.

Dapače, u životu pojedinih osoba jubilej je vezan uz datum rođenja, krštenja, krizme, ređenja, ženidbe... Ovaj jubilej treba biti objedinjavajući da bi sve te vrednote, napose sakramentalnoga života u nama podigao na razinu kršćanskog slavljenja svakog jubileja, kao što je 25. godišnjica tzv. srebrna, 50. godišnjica zvana zlatna, 60. zvana dijamantna. I u životu pojedinca trebala bi to biti godina milosti, napose u onom sakramentu čiji se jubilej slavi. Ovaj jubilej poziva, dakle, **svakog vjernika da razmisli i o slavljenju svojih "jubileja"** - jesmo li otvorili vrata svoga srca da ti jubileji budu uistinu Godina milosti Gospodnje.

Svi, dakle, ovi jubileji, osobni ili zajednički, zauzimaju u životu pojedinca važnu i značajnu ulogu. Stoga slavljenje ovog jubileja mora odgovoriti jasno na ono što je Crkva učinila kroz 2000 godina kršćanstva ne samo unutar sebe, nego za čitavo čovječanstvo. Zato je ovo na neki način jubilej i cijeloga čovječanstva.

Nije li sagledavanje cjelovitosti uloge Crkve u povijesti znak jedinstvenog doprinosa što ga je općoj povijesti donijelo rođenje Isusa iz Nazareta, koji je doslovno začetnik nove ere u cijelom čovječanstvu?! (usp. Nadolaskom trećeg tisućljeća, br. 13-16)

M.V.

ŽIVJETI JE RADOST

- govori vam dijamantni jubilarac
dr. Marin Šemudvarac -

U povodu dijamantne mise mons. dr. Marina Šemudvarca navratili smo mu na jedan nevezani razgovor. I evo što nam je ispričao.

• U franjevačkom samostanu u Baču niklo je moje zvanje

Kad primim ZVONIK, onda mi pogled padne na toranj franjevačkog samostana u Baču gdje je niklo moje zvanje. Rođen sam inače 14. siječnja 1913. godine. Rodna kuća mi je bila blizu franjevačkog samostana, pa sam kroz vrt dolazio u samostansku crkvu na misu. Kad je moj bratić kretno u Varaždin u franjevce, trebao sam poći i ja, ali je g. Bešlić kad se otvaralo sjemenište u Baču rekao: "Ti pripadaš nama". I tako sam ja to malo sjemenište završio u Baču, s tim što smo razredne ispite polagali u Subotici. Poslije toga išao sam u Travnik gdje sam maturirao. Nakon mature neki bogoslovi su išli u Đakovo, neki u Sarajevo a ja sam određen za Zagreb. Tamo sam diplomirao teologiju i nako toga, 29.06. 1936. godine u Subotici me je zaređio za svećenika biskup Lajčo Budanović.

• Kapelan, profesor, doktor teologije, direktor...

Kao svećenik najprije sam bio dvije godine kapelan u župi sv. Terezije u Subotici i ujedno kateheta u građanskoj dječjačkoj gimnaziji u Subotici.

Godine 1938. biskup Budanović, želeći osnovati svoje sjemenište, poslao je nas šest svećenika u Zagreb da se spremamo za pojedine profesorske struke. Ja sam volio prirodu, ptice i životinje pa sam se odlučio za biologiju. Glavni predmeti su mi botanika i zoologija, stručni geologija s paleontologijom, a pomoćni kemija s mineralogijom. To sam završio s odličnim uspjehom. Poslije toga sam odmah dobio mjesto profesora biologije i kemije na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu - na Šalati i tamo sam živio i radio kao profesor 21 godinu. Naime, kad je počela okupacija (1941. godine) trebali smo se vratiti u Suboticu ja, profesor Šokčić i Albe Vidaković, ali kardinal Štepinac molio je kaločkog nadbiskupa da nas ostavi u Zagrebu, i tako je počela moja profesorska karijera. Usput sam i doktorirao s naslovom: "Narodna vjerovanja o mjesecu kod Hrvata". Tu sam građu našao u Sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a skupljao sam građu o mjesecu i sa svojim đacima koji su bili iz cijele domovine. Tako sam dobio jedan uvid što su stari Hrvati vjerovali o mjesecu.

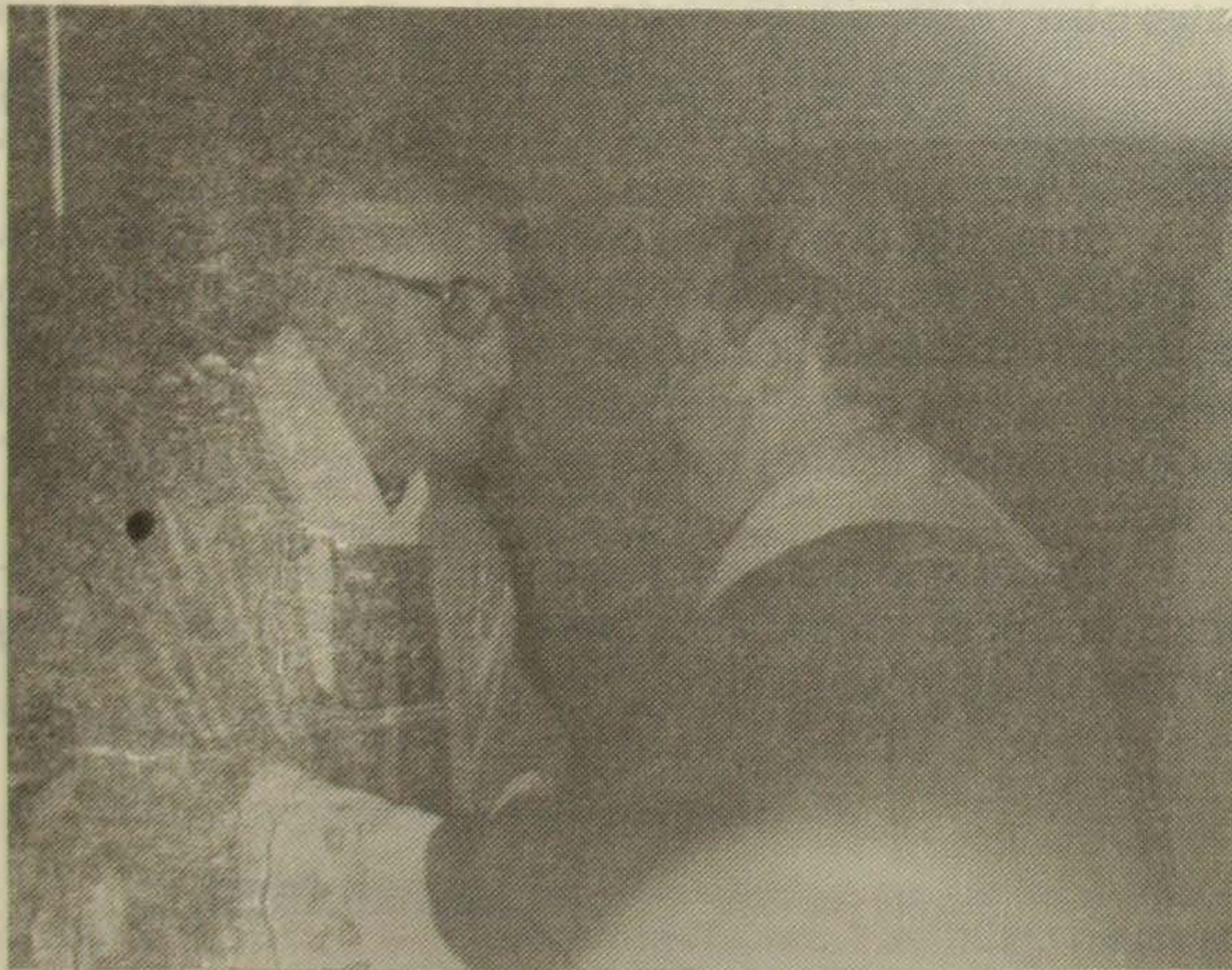
Kad je profesor Gas čuo da ja studiram biologiju, dao mi je zadaću da sakupljam materijal o lunarnoj mitologiji, tj. da obradim i obranim teoriju da su primitivni biljogojci u pravu kada vjeruju da mjesec ima utjecaj na biljke, životinje i čovjeka. Na jednom predavanju u narodnom sveučilištu u Zagrebu on je govorio ovako: "Neka bude samo spomenuto,

da je prof. Šemudvarac u Zagrebu na inicijativu potpisanoga specijalno proučavao pitanje koliko moderna biologija potvrđuje sadržaj prastarih lunarnih spisa. Materijal što ga je on već skupio, djelomice i obradio, može uistinu biti velika utjeha i zadovoljstvo matrijarhalnim biljogojcima." Ja sam nastavio s radom i napisao habilitacionu radnju s naslovom: "Sadržaj lunarnih mitova i lunarni periodicitet u biologiji". Na taj način sam dospio i na Bogoslovni fakultet u Zagrebu, gdje sam predavao taj predmet i uz njega i drugi s naslovom "Granična pitanja teologije i prirodnih nauka".

Kad sam se 1962. godine vratio u Suboticu, tu sam s biskupom Zvekanovićem počeo graditi novu zgradu sjemeništa "Paulinum", a počeli smo i s Klasičnom gimnazijom, za početak prva dva razreda. Imenovan sam i profesorom i direktorom ove gimnazije. Kad su dokinute druge gimnazije vjerskog karaktera, tada su u naše sjemenište dolazili seminari iz Beograda, Skoplja, Sarajeva, Banja Luke tako da smo prvih godina imali preko stotinu daka...

• Župnik

Kad je došlo do krize duhovnih zvanja i kad je broj daka u našoj gimnaziji znatno opao, zamolio sam da me premjesti na župu i tako sam 1971. godine dospio u župu sv. Roka. Tu sam našao veliku radost. Zavolio sam i stare i mlade. Posebno omladinu i djecu, preko kojih sam upoznao župu. U ono vrijeme još nije bilo toliko kafića po gradu pa su se u našoj vjeronaučnoj dvorani sastajali mladi nedjeljom poslijepodne. Znalo ih je biti i do osamdeset. Na tim susretima su se mnogi upoznali i kasnije ostvarili brak. Mnoge sam vjenčao, krstio njihovu djecu... I sada me još mnogi posjećuju. Volio sam propovijedati. Moje propovijedi su bile sadržajem kratke i jasne, što je narod volio jer u današnjoj situaciji ljudi ne vole duge propovijedi.

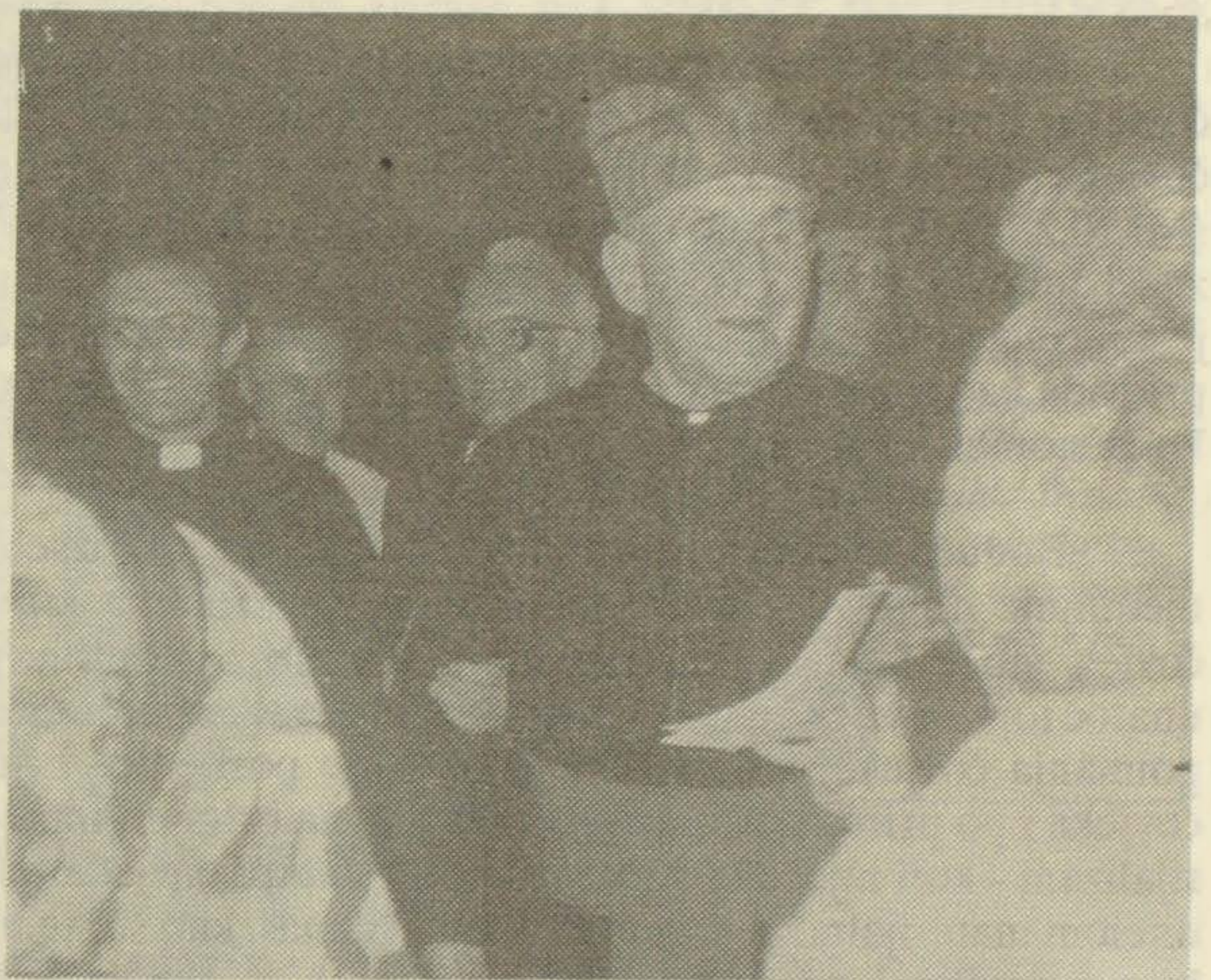
Biskup Ivan Pénzes čestita slavljeniku jubilej

U Keru mi je bila najdraža crkva u kojoj sam dnevno ispovijedao i slavio sv. misu. U ispovijedanju vjernika - mogu to reći sada kao dijamantni jubilarac - našao sam veliko zadovoljstvo. Nevinost djece i mladih podsjećala me je na Marijino bezgrešno začeće, koja je i kao majka bez grijeha začela i rodila Isusa. Nad onima koji su bili raskajani, sjetio sam se velikog Božjeg milosrđa. Za one koji su se pokajali pred očima mi je bio sv. Petar i njegove suze kad je izdao Isusa.

• I sada još rastem u vjeri

Ja sam od malenih nogu imao čvrstu vjeru i tu vjeru sam povećavao svojim studijem i teologije i biologije i sretan sam bio kad sam susretao duše koje su prihvatale ono što sam im propovijedao. I sam još i sada rastem u vjeri...

Dakle, nisam očekivao dugi život. Nisam očekivao dijamantnu misu, ali kad sam je već dočekao, proslavio sam je već prije na grobu kardinala Stepinca, na Mariji Bistrici, a želim je proslaviti i u svom rodnom Baču. Ovu dijamantnu misu u župi u kojoj sam radio dvadeset godina zamišljao sam kao skromni uvod u proslavu jubileja 100. obljetnice crkve, međutim mladi župnik, vlč. Andrija Anišić, napravio je veliko slavlje i u crkvi i u župi. A ako je dijamantna misa ovako svečano priređena, kakva će tek biti onda proslava 100. obljetnice crkve, na koju trebamo doista svi doći!

Slavljenik među vjernicima

• Živjeti je radost

"Živjeti je radost" govorio je često kardinal Stepinac. Ja sam uvijek živio u radosti, a i sada iako mi je ozlijeđena noga, a i jedno oko, također sam radostan, jer vjerujem da je žrtva, koju Bog nekom daje, ujedno i Njegov dar. I zato želim da mladi ostanu ovdje, da ne napuštaju rodni kraj, jer "Sunce tuđeg neba, grijati neće ko što grije naše" u Subotici i na našoj ravnici.

• Bijah jednom pastir vaš, izmolite za mene Očenaš

Moja poruka mladim vjernicima i svima koji me nadžive jest ova: kada na mom grobu, koji je pred kapelicom sv. Ane, bude ispisan datum moje smrti, i kad se kod njega zaustavite, učinite ono što sam pročitao na jednom nadgrobnom spomeniku: "Bijah jednom pastir vaš, izmolite za mene Očenaš"!

*(Jubilarca saslušala i na kazetofon snimila:
Mirjana Brčić Kostić)*

ČOVJEK JE OD TIJELA I DUŠE

"I načini Bog čovjeka od praha zemljina i udahnu mu dah života; tako postade čovjek živo biće." (Post 2,7).

Svaki čovjek ima iskustvo da između tjelesne i duševne stvarnosti postoji velika razlika. Zubobolja je nešto sasvim drugo nego što je duševna bol i nevolja. Razmišljanje je nešto sasvim drugo nego što je probava hrane. Pa ipak, oboje pripadaju jednom te istom čovjeku. Zato s pravom govorimo: "Ja" imam glavobolju, ili "ja" rado slušam glazbu! Čovjek je - kako to Koncil kaže - "jedan u tijelu i duši" (KKC 364).

Riječ "duša" u Svetom pismu označuje često cijelog čovjeka, ljudsku osobu, ali označuje i ono najnutarnije u čovjeku (Mt 26,38; Iv 12,27) i ono što je u njemu najvrednije (Mt 10,28; Mk 6,30), ono po čemu je on sličan Bogu: "duša" znači duhovno počelo u čovjeku. Od čovjekovog začeca duša je upućena prema vječnom blaženstvu (KKC 1703). Duša ne propada kad tijelo umre i ponovno se ujedinjuje s tijelom u konačnom uskrsnuću (KKC 366).

Budući da je čovjek tjelesno-duhovno biće koje u sebi ujedinjuje duhovni i materijalni svijet, to je istina koju čovjek može lako svojim razumom shvatiti. Međutim, i unatoč tome, uvijek i u sva vremena nastajale su zablude oko poimanja čovjeka, koje su imale ozbiljne posljedice i po čovjeka i po prirodu oko njega. Takav je, na primjer, materijalizam - koji niječe postojanje duše i smatra čovjeka tek dijelom materijalnoga svijeta. No, ima i danas, kao što je to bilo u prošlosti, naširoko rasprostranjenih tzv. gnostičkih struja koje preziru materiju i ljudsko tijelo: a) kozmički gnosticizam, po kojemu postoje dva svijeta suprotna i neprijateljska: svijet svjetla (gore) i svijet tame (dolje); b) antropološki gnosticizam - duša je upala u ovaj svijet zbog nekog grijeha kada se božansko svjetlo srušilo u ovaj svijet; spajanje iz toga zla svijeta dolazi po "gnozi" (snagom ljudske spoznaje); c) teološki gnosticizam - Bog je izbavitelj i osloboditelj duša koje su zarobljene u materiji ovoga svijeta.

Tako razmišljaju i današnji, moderni gnostici. I što reći na te ideje?

Tu vjera dolazi razumu u pomoć i oplemenjuje ga ispravnim shvaćanjem. Naime, da je čovječje biće u svojoj biti materijalno-duhovno biće i kao takvo od Boga stvoreno i željeno. Biblijski izvještaj o stvaranju o tome govori na slikovit način: "Načini Bog čovjeka iz praha zemljina i udahnu mu dah života." I tijelo i dušu je Bog stvorio, pa ipak, tek duša čini čovjeka čovjekom. Po duši je čovjek Bogu sličan i stvoren na "priliku" Božju (Post 1,27).

"ČOVJEK JE SAMO TRSKA, NAJKRAKIJU U PRIRODI, ALI TRSKA KOJA MISLI!"
(Pascal)

Iz toga također proizilazi da je duša dragocjenija od tijela. To su dobro znali mučenici svih vremena: važnije je računati s vjernim Bogom, nego se osloniti na tjelesni život da ga se sačuva pod cijenu izdaje. To je već u St. zavjetu

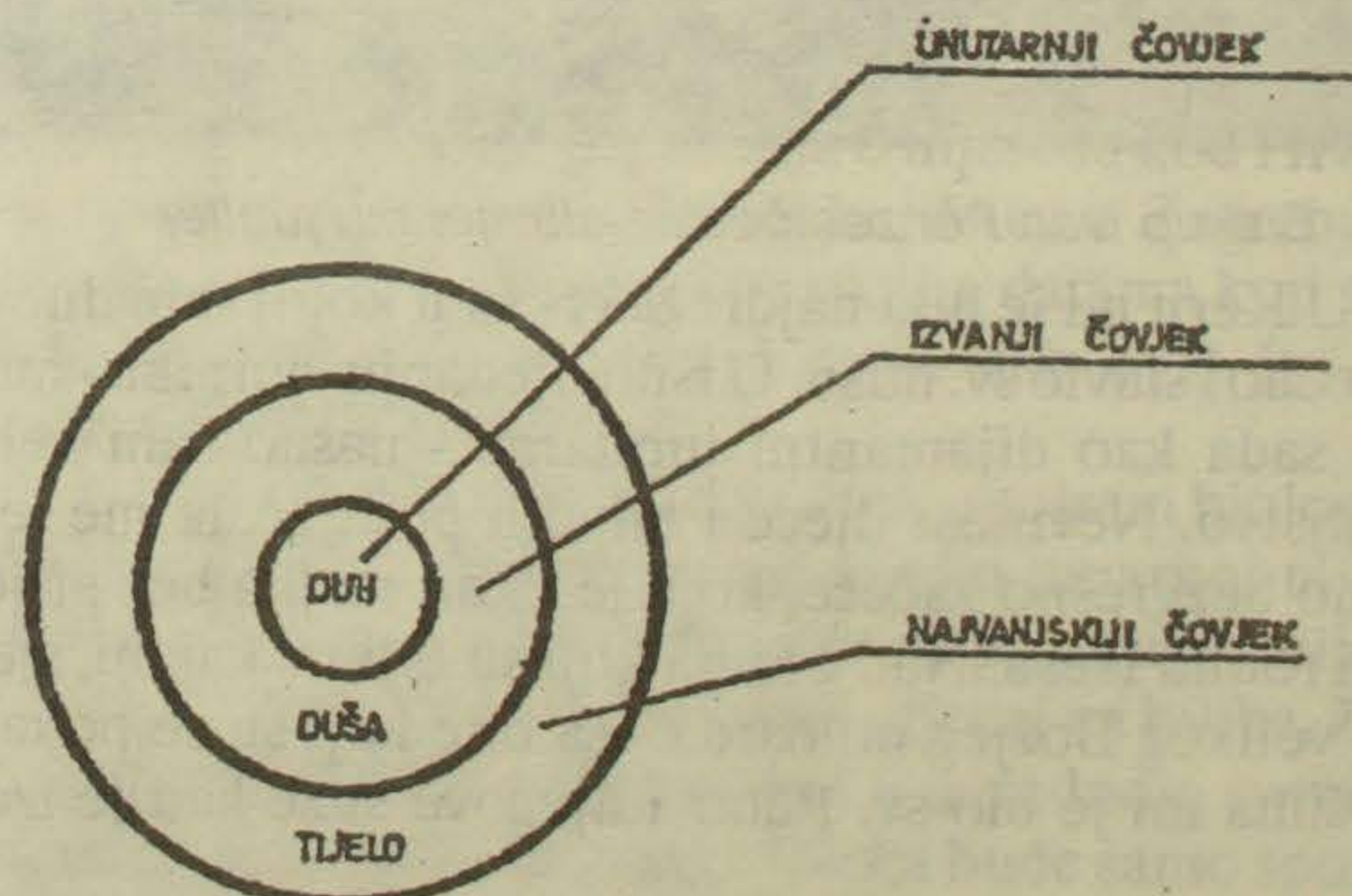
pokazao starac Eleazar kad su ga ljudi htjeli prisiliti da prekrši Božje zapovijedi. Prije nego li je pod udarcima ispustio dušu, reče: "Gospod u svom uzvišenom spoznanju zna da sam mogao izmaći smrti i da sada trpim u svom tijelu grozne muke bičevanja, ali da ih u svojoj duši rado podnosim zbog straha Božjega." (Mak 6,30). I sam Krist Gospodin nas je učio: "Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo jer duše ne mogu ubiti. Bojte se radije Onoga koji može i tijelo i dušu pogubiti u paklu!" (Mt 10,28).

Možda će netko reći: Pa to je izraz neprijateljskog stava prema tijelu. Ali nije tako. Jer Bog ne mrzi ništa što je stvorio, ni tijelo ni dušu. Sve je dobro što god je stvorio! Međutim, karakter, vjera i vječnost imaju prednost! Da Bog ne mrzi nego cijeni ljudsko tijelo, najbolje se vidi iz činjenice što je Bog poslao svoga Sina Jedinorodenca da se rodi u ljudskom tijelu. Tako je sam Bog izrazio svoje najveće poštovanje prema materiji, ljudskom tijelu! Sin Božji se u tijelu rodio i živio ljudski život, ali je u ljudskom tijelu uskrsnuo! Sa svojim ljudskim tijelom sada "sjedi s desne strane Ocu". Koliko Bog cijeni tijelo, vidi se i po tome što se s Kristom tjelesno sjedinjujemo u sakramentima, naročito u euharistiji (KKC 1116). Jedno tijelo smo s njime, udovi njegova mističnog tijela možemo postati. "Zar ne znate da su vaša tijela hramovi Duha Svetoga koji u vama boravi?!" (Kor 6,20).

Stoga nije dozvoljeno čovjeku prezirati tjelesni život. Naprotiv, on svoje tijelo mora smatrati dobrim i vrijednim časti (zato kršćanski pokop) jer je od Boga stvoreno i određeno da uskrsne u Posljednji dan (KKC 2289). "Jer Bog koji je Gospodina uskrisio i nas će uskrisiti snagom njegovom!" (1 Kor 6,20).

Dužni smo poštivati svoje tijelo i tijelo svakog pojedinca-bližnjega svoga, a na poseban način tijelo trpećeg čovjeka (te slabe trske ali vječne duhom!).

Antun Miloš, Žednik

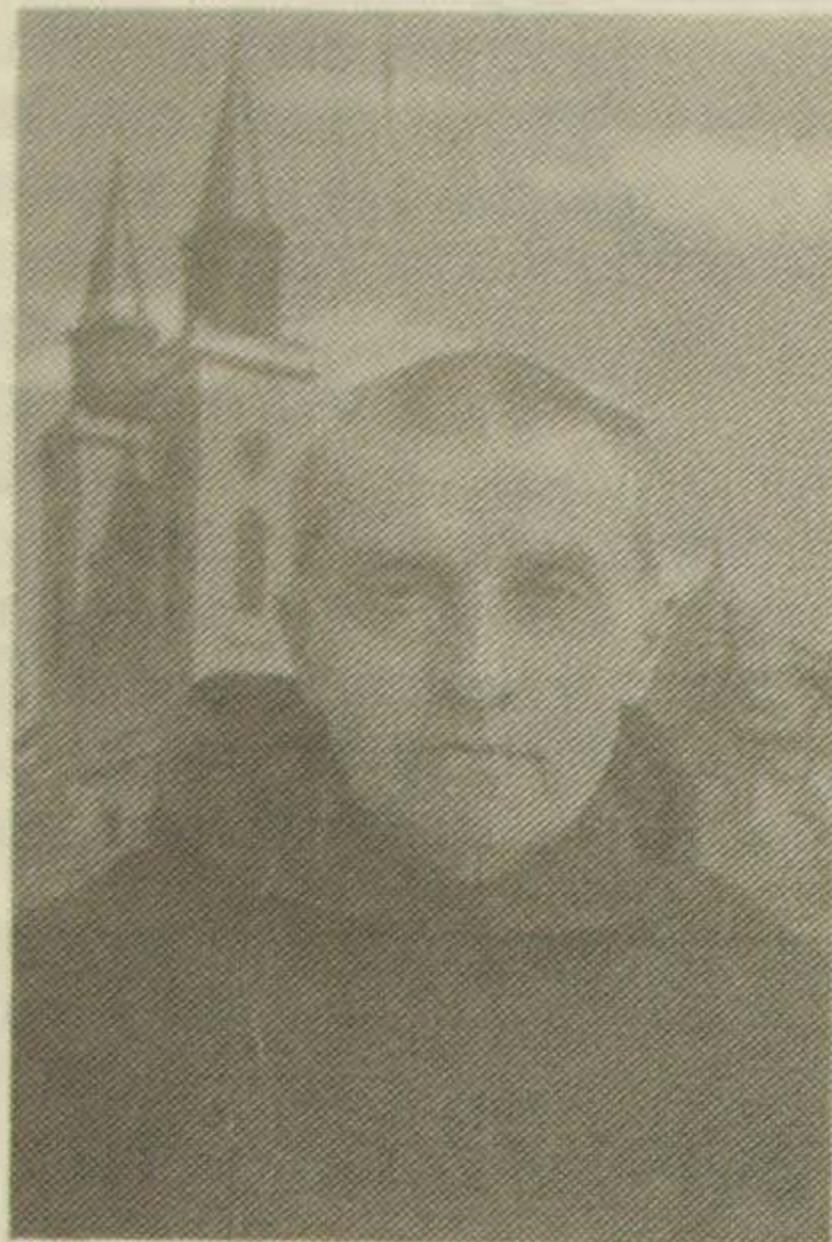

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Sluga Božji Gerard Tomo Stantić je, uz nastojanje da bude Božji, svojim neumornim propovijedanjem nastojao da i ljudima pomogne da postignu spasenje.

Propovijedajući o Marijinih otajstvima nastojao je vjernicima ukazati da kroz štovanje Presv. Bogorodice, u otajstvima njezina života, možemo otkriti put u hodu prema nebeskom kraljevstvu. Njegove misli još su i danas aktualne i poticajne na putu spasenja i mogu pomoći da po Mariji idemo k Isusu.

Na blagdan Velike Gospe on je ovako govorio puku koji ga je u somborskoj karmelskoj crkvi slušao kroz punih pedeset godina.

● Marija na nebo uznesena

Naša je Majka dušom i tijelom u nebu. Ona Bogu neće dati mira dok nam on ne udijeli toliko milosti da se obratimo i pobožno živimo. Marijino srce na nas u nebu zaboravit neće.

Pun je ushićenja pred Marijom na nebo uznesenom i kliče: "Djevice Marijo, Ti si najljepša i najbolja, najsjajnija. Tebe promatrati je početak nebeskog kraljevstva, jer samo je Bog od Tebe bolji i ljepši."

● Izazovi Marije u nebo uznesene za konkretni kršćanski život

"Isuse, želim s Majkom tvojom u nebo putovati. Znam da to nije moguće ako na sve drugo ne zaboravim a jedino ne zaboravim na ljepotu duše.

Nebo je svečano mjesto, a majka Marija nas tamo ne može odvesti ako nam duša nije čista."

"Ako u svakoj poteškoći mislimo na nebo, opojeni otajstvom Marijina Uznesenja, ta će nas misao osnažiti i ustrajati ćemo u dobru do smrti i postići spas duše."

● Za ustrajnost na putu u nebo mjera ljubav poput Marijine

"Svako je srce lijepo i plemenito po mjeri ljubavi koja je u njemu. U srcu Bl. Djevice Marije prebiva najveća ljubav jer nitko nije Boga volio niti mogao voliti poput Marije Djevice."

● Povjerenje u Marijin zagovor

"Neka nam Marija, u nebo uznesena, pomogne da u svakoj poteškoći mislimo na nebo i na nebesku slavu. Tom mišlju osnaženi ustrajati ćemo u dobru do smrti i postići spas duše."

"Marija nas nije na tjelesan način rodila nego na duhovni način. Kad smo u napasti, ona nam pruža svoju ruku. Kad klonemo, ona ulijeva snagu. Kad smo u nevolji, iz nevolje nas izbavlja"

"Priznajmo da smo odlikovani što imamo Mariju za majku. Nju štujmo, nju nasljeđujmo i njezino štovanje širimo."

Rekoh na početku da nam o. Gerard i danas govori. Suvremeno govori o Mariji. To osobito možemo razaznati kad znamo da nam se o Mariji danas govori kao o čudotvorki. Ona je doduše i čudotvorka jer je Majka. Iz ovoga što smo čuli od o. Gerarda govor je o Mariji u svjetlu vjere, a vjera spašava, rekao je Isus u Evandelju.

Ante Stantić

PAPA TREĆI PUT U NJEMAČKOJ

Od 21. do 23. lipnja papa Ivan Pavao II. po treći puta pohodio je Njemačku. To je ujedno Papin prvi pohod ujedinjenoj Njemačkoj. Ovaj Papin pohod imao je, pored ostaloga, i ekumensko značenje. Papa je još jednom podsjetio na velike kršćanske vrijednosti koje ujedinjuju cijelu Europu. U svome govoru u Berlinu, pred ruševinama berlinskog zida, Papa je naglasio potrebu poštivanja ljudskih prava i sloboda. Jedini spasitelj čovjeka jeste Krist. "On je naša sloboda", rekao je Papa. U svome pohodu Papa je pohodio nadbiskupiju u Paderbornu i Berlinsku biskupiju. U Berlinu je Papa za vrijeme mise proglasio dva njemačka svećenika novim blaženicima. Obojica blaženika su žrtve nacizma. U svom nastupnom govoru Papa je rekao da njegov dolazak u Njemačku ima zadaću: ohrabriti i učvrstiti vjernike kako se u njihovim savjestima ne bi ugasilo Božje svjetlo. Sveti Otac je u Paderbornu upozorio kršćane na njihovu odgovornost za Europu ovim riječima: "Europi će bez kršćanske vjere nedostajati duša. Mi smo kršćani pozvani voditi skrb za duh koji će ujedinjavati i prožimati buduću Europu. Velik je to izazov i također velika odgovornost koju želimo i moramo ozbiljno shvatiti svladavajući prepreke."

Papa Ivan Pavao II. u Berlinu je najavio saziv Drugoga izvanrednoga zasjedanja Biskupske sinode za Europu. Ova Sinoda spada u niz pripreme za Veliki jubilej 2000.

BISKUP KOMARICA U AMERICI

U prvoj polovici lipnja banjalučki biskup mons. Franjo Komarica pohodio je nekoliko hrvatskih župa u Kanadi i SAD. U Torontu je bila organizirana posebna biciklijada na kojoj je sudjelovao i biskup Komarica vozeći bicikl. Biskup Komarica u svome pohodu susreo se s visokim državnim predstavnicima s kojima je razgovarao o ljudskim slobodama i pravima.

Slavonski Brod

BLAGOSLOV PASTORALNOG CENTRA

U novoj župi Bezgrešnog Srca Marijina u Slavonskom Brodu otvoren je i blagoslovljen pastoralni centar. Svečanom misnom slavlju predsjedao je mons. Marin Srakić. Za vrijeme mise blagoslovljen je novi oltar i kip Bezgrešnog Srca Marijina. Ovaj pastoralni centar izgrađen je zahvaljujući zalaganju župijana i gradskom poglavarstvu. Ova župa osnovana je početkom ove godine, a prvim župnikom je postao vlč. Andrija Đaković koji je prije nekoliko godina otišao iz Vajske u Bačkoj. Novom župniku želimo mnogo uspjeha.

Podmilačje

VELIČANSTVENA PROSLAVA SV. IVANA KRSTITELJA

U poznatom svetištu sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju kod Jajca, svečano je proslavljen blagdan ovog omiljenog sveca. Na središnjem misnom slavlju sudjelovalo je desetak tisuća hodočasnika. Nije prekinuta tradicija da ovom svecu hodočaste i katolici, i pravoslavni, i muslimani. Misno slavlje predvodio je banjalučki biskup mons. Franjo Komarica. U koncelebraciji su bili skoro svi franjevci provincije Bosne Srebrene. U prigodnoj propovijedi biskup Komarica naglasio je potrebu molitve za mir, pomirenje i opraštanje svima. Onaj tko nanosi zlo drugome, zaveden je Sotonom.

Noći blagdana otvoreno je svetište i kip Ivana Krstitelja postavljen je na staro mjesto. Crkva je do temelja razrušena. Nastoji se da narod što prije boravi na ovim prostorima.

Vatikan

NOVI POMOĆNI ĐAKOVAČKI BISKUP

Početak sedmog mjeseca Sveti otac Ivan Pavao II. imenovao je mons. Đuru Gašparovića pomoćnim biskupom Đakovačke i Srijemske biskupije. Mons. Đuro Gašparović rodom je iz Golubinaca u Srijemu, 1951. godine.

Ovo imenovanje zateklo je novog biskupa na njegovoj dugogodišnjoj službi vicelektora Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu. Biskup Gašparović je prve godine svog svećeništva proveo u Rumi kao kapelan i u Irigu kao župnik. U Rimu boravi od 1979. godine. Specijalizirao je liturgiku i pravo. Radio je dugi niz godina u Kongregaciji za evangelizaciju naroda.

Banja Luka

BRIGA CRKVE ZA UGROŽENE

Početak sedmog mjeseca u posjet Banjalučkoj biskupiji stigla je visoka crkvena delegacija iz Nizozemske predvođena kardinalom Simonisom. Oni su za vrijeme svog posjeta Banjalučkoj biskupiji pohodili nekoliko župa i samostana. Gosti su bili iznenađeni činjeničnim stanjem. Na svečanoj misi, koju je predvodio kardinal Simonis, bilo je mnoštvo vjernika. U svom govoru kardinal je upozorio kako je još ranije htio doći u Banja Luku ali mu to nije bilo omogućeno. Kardinal je u povratku boravio u Bihaću gdje je podijelio sakrament svete krizme velikom broju krizmanika.

Sredinom sedmog mjeseca u Banja Luci su boravili kardinal Franjo Kuharić, mons. Ratko Perić i mons. Želimir Puljić. Ovaj posjet kardinala Kuharića oduševljeno je pozdravljen od vjernika. Kardinal Kuharić susreo se s pravoslavnim episkopom Jefremom Milutinovićem. Kardinal je obišao nekoliko porušenih crkava i samostana. Ovaj boravak dvojice kardinala i nekoliko biskupa u Banja Luci bio je znak ohrabrenja trpećoj Crkvi ove biskupije.

Sarajevo

OPERIRAN KARDINAL VINKO PULJIĆ

Na spomendan sv. Antuna Padovanskog, 13. lipnja, naglo je pozlilo sarajevskom kardinalu Puljiću. Liječnici su upozorili da je potreban hitan operativni zahvat. Kardinal je htio da bude operiran baš u Sarajevu, u gradu koji je njemu najdraži. Nakon uspješne operacije zbog upale potrbušnice i perforacije crijeva, kardinal se brzo oporavlja. Nakon izlaska iz bolnice kardinal Puljić zahvalio je svima koji su ga pomogli molitvama da što prije ozdravi. Za vrijeme boravka u bolnici mnogi uvaženi ljudi iz javnog života Bosne i Hercegovine htjeli su pohoditi kardinala.

Stara Pazova

JAN VALENT, novi evangelički biskup

Na zasjedanju Sinode Slovačke evangeličke crkve augsburške vjeroispovijesti u SR Jugoslaviji (vrhovnog zakonodavnog organa ove vjerske zajednice) aklamacijom je, 28.06.1996. g. potvrđen izbor mgr. JANA VALENTA za biskupa ove vjerske zajednice. Jan Valent je dosada bio pastor-župnik u Kisaču.

Imenovani Jan Valent rođen je 28.05. 1941. godine u Selenči. Osnovnu školu je završio u rodnom mjestu, gimnaziju u Bačkom Petrovcu, a teološke studije je pohađao u Beču i završio u Erlangenu u Njemačkoj te dobio diplomu s pravom propovijedanja. Po završetku studija započinje pastoralno pomagati u Bačkom Petrovcu, a zatim je imenovan administratorom, a kasnije i pastorom-župnikom u Boljevcima kraj Beograda. Ovu službu je vršio punih 14 godina, a službu seniora za Srijem ove vjerske zajednice 13 godina. Od 1984. godine vršio je službu pastora-župnika u Kisaču.

Za vrijeme službi u oba mjesta isticao se u radu s mladima, ženama u Oltarskom kružoku žena, te u organiziranju i vođenju pjevačkih zborova. U Kisaču je osnovao (zasada jedini) kružok muževa ove vjerske zajednice. Svoje sposobnosti je koristio i uvećavao i na književnom i glazbenom polju. Osim čestih članaka vjerskog sadržaja, izdao je i više zapaženih zbirki vjerskih pjesama, te zbirku pripovjedaka i zbirku meditativnih vjerskih rasprava. Neke od svojih pjesama je sam uglazbio i višeglasno harmonizirao.

Imenovanom čestitamo na ovom izboru i želimo mu obilje Božje pomoći u vršenju povjerene mu odgovorne službe sa željom da u pravoj i iskrenoj ekumenskoj širini nastavi stopama svoga, nedavno preminuloga, časnog predšasnika biskupa dr. Andreja Beredija.

Vijesti uredio: Franjo Ivanković

Vatikan

PAPIN NOVI NIZ O ISTOČNOJ KRŠĆANSKOJ BAŠTINI

U svom nedjeljnom obraćanju okupljenim vjernicima na Trgu sv. Petra u Rimu, Papa je započeo novi niz svojih nagovora o istočnoj kršćanskoj baštini. Papa je podsjetio da je kršćanstvo u prvim stoljećima bilo nerazdijeljeno. Isti je početak i istočne i zapadne Crkve, a to je Krist. Poznato je da papa Ivan Pavao II. izuzetno mnogo brige i zauzimanja posvećuje produbljivanju kršćanskog zajedništva. Zato je u svome govoru naglasio: "Duh Božji nas neće ostaviti na miru dok ne uspostavimo potpuno međusobno jedinstvo". Papa je naveo primjer svetaca koje jednako časti i istočna i zapadna Crkva.

PERAST - Otok Gospe od Škrpjela

Na tradicionalnoj "FAŠINADI" sudjelovali i Subotičani

U centru Boke, pred baroknim Perastom, gradićem povijesne slave, nalazi se bijeli otok Gospe od Škrpjela, a u njegovom susjedstvu spokojan u zelenilu čempresa sniva stoljetne sne otok Sv. Jurja, koji je ujedno odmaralište Subotičke biskupije.

Otok Gospe od Škrpjela nastao je umjetno, potapanjem kamenja i starih jedrenjaka oko prirodne hridi, "škrpjela", kao zavjetna tvorevina peraških pomoraca u čast Bogorodici. Da bi se otok održao, svake se godine Peraštani skupe i u svojim ladama na vesla donose kamenje koje podupire otok. U tom tradicionalnom činu, pod nazivom "Fašinada", sudjeluju samo muškarci. Oni su i ove godine pokazali da vode brigu o Gospinom otoku i želju da sačuvaju svoju "bijelu" kamenu ljepoticu. "Fašinada" se održava svake godine 22. srpnja, na dan kada je, po predaji, nađena čudotvorna slika Gospe od Škrpjela. Lade, okićene zelenilom i povezane konopcima kreću u suton mirno ploveći od Perasta prema Gospinom otoku uz pjesmu. Pred samim otokom lade se razvezuju i tada počinje bacanje kamenja. "Fašinada" završava moljenjem krunice u zavjetnoj crkvi.

Ove su godine i naši Subotičani sudjelovali svojom ladom u grupi od 23 lade u ovom živopisnom običaju i tako pokazali koliko cijene Gospu i običaje. Daj Bože, da svake godine bude više lada i više svijesti o bogatoj prošlosti koja i danas živi.

K. Čeliković

KARMELSKA GOSPA U SOMBORU

Svetkovima Karmelske Gospe, koja se svake godine slavi 16. srpnja u karmelićanskoj crkvi u Somboru, ove godine je proslavljena u ozračju trostrukog jubileja: 120. godišnjice rođenja, 100. godišnjice ulaska u Karmel i 40. godišnjice smrti sluga Božjega o. Gerarda Tome Stantića. Svečanosti je prethodila devetnica za redovnička zvanja, koja su nam potrebna na ovim prostorima naše mjesne Crkve, kao i Crkve općenito. Svaku večer okupljao se lijep broj vjernika na devetnicu i misu u 18.30 sati. U predvečerje Svetkovine, 15. srpnja u 17.30 molila se sv. Krunica. U 18 sati pjevala se svečana I. Večernja Gospi u čast s narodom u crkvi, a nakon Večernje pozdrav Gospi, Salve Regina. Slijedila je sv. misa i završetak devetnice. Svih ovih dana devetnice u svemu se zalagao naš karmelićanski Treći Red.

Na Svetkovinu Karmelske Gospe 16. srpnja, u 8 sati slavila se pjevana sv. misa i propovijed na njemačkom jeziku, koju je imao o. Prior. U 9 sati slavila se svečana koncelebrirana misa na mađarskom jeziku, kojoj je predsjedao i propovijedao subotički biskup msgr. Ivan Péntzes, uz Provincijala karmelićana o. Vjenceslava Miheteca iz Zagreba, koji je i propovijedao, te 20 svećenika koji su koncelebrirali. Na misi je sudjelovalo oko 60 djece i mladih u narodnim nošnjama

ma koji su prinijeli darove na oltar. Nakon mise bila je tradicionalna Škapularska procesija po crkvi.

O. Provincijal je u propovijedi istaknuo veličinu Marijine vjere, nade i ljubavi za Crkvu, te ulogu kršćanina u današnjem svijetu i promicanju crkvenog života u društvu. Istaknuo je također da je ovaj samostan u Somboru, koji će uskoro navršiti 100 godina od osnutka, u relativno kratkom razdoblju povijesti dao Crkvi slugu Božjega o. Gerarda Tomu Stantića. To je znak da Karmel živi svoje posvećenje Kristu, Mariji i Crkvi. Ove godine je znatno više naroda i svećenika sudjelovalo na proslavi Karmelske Gospe, osobito na devetnici za duhovna zvanja. Mnogi vjernici i hodočasnici su primljeni u Bratovštinu sv. Škapulara. Na proslavi su sudjelovali pravoslavni svećenici, protonamjesnik Miroslav Naumov i paroh Mirko.

o. Mato Miloš

DIJAMANTNI JUBILEJ S.M. ANĐELINE KUJUNDŽIĆ - 60 godina redovništva -

Časna sestra M. Anđelina Kujundžić iz Družbe sestara Naše Gospe slavila je svoj dijamantni jubilej - 60. obljetnicu svojih prvih zavjeta.

Rođena je i odrasla u Subotici. Najveći dio svoga života provela je u Zagrebu a sada opet živi u Subotici. Jubilej je slavila u Zagrebu, u samostanu sestara Naše Gospe u Remetama.

O ovom tako rijetkom jubileju i o jubilarci čitajte u sljedećem broju "Zvonika".

G.K.

Selenča

SVEČANA ZAHVALA ZA NOVI KRUH

U našem selu je prije, dok se još rukama kosilo i parnim vršalicama vršilo, bio lijep običaj da se uz pjesmu žetelaca i radnika na vršalicama, išlo po selu i nosila kruna i vijenac od klasja. Kasnije je ovaj hvale vrijedan običaj sve više blijedio i gotovo već nestao.

Budući da je taj običaj pun znakovitosti, odlučili smo ga oživiti. Ove godine po prvi put spojili smo ga s euharistijskim slavljem, da se tako istakne a mladim naraštajima posvijesti da od žita kao ploda zemlje i rada ruku čovječjih postaje kruh, koji onda Isus pretvara u svoje Tijelo da nam postane kruh života.

U nedjelju, 28. srpnja o.g., uz pratnju domaće limene glazbe u povorci je donešen ispečeni kruh od novoga žita i brašna nad kojim je pred oltarom u crkvi izmoljena zahvalna molitva i obavljen blagoslov. Najprije su išla - sva u lijepoj narodnoj nošnji - školska djeca: djevojčice s kiticiama klasja a dječaci s ispletenim užima, za njima mladi parovi s klasjem okićenom kosom i srpom i snopom žita te od klasja uvijenim vijencem i ispletenom krunom. Iza njih je išla mlada majka s dječicom i nosila novopečeni kruh a stari

djed i baka s punom korpom novopečениh kifli. Poslije euharistijskog slavlja kifli i kruh podijeljeni su djeci i sudionicima povorke.

Euharistijsko slavlje predvodio je vlč. Don Štefan Turansky, salezijanac, domaći sin, koji je sretnom okolnošću upravo toga dana zahvaljivao Bogu za svoju, prije jedanaest godina slavljenju, prvu svetu misu.

Na euharistijskom slavlju je uz pjevački zbor sudjelovao i veliki broj vjernika i gostiju. Ovo slavlje je na sve ostavilo duboki dojam i svi su izrazili želju da se ovo čini i u buduće.

M.Z., župnik

Selenča

DUHOVNA OBNOVA NA BREGOVIMA

Zahvaljujući iskrenom zauzimanju i uz novčanu potporu bratislavsko-trnavskog nadbiskupa - metropolite msgr. Jana Sokola, deset mladića iz Selenče provelo je tjedan dana (12.-19. 07.) na logorovanju na bregovima kraj Banske Štiavnice u Slovačkoj. Ondje su se priključili svojim vršnjacima iz drugih krajeva Slovačke koji su također svoj ljetnji odmor iskoristili za duhovnu obnovu.

Naši su se mladići zadovoljni vratili kući i toplo zahvaljuju dobročinitelju na ovom lijepom i korisnom daru.

Evo jednog doživljaja tog susreta:

- Sve je prošlo brzo uz puno lijepih i ugodnih doživljaja. Na mene je duboki dojam ostavila sv. misa koju su prijatelji iz Slovačke posvetili nama iz Jugoslavije. Bio sam prisutan već na mnogim misama na kojima se molilo za mir u našoj zemlji, ali drugačije to osjećaš kada vidiš da drugi, nepoznati ljudi mole za tvoju zemlju i suosjećaju s tobom.

Štefan Zolarek, Selenča

Selenča

**DEDIČSTVO OTACOV,
ZACHOVAJ NAM, PANE**

Pod naslovom **BAŠTINU OTACA, SAČUVAJ NAM, GOSPODINE 7. srpnja 1996. godine priređena je svečana proslava osnutka sela Selenče.**

Nekadašnji je kaločki i bački nadbiskup Franjo grof Klobusiczky dekretom potpisanim 2. 07. 1758. godine dopustio na crkvenom posjedu osnovati 200 domaćinstava i zato je taj dan uzet i u Statut Mjesne zajednice Selenče kao dan osnutka Selenče.

Da bi što više sadašnjih žitelja moglo nesmetano zahvaliti Bogu za ovu materijalnu baštinu i moliti Njegovu zaštitu i nadalje, proslava je prenešena i priređena u nedjelju. Prije podne u 10 sati bilo je zahvalno euharistijsko slavlje u katoličkoj župnoj crkvi Presvetoga Trojstva, a u 20 sati je priređena svečana prigodna akademija u sali Dobrovoljnog vatrogasnog društva. Pokroviteljstvo nad akademijom imala je Mjesna organizacija Matice slovačke u Jugoslaviji, a djelatno su na njoj sudjelovala mnoga kulturno-umjetnička i druga društva i pojedinci.

Na euharistijskom slavlju a također i u pozdravnom govoru na akademiji, istaknuta je i kršćanska vjerska baština otaca, koju su sa sobom donijeli i u ove krajeve prvi doseljenici, a koju su u njihovoj staroj domovini svojim dolaskom započela širiti solunska brća sv. Ćiril i Metod, kako je to na veoma lijepoj pozivnici

za proslavu grafički prikazao domaći sin prof. Miško Bolf.

Na slavlju je istaknuta i treća baština otaca - kulturna baština koja se počela širiti staroslavenskim pismom, koje je pripremio sv. Ćiril, a nastavila je rasti i u ovim krajevima među Slovacima do sadašnjih razmjera, o čemu svjedoči i ova prigodna akademija.

Ova trostruka baština neka bude poticaj mladem naraštaju da iskreno zahvaljuje Bogu i odluči čvrsto braniti je i razvijati uz Božju pomoć i zaštitu, naglasio je Štefan Durandzi, predsjednik MOMSJ u Selenči.

Na euharistijskom slavlju sudjelovao je velik broj domaćih vjernika, a svečanu akademiju, pored domaćih, počastio je i velik broj uglednih gostiju građanskih vlasti i kulturnih ustanova; među njima treba na prvom mjestu spomenuti dr. Miroslava Mojžitu, otpravnika poslova veleposlanstva Slovačke Republike u Beogradu.

al-ek

Odžaci

**20 GODINA
SVEĆENIŠTVA**

18. srpnja (jula) u župi Sv. Mihaela u Odžacima održana je svečana sveta misa posvećena pectorici svećenika jubilaraca, koji su proslavljali 20 godina svećeništva. Jubilarci su Szungyi László, župnik iz Temerina, Péter Antal, župnik iz Bečeja, Harmat Károly, franjevac iz Novog Sada, Marko Forgić, župnik iz Sonte i Jakob Pfeifer, župnik iz Odžaka. Mi vjernici Odžaka imali smo tu radost i čast da prisustvujemo ovom lijepom jubileju. Na žalost o. Harmath Károly i vlč. Marko Forgić bili su spriječeni pa nisu prisustvovali svetoj misi.

Sveta misa je protekla svečano i u Božjem nadahnuću. Nakon pozdravne riječi i svetih čitanja, slušali smo veoma nadahnutu propovijed Szungyi Lászlá na hrvatskom, njemačkom i mađarskom jeziku. On je u svojoj propovijedi istakao da mi vjernici zajedno sa svojim župnikom moramo biti kao jedna zajednica da bismo uspjeli riješiti sve i duhovne i materijalne nevolje koje okružuju nas ili župu.

Na završetku svete mise mladi Odžaćani su pozdravili jubilarce na četiri jezika: hrvatskom, mađarskom, njemačkom i slovačkom. A gospođa Katarina, sestra našeg dragog župnika Jakoba, pročitala je pjesmu, tu istu od prije 20 godina, kojom je pozdravila svoga brata kao mladomisnika. To je bio najdirljiviji trenutak tokom čitave mise i izazvao je kod mnogih prisutnih vjernika suze.

Poslije svete mise župnik je sve vjernike pozvao u župni ured da nastave zajednički ovu lijepu proslavu uz pjesmu i kolače.

Vjernici Odžaka žele izraziti posebnu zahvalu svom župniku Jakobu Pfeiferu, koji je 19 godina s nama, u našoj župi, što je svoje najljepše godine posvetio nama, živio za nas i pružao nam duhovnu zaštitu. Hvala mu za sve, i neka mu Bog da i dalje snage da nas vodi Božjim putem, sve dok je to Božja volja.

Stevan Savić, ministrant

Sombor

PROSLAVA SNIJEŽNE GOSPE

Kapelica Sniježne Gospe na Čičovima kraj Sombora poznato je prošteništa Sobmoraca i mnogih drugih vjernika okolnih mjesta. Ovo staro prošteništa u kome se već dva i pol stoljeća okupljaju vjernici ovoga kraja pamti mnoga uslišanja molitava.

Ovogodišnja proslava Sniježne Gospe započela je misom na sam blagdan 5. kolovoza. Na sv. misi se okupilo nekoliko desetaka vjernika. Misu su predvodili somborski župnici.

Glavno proštenje slavi se u nedjelju poslije blagdana Sniježne Gospe. Tako se i ove godine na taj dan oko Gospina lika okupilo mnoštvo vjernika. Svetu misu je predvodio somborski župnik Josip Pekanović. On je održao i prigodnu propovijed u kojoj je naglasio da bi ovo mjesto moglo biti i češće posjećivano od vjernika. Tako je predloženo da bi se od iduće godine svake prve subote upriličavali susreti za djecu, mlade, obitelji, bolesne i stare. Brigu oko organizacije ovog održavanja misa i osmišljenja susreta vodili bi somborski svećenici. Nadamo se da će se ova plemenita ideja ostvariti.

F.I.

Senta

**SREBRNA MISA
VLČ. NAGY JÓZSEFA**

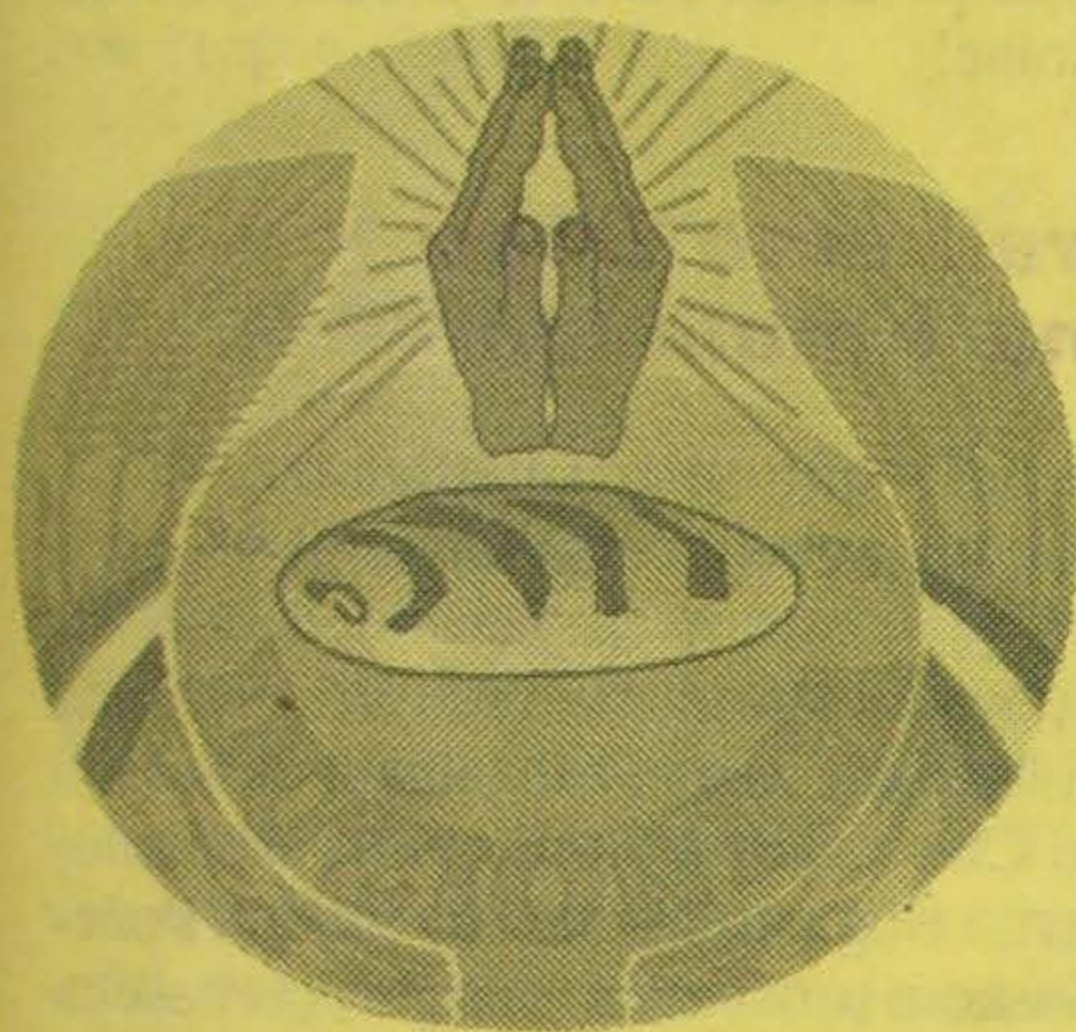
Na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla, 29.06. 1996. godine, u senčanskoj crkvi Srca Isusova, proslavio je srebrni jubilej svećeništva vlč. József Nagy, župnik senčanske župe Sv. Male Terezije.

Slavljenik je rođen u Senti 2. listopada 1945. godine. Studij teologije završio je u Zagrebu na Katoličkom bogoslovnom fakultetu 1972. godine. Za svećenika je zaređen 05.08. 1971. godine u Kanjiži. Kapelansku službu obavljao je u katedralnoj župi u Subotici, a župnik je bio najprije u Adorjanu od 1972. do 1981. godine. Od 1975. godine ujedno je vršio župničku službu i u Trešnjevcu. Od 1981. godine župnik je u župi Sv. Male Terezije u Senti i tu službu obavlja i sada, a od 1993. godine upravlja ujedno i župom Gornji Breg. Uz župničku službu vrši i službu dekana Senčanskog dekanata, kao i službu biskupijskog savjetnika, a aktivno se bavi i apostolatom obitelji.

I ovom jubilarcu srdačno čestitamo i želimo Božji blagoslov.

A.

PROSLAVA DUŽIJANCE U SOMBORU

Amblem somborske Dužionice
Autor: Rudolf Cirkl

Ovogodišnja Dužijanca u Somboru bila je posebno svečano obilježena. Još davne 1936. godine u Somboru je proslavljena prva Dužijanca. Glavni organizator prve Dužijance, kao i svih ostalih dosadašnjih, bilo je Kulturno umjetničko društvo "Miroljub", a sada "Vladimir Nazor". Ovogodišnja jubilara Dužijanca u Somboru imala je tri dijela.

Prvi dio bila je promocija novoobjavljene knjige "Somborske žetvene svečanosti". U ovom dijelu programa bila je upriličena i izložba fotografija svih dosada održanih Dužijanci u Somboru. Mala sala KUD-a "Vladimir Nazor" bila je premala da bi u nju mogli stati svi zainteresirani posjetitelji ove priredbe. Promocija nove knjige upriličena je u subotu u 20 sati. Na početku programa riječi pozdrava uputio je predsjednik KUD-a "Vladimir Nazor" Alojzije Firanj. On je naglasio da je ovogodišnja Dužijanca posebno svečana. Na promociji knjige bili su prisutni uvaženi gosti iz javnog života grada Sombora i gosti iz Subotice. Voditelj programa bio je Franjo Ivanković, župnik župe sv. Križa u Somboru. Uvodne riječi uputio je u ime Instituta "Ivan Antunović" iz Subotice Josip Pekanović, somborski dekan. Kritički osvrt na knjigu imala je prof. Katarina Čeliković iz Subotice. Prije nje govorio je g. Andrija Anišić, pročelnik Odjela za tisak Instituta "Ivan Antunović" u Subotici. Završnu riječ o novoobjavljenoj knjizi imao je g. Franjo Krajniger. On je ujedno napisao glavni dio teksta nove knjige.

Autori potpisuju knjigu nakon promocije

Knjiga "Somborske žetvene svečanosti" djelo je više autora: Stipana Beretića, Šime Budimčevića, Marije Feher, Katarine Firanj, Franje Krajnigera, Cecilije Miler i Janje Raič. Pred-

govor knjizi napisao je glavni urednik Franjo Ivanković. Knjigu je objavio Institut "Ivan Antunović" iz Subotice. Odgovorni urednik je g. Andrija Anišić. Knjiga je izdana u 1000 primjeraka, a tiskala ju je štamparija "Globus" iz Subotice. Knjiga ima tri glavna dijela. U prvom dijelu, poslije predgovora i uvoda, opširno je opisana obrada zemlje od kraja prošloga stoljeća do danas. Slijede tekstovi koji nas izvještavaju o proslavama Dužijance u Somboru i okolnim salašima. U drugom dijelu knjige nalaze se pjesme četiri autorice. Treći dio knjige čine fotografije svih dosadašnjih somborskih Dužijanci. Knjiga ima ukupno 170 stranica.

U drugom dijelu subotnjeg programa otvorena je izložba starih fotografija somborskih Dužijanci na kojoj su izloženi i radovi od slame somborskih umjetnika Stipana Beretića i mlade Tanje Šomođvarac.

Bandaš i bandašica na misi Zahvalnici

Glavni dio proslave Dužijance, kao i uvijek, bila je svečana sv. misa u župnoj crkvi Presvetog Trojstva. U 10 sati iz dvorišta KUD-a "Vladimir Nazor" krenula je svečana procesija djece i mladih obučenih u narodne nošnje. Bilo je oko trideset parova djece i mladih u nošnjama. Na vratima crkve bandaša i bandašicu i ostale sudionike Dužijance dočekao je župnik Josip Pekanović. Nakon blagoslova žita i uvodnih riječi započela je svečana misa zahvalnica za ovogodišnji rod žita. Propovijed je održao Franjo Ivanković, koji je naglasio važnost zahvaljivanja Bogu za sve čime nas obdaruje. Zahvala Bogu najuzvišeniji je oblik molitve čovjeka zemljoradnika.

Poslije svete mise u dvorištu KUD-a bilo je zajedničko fotografiranje. Odigrano je nekoliko kola.

U velikoj dvorani KUD-a domaćini su priredili svečani ručak za sve sudionike Dužijance. Na početku je predsjednik KUD-a Alojzije Firanj pozdravio ovogodišnju **bandašicu Mariju Matarić i bandaša Gorana Paštovića.**

U večernjim satima priređen je kulturno-umjetnički program i igranka koja je trajala do ranih jutarnjih sati.

Da bi ovogodišnja Dužijanca u Somboru bila što ljepša, pobrinuo se prvenstveno KUD "Vladimir Nazor" iz Sombora. Pokazalo se da njihov trud nije bio uzaludan. Svi sudionici bili su oduševljeni cjelokupnim programom.

Franjo Ivanković

DUŽIJANCA - DUŽNA

Sve što imamo Božji je dar! I zato je zahvaljivati Bogu i slaviti Boga najvažnija i najsnažnija molitva Bogu. Već više od mjesec dana Bunjevci-Hrvati u Subotici i okolici i u somborskom kraju, različitim manifestacijama slave Boga za pšenicu zlatnu i kruh slatki. Vrhunac proslave Boga bio je u nedjelju, 11. kolovoza, jer tada smo Euharistijom - izvornom zahvalom - slavili Boga i rekli mu hvala za sve, a osobito za kruh svagdašnji. Euharistijskom slavlju prethodila su još neka slavlja. Nabrajam ih redom.

Miroljub se vratio

Biskup Péntzes otkriva bistu

Sjećam se jednog članka, koji je napisao dr. Marin Šemudvarac, još u "onim" vremenima, izričući tako našu želju da se Miroljubov spomenik vrati na prijašnje mjesto. I to se dogodilo u subotu, 10.08. Miroljubovo poprsje, rad najvećeg hrvatskog kipara Ivana Meštrovića, ponovo je u parku pored katedrale. Da se to dogodilo zaslužna je Skupština općine Subotica, osobito Komisija za kulturne spomenike, Organizacioni odbor Dužijance '96. koji je uputio zahtjev za njegovo vraćanje, a taj zahtjev podržao je i Institut "Ivan Antunović", Matica Bunjevačka i HKC "Bunjevačko kolo".

Bista svećenika - pjesnika Ante Evetovića Miroljuba koja je prvi put otkrivena 1936. godine, ponovo je otkrivena uz prigodni program. Prisutne je najprije pozdravio preč. Andrija Kopilović, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović", a zatim gradonačelnik Subotice g. József Kasza, koji se u svom govoru ispričao Miroljubu i hrvatskom narodu za nepravdu koja im je nanesena 1941. godine uklanjanjem ovog spomenika. Poslije toga je g. Ivo Prčić, mladi pročitao pjesmu Ivana Malagurskog Tanara "Pozdrav Miroljubu", koju je kao dječak recitirao i 1936. godine. Branko Jegić je pročitao svoju pjesmu "Miroljubu" koju je napisao za ovaj svečani čin. Bistu je otkrio subotički biskup mons. Ivan Péntzes. Katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić otpjevao je dvije uglazbljene Miroljubove pjesme.

Bilo je dirljivo i svečano. Onih koji su prisustvovali ovom događaju bilo je malo, ali bili su ponosni i radosni! Među njima su bili i neki od Miroljubove rodbine!

Zahvaljivali smo Bogu psalmima i molitvom

U 19 sati istog dana našli smo se u katedrali-bazilici sv. Terezije na Večernjoj molitvi, koju je predvodio katedralni župnik preč. g. Stjepan Beretić. On je u svojoj raspjevanoj i duboko sadržajnoj (kao i uvijek) propovijedi klicao: "U predvečerje Dužijance evo nas u našoj katedrali-bazilici. Evo nas zahvalna srca. Sabrali smo se da večernjim hvalama Crkve zahvalimo Bogu na skromnoj ovogodišnjoj žetvi. Zahvaljujemo Bogu psalmima i molitvom. Poželjeli bismo da s večerašnjim zalaskom sunca zađe i nesigurnost našega poljodjelca i nesigurnost radnika i briga umirovljenika. Posljednje godine izgledaju nam kao noć koja bolima neda snu na oči bolesniku. Kao da "Ni slavuja nema više ranom zorom da biljiše..." - kako pjeva naš Miroljub.

Molili smo te večeri, kako je naglasio g. Beretić, da se veseli žeteoci ne bi previše uzdali u se, da bi svaki od njih zahvaljivao Gospodinu u svako doba... Molili smo da nam ruke seljaka ne klону i da mu ne dodija činiti dobro. Molili smo da u "crne brazde, ko u valove beskrajnog mora svaka njihova bol utone". Molili smo da "se na svakom koraku osjeća blagoslov neba i Božja blizina". Molili smo: "Gospodine, omekšaj nam grude, natopi brazde, napuni spremišta, daj da nam uspije djelo naših ruku. Daj nam vjeru, da vjerujemo, da je Dan osvanuo i da se u našim srcima pomolila Danica ljubavi, mira i ljepše budućnosti".

Nema risa bez pjesme i veselja

Koliko god je ris-žetva nekoć bio naporan posao, uvijek ga je pratila pjesma i igra. To je očitovano i ove godine na glavnom trgu našega grada "Risarsko veče" uz nastup dvadesetak folklornih društava. Orilo se "Suboticom bijelom" veselje s trga do kasno u noć. Tako se dogodilo ono što je na koncu Večernje molitve želio g. Beretić u katedrali kad je rekao: "Neka se večeras s dimom tamjana vinu Bogu molitve nujne i tugaljive, molitve poput Miroljubovih stihova, koje mole pravdu, sreću, napredak i veselje. Ali neka se Bogu vinu i naše večernje pohvale, hvale pjesama zahvalnih, da u seljakove,

Risarsko veče - uživali su i djeca i odrasli

ZAHVALA BOGU

i ne samo u njegove, 'teške grudi unesu nešto vedrine' da 'im oči ožive vatrom, iz grla se vine pjesma, koja suze mami jer je puna boli i topline'".

Pred "Put zahvale", u crkvi jubilarke

Već od ranog jutra oko crkve sv. Roka bilo je živo. Očekivali smo bandaša i bandašicu, okolne bandaše i bandašice, očekivali smo kraljice, konje i karuce... Očekivali smo ove drage goste radosno u našoj crkvi jubilarke koja pod geslom "Evo sad je vrijeme milosno" slavi stotu obljetnicu svoga postojanja. I ovaj čin, koji nazvasmo "Ispraćaj i blagoslov bandaša i bandašice" bijaše, kako župnik vlč. Andrija Anišić reče, također milosni trenutak. Blagoslivljati nevinu dječicu - kraljice naše (a 24 ih je bilo), blagoslivljati mlade u prekrasnim narodnim nošnjama, koji se spremaju poći na put da bi "zahvalu Bogu dali za sve darove" - za kruh svagdašnji, doista je milosni čas. I bijaše tako, sve milo, milosno, radosno i ponosno, i sve na vrijeme, bez žurbe i nervoze. A tamburaši, oni mali, kako ih zovemo - "Kerski tamburaši", milim zvucima tamburice potkrepljivaše i povećavaše svu milinu u srcima našim.

Zahvala - izvor životne radosti

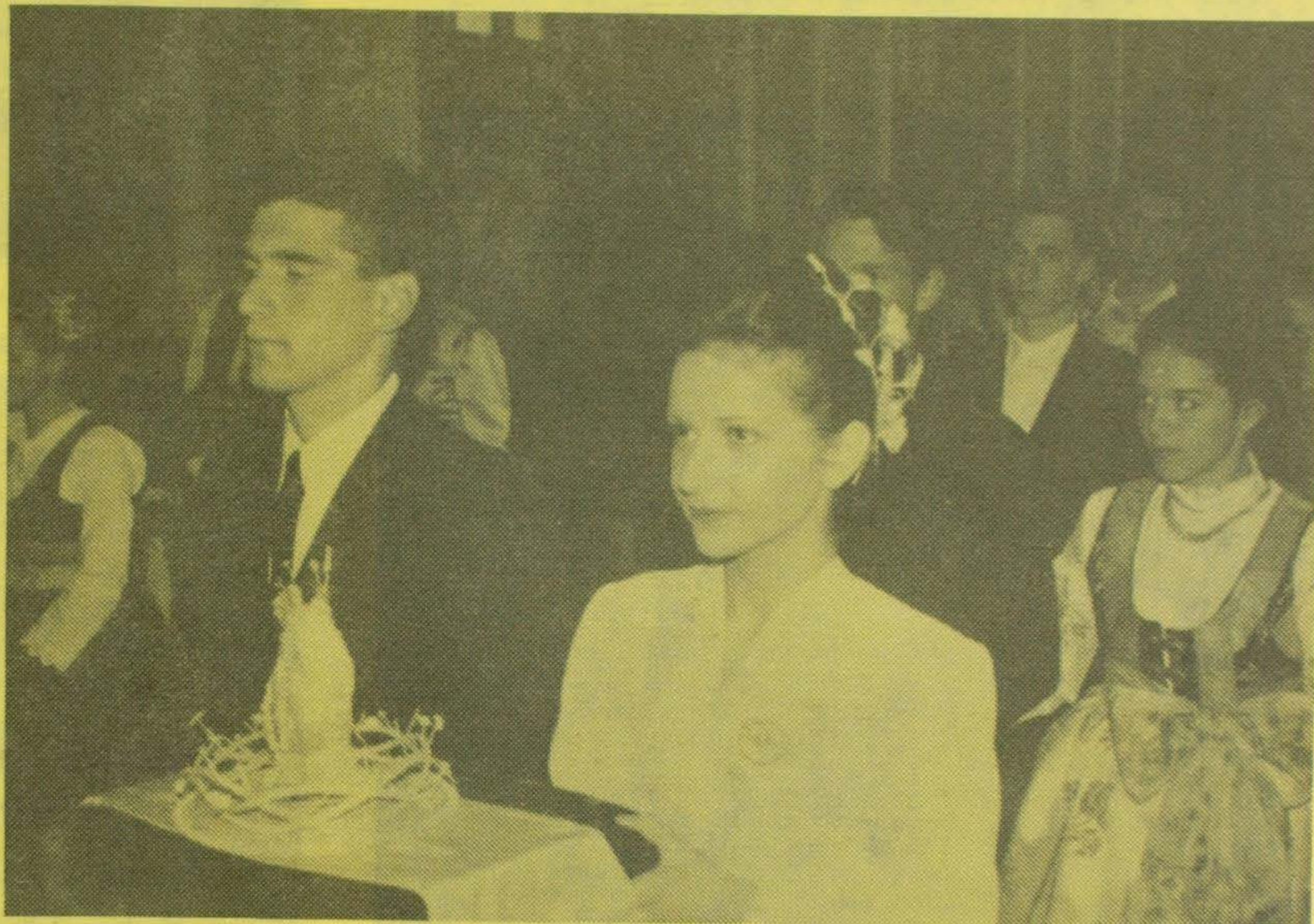
I stigismo iz Kera, iz crkve sv. Roka - kolijevke Dužijance - do katedrale "majke naše". Na Večernjoj molitvi preč. Beretić kazao je i ovo (moram vam i to prenijeti): "Doći u katedralu, doći u ovaj, ljudskim rukama podignuti dom Gospodnji - veselje je za našu dušu. Radost. Ova je katedrala za nas najljepša slika nebeskog Jeruzalema. Ova je katedrala slika onoga nebeskoga grada koji je naša majka. Taj nebeski grad je i jedinstvo ovdje - na zemlji - ljudskim rukama izgrađeno, bogatstvo ovdje, u bačkoj oranici znojem zaliveno, radom stečeno. U taj je nebeski grad zgrnuto sve lijepo, sve sjajno, sve uzvišeno što su naraštaji Božjih kćeri i sinova kroz stoljeća stvorili radeći u Božjoj prirodi. U nebeskom Jeruzalemu je blago snoplja ljubavlju povezano, blago njiva marno okopanih. Zato pjesmom psalma pjevamo jedni drugima danas svetu riječ obećanja: 'Za sreću tvoju ja ću moliti'. Molit ćemo jedni za druge, svjesni, da će Gospodin dati sreću i zemlja naša urod svoj".

I osjećali smo se tako, i molili smo tako na svečanoj Euharistiji, na svečanoj Zahvalnici Dužijance '96. Mislim da nas se Gospodin nije postidio. Nadbiskup beogradski mons. dr. Franc Perko, s našim biskupom mons. Ivanom Pénzesom i svećenicima našim, uzdizao je hvalu Bogu u ime svih prisutnih. A bijaše u parku pored katedrale muškaraca, žena i djece podosta, ali premalo za tako svet i uzvišen čin. Zar smo tako malo zahvalni - ili: zar je tako malo zahvalnih ljudi? Tako je to! Kao da se stalno ponavlja. I u Isusovo vrijeme - od deset izliječenih gubavaca samo mu je jedan zahvalio!

Djeca i mladi u prekrasnim bunjevačkim narodnim nošnjama i opet živi ukras oltara. Tik ispred oltara su oni najljepši: **Branka Bašić Palković i Branko Rudić, Milijana Prčić i Slobodan Tonković**

te **Branka Kuntić i Denis Lipozenčić**. Oni su na priredbi "Kolo" izabrani za najljepše.

I živopisne šokačke nošnje iz Bačkom Monoštora i Vajske zakitiše toga prijepodneva otvorenu katedralu, katedralu u prirodi, pridružiše im se i mladi u mađarskim i srpskim narodnim nošnjama.

Bandaš Zvonimir Kujundžić i bandašica Gordana Francišković u crkvi sv. Roka s ovogodišnjom krunom od slame nazvanom "Europa moli"

Počastiše našu Dužijancu, naš narod, naše običaje, našu Crkvu i ugledni gosti iz Ureda Republike Hrvatske u Beogradu, iz ambasada SAD, Njemačke, Austrije, Mađarske... Došao je slaviti s nama, na opće veselje, i g. Svetozar Krstić, podpredsjednik Vlade Republike Srbije... Sve bijaše svečano i pobožno.

Najdraži gosti, ili bolje domaćini na oltaru bijahu svakako bandaš **Zvonimir Kujundžić** i bandašica **Gordana Francišković**. Oči sviju bijahu i u njih uprte. Oni su ove godine predstavnici svih nas i svega našega! A ljupka dječica - mali bandaš i bandašica **Tihomir Pećerić i Ana Miljački** dolijevahu svojom pobožnošću i sjajnim dječjim pogledima ulje na nježnost naših srdaca u tom uzvišenom času.

A Nadbiskup kao pastir u svojoj propovijedi hrabrio nas, hvalio nas, učio:

* Vi ste ovdje u Vojvodini, u Bačkoj kao u raj. Potrebna je zahvala Bogu i onda kad nije sve kako mi želimo. Zahvaljivati moramo Bogu ne samo za zemaljska dobra nego i za duhovne milosti, pa i za patnju...

* Zahvala je izvor prave životne radosti. Kad

Nadbiskup Perko

zahvaljujemo možemo proći kroz sve nevolje života, jer se pouzdajemo da će se na nama ispuniti Božja obećanja.

* Tko nema snage oprostiti i najveće uvrede, ne može živjeti u ljubavi Božjoj, on nema budućnost - jer LJUBAV JE BUDUĆNOST.

* Neki misle da se ne isplati biti dobar, jer se tako daje podrška onima koji su na strani zla. Ali, nije tako. Treba gledati malo s visine, s Božje visine. Svako se zlo kažnjava. Možda ne na zemlji, ali pred Božjim sudom nitko ne može pobjeći.

* Ono što nas pročišćava i čini novima jest pokajanje, praštanje, ljubav - prožeto zahvalnošću Bogu.

Tako je govorio nadbiskup Perko. Hvala mu što je bio s nama!

Gradonačelnik s malim bandašem i bandašicom

Kruh je najveće blago

Poslije svete mise krenula je svečana povorka. Kakva ljepota, kakav ponos. Koliko znatiželjnika, koliko ljudi željnih ljepote, mira, radosti i dobrote. Svaka ljepota potiče na dobrotu. I ljepota videna u svečanoj povorci, potakla nas na dobrotu. U povorci: risari - pravi (oni su ove godine stvarno kosom kosili i snoplje snosili); kraljice (sve iz Kera) sa s. Silvanom cijelim putem "Ijeljaše".

Dugi dio povorke sačinjavaše mladi iz različitih kulturno-umjetničkih društava. Valjda ću sve znati nabrojiti: Baja (Mađarska), Bajmok, Čukarica-Beograd, Horgoš, Telečka, Ljutovo, Aleksandrovo, HKPD "Matija Gupec" - Tavankut, Bački Monoštor, Vajska, Vjeronučuna djeca iz Selenče, "Jan Kollar" iz Selenče, Kecel (Mađarska), i najbrojniji, naravno domaćin i organizator HKC "Bunjevačko kolo" s djecom (najmlađa je imala 15 mjeseci), mladi u svim vrstama bunjevačke narodne nošnje, sve do onih obučenih u unikatne nošnje. Konji i karuce, da ne kažem - milina...

A mnoštvo svijeta čeka svečani trenutak da blagoslovljeni kruh stigne na trg. Bandaš i bandašica ga predaju gradonačelniku. On je uzbuđen - priznao je to - i izgovara nezaboravne riječi: "Držati

Šokice iz Bačkog Monoštora u povorci

u rukama najveće blago - kruh, velika je čast i radost"! I onda kao pravi gradonačelnik, predstavnik svih građana, ovog puta odvažno brani seljake i moli Vladu: Nemojte više gurati seljaka na rub društva... Nemojte ga više izigravati, plaćajući njegov rad i njegovu muku najnižom cijenom, otkupljujući jeftino poljoprivredne proizvode i prodajući ih skupo izvozom, i zaradu dajući drugima... Pljesak podrške iz publike bijaše duh i snažan.

I na koncu zaigraše "divojke i momci, u najlipšu svilu obučeni", zaigrače članovi HKC "Bunjevačko kolo" na improviziranom salašu. I to kolo zasta ondje, da bi se nastavilo u "Bandašičinom kolo".

Misliš, brate, da su gorske vile iz oblaka u kolo se svile

Jedva izdržaše bandaš i bandašica na kapiji dvorišta župe sv. Roka dočekujući silno mnoštvo svijeta koje se željelo te večeri "svitati u kolo" i provešeliti se. Nisu svirci mogli umoriti neumorne igrače. Zadovoljni su bili oni s amaterima, malim (mladim) "Kerskim tamburašima", a još više s profesionalcima koji sebe "Neven" nazvaše i zato ovo "bandašičino kolo" i započеше i završiše Neven-kolom.

Neki u kolu izdržaše do ponedjeljka, do jedan sat poslije ponoći, a onda se na kraju zaori pjesma zadovoljnih srdaca: "Hej salaši, tamburaši, lipe snaši i bandaši! Zapivajmo rode mili, zapivajmo: Živi bili!"

Živi bili i dogodine, Dužijancu slavili!

Kako na koncu ne zahvaliti na svemu i Organizacionom odboru Dužijanica '96. na čelu s predsjednikom g. Lazom Vojnić Hajdukom. (Snimci: Ljudevit Vujković Lamić)

Andrija Anišić

"Kerski tamburaši"

Žednik

DUŽIJANCA U ŽEDNIKU

Već tradicionalno u Žedniku se svake godine održava prva zahvalnica (Dužijanca) za žetvu, koje se još od 1911. godine održavaju u sredinama gdje žive Hrvati-Bunjevci. Ove godine to je bilo u nedjelju 14. srpnja (jula). Uvijek se do polovine srpnja i žetveni radovi završe. Ove godine to nije bio slučaj. Naime, zbog obilnih kiša žetva je kasnila više od tjedan dana pa se to odrazilo na broj vjernika kojih je bilo nešto manje nego prošlih godina.

Dužijanca je ipak okupila mnoštvo vjernika, osobito mladih u narodnim nošnjama. Odgodili su i svoj godišnji odmor dok ne proslave Dužijancu. Već tokom pripreve puno mladih i djece je sudjelovalo u pletenju vijenaca, ukrašavanju crkve i duhovnoj pripravi za tu veliku svečanost. Mladi su ispleli a potom ukrasili crkvu s 13 vijenaca od žita koji vise u crkvi sve do završetka gradske Dužijance, koja se ove godine održava u nedjelju 11. kolovoza (avgusta). Mladi i stariji vjernici pripravili su se pokorničkim činom za ovaj blagdan kruha, da bi i na taj način posvjedočili da čovjek ne živi samo o kruhu, nego i o Onom kruhu što silazi s neba i liječi dušu čovjeka, a koji se daje u euharistiji.

Ovogodišnja bandašica je bila **Adrijana Kovač**, a bandaš **Pajo Horvacki**. Gost propovjednik je bio **Stjepan Beretić**. Značajno je još spomenuti da je ovo već druga godina kako se u Žedniku Dužijanca organizira zajedno s Mjesnom zajednicom u Domu kulture - baš kao u varoši, gdje gradsko poglavarstvo zajedno s crkvenim slavi taj veliki vjerski i kulturni događaj ovoga kraja.

M.A.

Bože blagoslovi

*Bože, blagoslovi ovaj kruh prid oltarom
i žito spleteno u krunu,
podari snagu rataru našem
i daj mu dušu milosti punu.*

*Bože, blagoslovi seljačke vridne ruke
i žitnice plodne ove,
podari nam snagu i mir,
kruh rumeni i darove nove.*

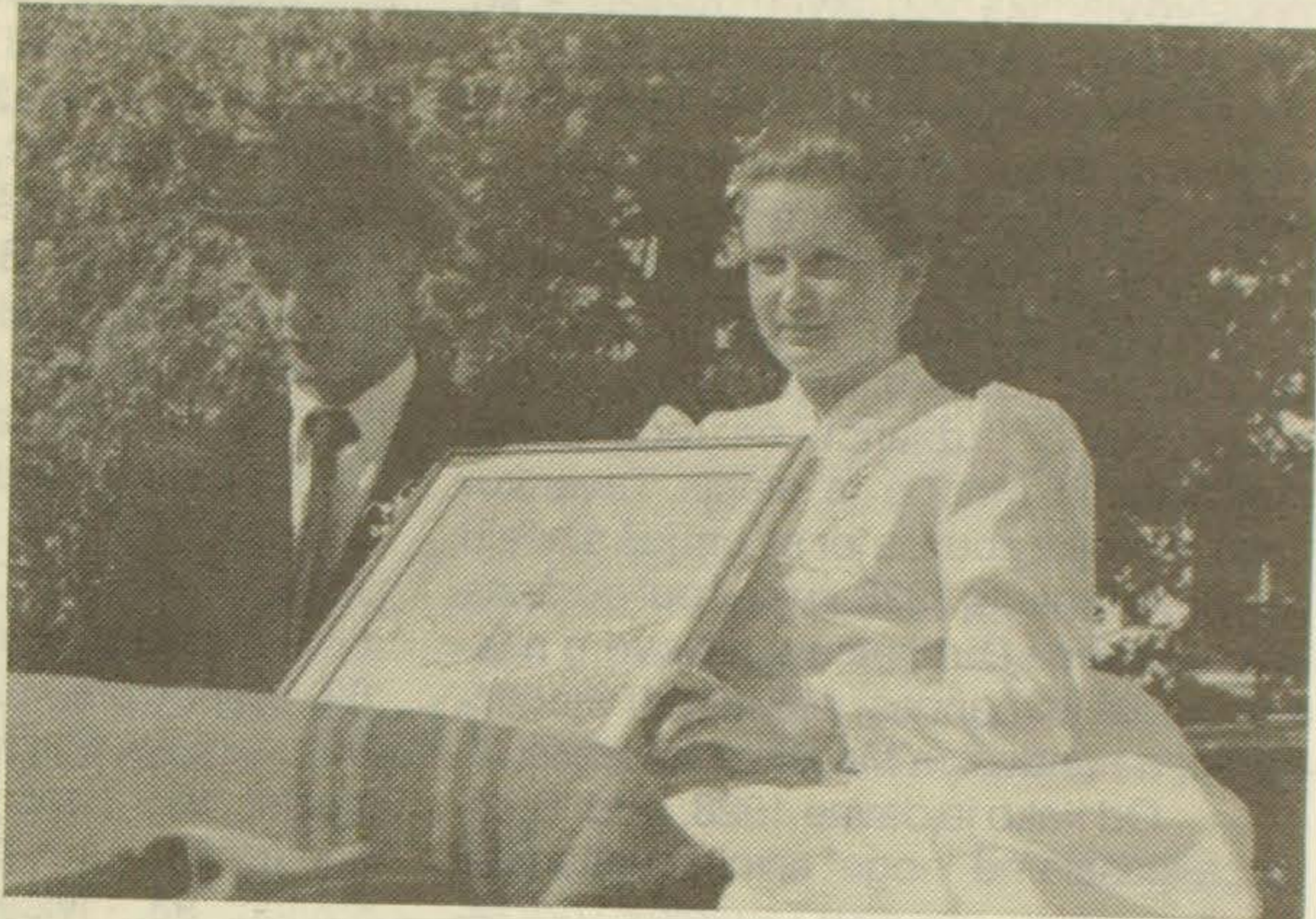
*Bože, blagoslovi ovu mladost prid Tobom
što ponosni u svojim nošnjama stoje,
podari im milost i sriću
da održe običaje svoje.*

Cecilija Miler

Mala Bosna

IZAĐE SIJAČ SIJATI...

Pod ovim je geslom slavljena ovogodišnja Dužijanca u Maloj Bosni 21. srpnja. Po izboru mladih, **Miroslavu Stantiću** pripala je čast da bude bandaš. On je sebi za bandašicu izabrao **Marinu Dulić** (na slici dolje).

Predvođeni bandašom i bandašicom, mladi i djeca vrijedno su radili da bi i ova Dužijanca bila dostojanstvena i lijepa.

Za zahvalu smo se pripremili trodnevnicom. Prva dva dana je propovijedao vlč. **Andrija Kopilović** na temu "Božja riječ u Starom i Novom zavjetu". Treći dan je gost propovjednik bio vlč. **Marko Forgić**, župnik iz Sonte koji je govorio o Božjoj riječi koja kori, oprašta, pridiže...

Prvog dana trodnevnice, nakon sv. mise, otvorena je izložba slika od slame. Ova je izložba ostvarena zahvaljujući Institutu "Ivan Antunović" i HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta. Nakon pozdrava župnika **Lazara Novakovića** izložbu je otvorio vlč. **Andrija Kopilović**, predsjedavajući Instituta. On je tom prilikom naglasio prepoznatljivost našeg naroda u izradi slika u tehnici slame što je prihvaćeno i cijenjeno širom svijeta. Prigodnim riječima skupu se obratila i gđica **Jozefina Skenderović** koja je podsjetila da za izradu ovih slika treba puno ljubavi i truda. Ujedno je pozvala mlade da se i sami uključe u rad slamara.

Ovogodišnju sliku - SIJAČA - izradila je naša slamarka **Katarina Skenderović**.

Dan zahvale bio je pun radosti. U crkvu su svečano ušli mali bandaš **Ivica Nadheđeši**, male bandašice **Đurđica Konc** i **Katarina Dulić**, bandaš i bandašica u pratnji djece i mladih u nošnjama te mnoštva vjernika. Na početku slavlja ovogodišnji simbol, novo žito i kruh blagoslovio je župnik. Sv. misu je predvodio i propovijedao vlč. **Marko Forgić**. On je ljudski život usporedio sa žitnom njivom - u životu moramo prihvatiti i kukolj, ali i zahvaliti Bogu za dobro i truditi se da po nama bude još bolje.

U predvečerje je održana akademija. Ona je ove godine posvećena pokojnom svećeniku, pjesniku **Marku Vukovu**, čija zbirka pjesama ovih dana izlazi iz tiska. Naši recitatori su nam približili zanose koji su **Marka** kroz život nosili. Prigodnim pjesmama akademiju je uzveličao naš zbor pod ravnanjem **Jelene Demšedi**.

Nakon akademije, na poziv bandaša, druženje je nastavljeno u dobrom raspoloženju u Kolu.

Jadranka Kujundžić

DUŽIJANCA U TAVANKUTU

U nedjelju, 28. srpnja, Tavankut je disao punim plućima. Naime, toga dana se i u župnoj crkvi Srca Isusova okupilo mnoštvo vjernika da u okviru Dužijance '96 zahvali Bogu za ovogodišnji rod žita.

Tih dana moglo se u tisku čitati kako se u Tavankutu održava jubilara, 10. mjesna Dužijanica. Brojka pomalo zbunjuje. Kako to da se u Tavankutu tek ove godine održala 10. Dužijanica kada je davne 1911. vlč. Blaško Rajić (istina, u Subotici) stavio Dužijancu na rang javnih svečanosti?! Mnoge je starije Tavankučane ta brojka zbunila jer se oni još sjećaju da je u Tavankutu 1928. g. prvi put održana javna crkvena Dužijanica u njihovom mjestu, kada je bandaš bio Grgo Stantić-Berec, a bandašica Mariška Mačković.

Od kako je davne 1928. god. Dužijanica stasala na "noge" javnih svečanosti u ovom mjestu, ona se u Tavankutu održavala uz razne prekide, čiji su razlozi manjeviše znani. Najveći prekid Dužijance bio je između 1967 i 1987. godine. Dužijanica je obnovljena 1987. godine kada je bandaš bio Marko Crnković a bandašica Ruža Stantić. U spomen na tih 10 "plodnih" godi-

na Tavankučani su željeli ovogodišnju Dužijancu na osobit način obilježiti. Tako su se skupili svi dosadašnji bandaši i bandašice u bijelim bunjevačkim narodnim nošnjama, predvođeni ovogodišnjim bandašem **Darkom Balaževićem** i bandašicom **Ljubicom Vuković**, u Božjem hramu gdje su, okruženi mnoštvom mladih u narodnim nošnjama, Bogu zahvalili kako za ovogodišnji rod, tako i za dosadašnje Dužijance. Osjećamo potrebu zahvaliti i onim bandašima i bandašicama u proteklih 10 godina koji su zaslužni da se i ovogodišnja jubilara, 10. Dužijanica obilježila: Dužijanica '87. - Marko Crnković i Ruža Stantić; '88. - Marinko Stantić i Marica Mamužić; '89. - Stipan Mamužić i Gordana Ištvančić; '90. - Josip Mačković i Anastazija Mamužić; '91. - Josip Nimčević i Svetlana Rudić; '92. - Josip Skenderović i Jelena Stantić; '93. - Ivica Dulić i Mira Moravčić; '94. - Antun Mamužić i Marija Matković; '95. - Željko Saulić i Silvana Saulić; '96. - Darko Balažević i Ljubica Vuković. Svima njima, koji su se odazvali da i ove godine budu obučeni u narodnim nošnjama, želimo reći iskreno hvala.

Ovogodišnja Dužijanica započela je u subotu 27. srpnja svečanom akademijom u Domu Kulture u Donjem Tavankutu na kojoj je predstavljen ovogodišnji predvoditeljski par. Euharistijsko nedjeljno misno slavlje predvodio je vlč. Andrija Kopilović u koncelecijaciji domaćeg župnika vlč. Antuna Gabrića. U večernjim satima na bandašičino kolo odazvala su se mlada lica Tavankuta i okolice uz zvuke tamburica.

Želja organizatora ovogodišnje jubilarne Dužijance je bila da svi dosadašnji bandaši i bandašice (posljednjih 10 parova) dođu svečano na karucama na misno slavlje.

Na žalost, želja organizatora nije mogla biti ostvarena unatoč svih onih kočijaša koji su u to nedjeljno jutro čekali na polazak. Zbog dolaska opake bolesti šapa (slinavke) u naše krajeve lokalna vlast je naredila zabranu svečane povorke kočijaša. Svima je nama bitnije da nam konji ostanu zdravi, a naša proslava ostat će svečano zabilježena i bez kilometarske kolone karuca.

Neka Dužijanica, kao i drugi naši narodni običaji, još dugo živi u našem narodu. Želja je to svih nas u Tavankutu, ali i u drugim krajevima gdje Bunjevaca još ima.

M.S.

DUŽIJANCA U ĐURĐINU

U Đurđinu je 4. kolovoza ove godine održana zadnja Dužijanica naših okolnih sela. Ona prethodi Dužijanci u Subotici.

Kao i obično, mladi u narodnim nošnjama su procesijom ušli u crkvu s bandašem **Pajom Dulićem** i bandašicom **Slavicom Bako**. Oni su nosili simbol ovogodišnje Dužijance - sliku XII postaje (Isus umire na križu). Mali bandaš i bandašica bili su Branislav Dulić i Snežana Dulić.

Misu je predvodio don Piorgio, svećenik iz Pule rodnom Talijan, uz koncelecijaciju vlč. Lazara Ivana Krmpotića i vlč. Andriju Matića. Gost iz Pule je u propovijedi rekao da moramo biti radosni uvijek onako kako smo radosni kada obavimo sve poslove i dođemo zahvaliti Bogu za to. Zahvaljivati Bogu treba uvijek, naročito u crkvi i, ponukan čitanjem Evandjelja te nedjelje, propovjednik je naglasio da nas Riječ Božja može nasititi, da može utoliti našu glad.

Nakon pričesti krenula je procesija s Presvetim Oltarskim Sakramentom ispred crkve. Ispred Presvetog Oltarskog Sakramenta išli su mladi u narodnim nošnjama, a nakon njih narod koji se toga dana okupio u crkvi. Na kraju svete mise župnik vlč. Lazar Ivan Krmpotić svima se zahvalio.

Popodne je održana akademija posvećena o. Gerardu Tomi Stantiću i Anti Evetoviću Miroljubu.

Navečer se, i pored hladnijeg vremena, održalo kolo gdje su mladi mogli pokazati svoje umijeće igranja.

J. C.

ŽETVA

*Žeteoci, pjevajući
Zlatno klasje marno kose;
Žetelice, mlade djeve
U krstine snoplje nose.
Svud se pjesna ori mila,
Obilna je žetva bila.*

*I ubogom siromahu
Smilov'o se Bog sa neba;
Po strništu klasje kupi,
Da imade koru hljeba.
Božjeg dara svakom dosta,
Iza teškog truda dosta.*

*Zdrav je bio i moj usjev,
Rodoljubnoga mi rada;
Čisto sjeme pravde, sloge
I narodnih l'jepih nada.
Usjev plode je donio;
Ja sam trnje, kukolj žeo.*

Ante Evetović Miroljub

RISARI U ZNOJU LICA SVOGA Natjecanje risara u Maloj Bosni

Organizatori Natjecanja risara priredili su 13. srpnja šestosatni program u kojem su po prvi put prikazane sve etape u razvoju košenja žita. Moglo se tu vidjeti ručno košenje, zatim kosačica-rukovetačica i kosačica-samovezačica s konjskom vučom i na kraju moderna tehnika: kombajn.

Kosačica-samovezačica u radu

Natjecanje je ipak bilo samo u ručnom košenju. U samom natjecanju sudjelovalo je 19 parova. Pobjednički par iz Male Bosne - Klara i Stipan Kujundžić dobio je pehar, džak žita i 1500 dinara. I drugo mjesto osvojio je par iz Male Bosne: Sladana Moravčić i Branko Kopunović, dok je treće mjesto osvojio par iz Tavankuta: Emerka Poljaković i Josip Zubelić. Najstariji par je bio "težak" 150 godina, ali su zato uradili ris "učisto". Ove su godine nastupila i četiri mlada risarska para, istina izvan konkurencije, ali i zalog za budućnost.

Gosti-risari stigli su iz Telečke, Kulpina i Bačkog Brega, a iz Kecela (Mađarska) žene risari koje su privukle pažnju publike.

Ovoj manifestaciji prisustvovali su i gradonačelnik József Kasza te Stanka Kujundžić, dopredsjednica grada. Sve pohvale organizatorima sa željom da narednih godina bude još više publike na njivama.

K.Č.

XI. KOLONIJA SLAMARKI

U Tavankutu je u petak, 5. srpnja, otvoren XI. saziv Kolonije naive u tehnici slame. Koloniju je otvorila povjesničar umjetnosti Olga Šram. Sve slamarke i goste pozdravio je predsjednik Organizacijskog odbora Kolonije g. Branko Horvat, a uspješan rad sudionicima Kolonije poželjeli su i Stanka Kujundžić, dopredsjednica SO Subotica te Lazo Vojnić Hajduk, predsjednik Organizacijskog odbora "Dužijanca '96.". Prisutnima se obratio i jedan od osnivača Likovne kolonije HKPD "Matija Gubec" Stipan Šabić, pri kojoj je nikla i ova Kolonija slamarki. Najstarije slamarke i članice Društva govornice su o počecima svog rada sa slamom. Na Koloniji je sudjelovalo 20 slamarki, osmoro djece i dva gosta koji rade u drugoj tehnici.

Na otvaranju Kolonije članovi HKPD "Matija Gubec" priredili su kulturno-umjetnički program, a slamarke su svoje radove izložile i u predvorju Gradske kuće. Na svečanom otvaranju ove izložbe govorili su Milka Mikuška, direktor Gradskog muzeja, Stanka Kujundžić, dopredsjednica grada, Andrija Kopilović u ime Instituta "Ivan Antunović", te Jozefina Skenderović, aktivna sudionica Kolonije.

A.

SPOMEN VEČE IVANA MALAGURSKOG TANARA

U petak 5. srpnja u dvorani HKC "Bunjevačko kolo", u okviru proslave jubileja 100. obljetnice crkve sv. Roka i u suradnji s Institutom "Ivan Antunović" priredeno je spomen večer prof. Ivana Malagurskog Tanara.

Uvodni govor imao je župnik vlč. Andrija Anišić.

Predsjedavajući Predsjedništva Instituta "Ivan Antunović" vlč. Andrija Kopilović istakao je zadatak ove kulturne ustanove da nove generacije upoznaje sa zaslugama i djelovanjem naših velikana koji su pali u zaborav.

Tanarova djelatnost bila je svestrana. Zato je predavač Ivo Prčić, mladi obratio pažnju i na njegov književni rad. Na priredbi su Dušica Jurić i Đurđica Malagurski recitirale njegove pjesme, a Ivan Piuković i Zvonimir Kujundžić govorili su odlomke iz povijesne drame Ivana Malagurskog "Tri stoljeća", koju je napisao za proslavu 250. godišnjice seobe jedne veće grupe Bunjevaca u Bačku. Tu dramu su izveli "kazališni dobrovoljci" u subotičkom Narodnom pozorištu 15. kolovoza 1936. godine.

Poslije predavanja, Tanarova kćerka Ida Stantić Malagurski zahvalila je organizatorima što su se tako lijepom priredbom sjetili Ivana Malagurskog. Zatim su Tome Malagurski, Albe Rudinski, s. Fides Vidaković, Jakov Kopilović i Milica Dulić iznijeli svoja sjećanja.

Bela Gabrić

DVA JUBILEJA KNJIŽEVNIKA LAZARA MERKOVIĆA

U okviru proslave ovogodišnje Dužijance '96. tradicionalno književno veče bilo je 30. srpnja 1996. godine a posvećeno je Lazaru Merkoviću u povodu njegova 70. rođendana i 50 godina njegovog rada na polju književnosti i kulture (pjesnik, prozaist, esejist, kritičar, prevodilac s mađarskog, novinar, kulturni organizator i kroničar, osnivač i dugogodišnji urednik subotičkog časopisa "Rukovet" i jedan od osnivača Radio Subotice).

Na svečanosti u dvorani HKC "Bunjevačko kolo" o slavljenu su govorili Vojislav Sekelj, Milovan Miković, Tomislav Žigmanov i Zlatko Romić.

Milovan Miković je u svom opširnom prikazu, osim životnog puta Lazara Merkovića, opisao kulturni milje Subotice u kojem je g. Merković živio.

Lazar Merković se rodio u Subotici, gdje ga je 1941. godine zatekao rat i ratna okupacija. Kao gimnazijalac bio je uključen u narodnooslobodilački pokret, ali od okupatora je bio uhapšen 1943. godine i osuđen pa je prošao kroz niz njemačkih koncentracijskih logora. Poslije rata vratio se u Suboticu i nakon kratkog novinarskog rada u Beogradu i Novom Sadu opet se u Subotici svom snagom poletnog entuzijaste uključio u svestran kulturni rad.

Tomislav Žigmanov je govorio o Merkovićevoj zbirci "Osam" (Subotica, 1988) s filozofskog stajališta. Zlatko Romić je prikazao Merkovićev roman "Put dug pet života". Nakon tih predavanja članovi Dramske sekcije HKC "Bunjevačko kolo" recitirali su izabrane Merkovićeve pjesme.

Na kraju je sam Lazar Merković vrlo lijepo govorio o svom djetinjstvu, ratnim doživljajima i o poratnim prilikama. Posebno je istakao svoj rad na raznim područjima kulturnog života u Subotici.

Ovo književno veče bilo je priznanje za sveukupan rad kojim je Lazar Merković obogatilo baštinu "subotičkog književnog kruga".

Bela Gabrić

KNJIŽEVNA VEČER ANTE EVETOVIĆA MIROLJUBA

Ponovno postavljanje i otkrivanje spomenika Ante Evetovića Miroljuba u Subotici bio je dovoljan razlog da tradicionalna književna večer u okviru proslave Dužijance, koju priređuje Institut "Ivan

Antunović", bude njemu posvećena.

Književna večer je održana 9. kolovoza 1996. godine u velikoj dvorani HKC "Bunjevačko kolo" s bogatim programom.

Pozdravnu riječ imao je Jašo Šimić, pročelnik Književnog kluba "Miroljub". Zatim je o pjesniku govorio predsjedavajući Predsjedništva Instituta "Ivan Antunović" vlč. Andrija Kopilović.

Predavanje Bele Gabrića "Ante Evetović Miroljub" pročitao je vlč. Andrija Anišić.

Osim životnog puta Ante Evetovića predavač je prikazao njegove glavne pjesme, od kojih treba posebno istaći pjesme posvećene majci i rodoljubne pjesme po kojima je bio veoma poznat i priznat u svoje vrijeme.

Navest ćemo samo osnovne njegove životne odrednice. Rodio se Bačkom Aljmašu 12.06. 1862. godine i na krštenju dobio ime Franjo. Poslije šest razreda gimnazije u Kaloči, kao šticećenik rodaka Ivana Antunovića, stupio je u Franjevački red i dobio redovničko ime Antun (1881.). Poslije završene filozofije i bogoslovlje za svećenika je zaređen 1886. godine i obavljao je razne odgovorne dužnosti u svojoj redovničkoj zajednici. Pjesme je objavljivao pod pseudonimom fra Miroljub, a poslije Miroljub. Papinom dozvolom 1899. godine prešao je među svjetovne svećenike i primljen je u Pečujsku biskupiju.

Poslije službe u pojedinim mjestima u Slavoniji postao je 1912. godine župnik u Valpovu, gdje je ostao do svoje smrti 24. veljače 1921. godine.

U Osijeku je 1908. godine objavio svoju zbirku pjesama "Sretni i nujni časi".

Povodom 10. obljetnice njegove smrti u Subotici je pokrenuta inicijativa na čelu s prof. Ivanom Malagurskim da se Miroljubu podigne spomenik. Tada je u Subotici objavljena knjiga "Spomen izdanje pjesama Ante Evetovića Miroljuba".

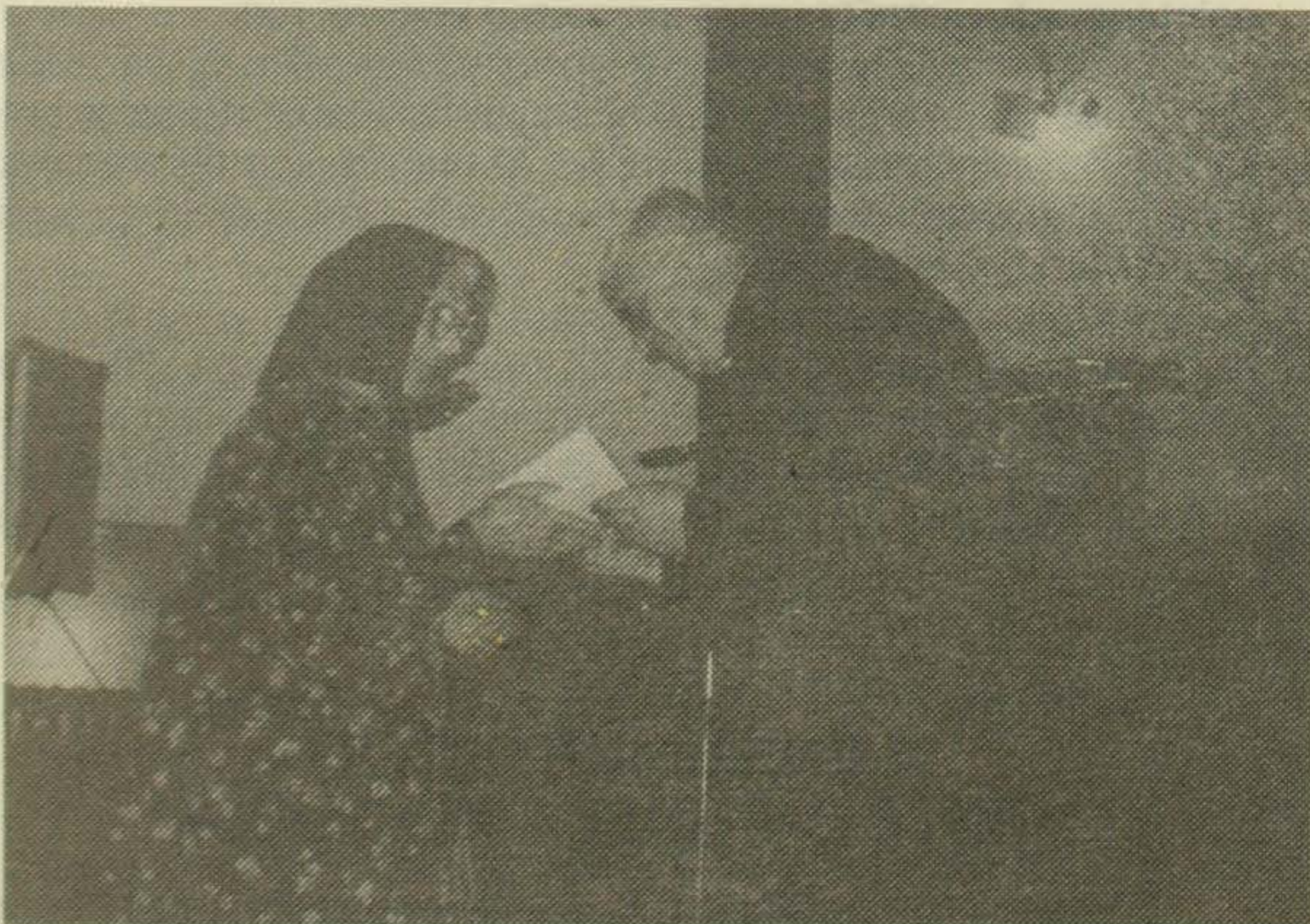
U okviru programa ove književne večeri Đurđica Malagurski, Zlata Lacić i Ivan Piuković recitali su Miroljubove pjesme, a katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić pjevao je kompozicije Milana Asića na Miroljubove stihove. Pjesmu "Jorgovane, jorgovane" komponirao je hrvatski kompozitor Vilhar, a pjevala je Terezija Buljovčić Jegić.

Tako smo se, eto, sjetili Miroljuba i njegovih pjesama.

Bela Gabrić

ANTUŠOVA NAGRADA '96.

Na kraju književne večeri, kako je to uobičajeno u posljednjih nekoliko godina, Institut "Ivan Antunović" dodjeljuje tzv. "Antušovu nagradu" iz fonda anonimnog darovatelja, kao nagradu za postignuta ostvarenja i kao poticaj na rad koji će "podičiti naš hrvatsko-bunjevački rod".

Preč. Andrija Kopilović uručuje I. nagradu Mari Ivković Ivandekić

Komisija za dodjelu nagrade odlučila je ove godine prvu nagradu dodijeliti slamarki **MARI IVKOVIĆ IVANDEKIĆ** iz Đurđina. Ona je sa, sad već pokojnom, Katom Rogić napravila krunu za preko dvadeset Dužijanci. Drugu nagradu dobio je **Tomislav Žigmanov**, sve poznatiji kulturni radnik, prof. filozofije, novinar, profesor na Katehetsko-teološkom institutu Subotičke biskupije. Treća nagrada pripala je **Đurđici Stantić** za diplomski rad na Tekstilno-tehnološkom fakultetu u Zagrebu s temom: "Elementi bunjevačke nošnje kao predložak za autorsku kolekciju" u kojoj je posebno obradila izvornu šlingovanu nošnju.

A.

BIJELI ŠLING KOD BUNJEVACA

U okviru proslave Dužijance otvorena izložba rukotvorina

Šling na lutki i "uživo"

U Likovnom susretu 2. kolovoza otvorena je izložba pod naslovom "S Božjom pomoću", s temom "Bijeli šling kod Bunjevaca". Izložbu je otvorio predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović" vlč. Andrija Kopilović.

Izložba je osmišljena u četiri cjeline: modne kreacije s detaljima šlinga Đurđice Stantić iz njene diplomatske radnje "Elementi bunjevačke narodne nošnje...", šling na odjevnim i ukrasnim predmetima u crkvi, šlingani predmeti iz bunjevačke sobe i "bile" narodne nošnje. Osim ovih izložaka prostorije Likovnog susreta krasi i slike članova Likovne sekcije HKC "Bunjevačko kolo".

Ovo je četvrta godina za redom kako se u okviru proslave Dužijance organizira izložba, a vidi se da ovakve manifestacije imaju svoju publiku. Izložba ostaje otvorena do 9. rujna i preporučamo je onima koji još nisu vidjeli čaroliju šlinga na jednom mjestu.

K.Č.

Zbog obilja događanja u okviru Dužijance '96. i želje da o svemu pišemo u ovom broju o svemu smo pisali kraće nego inače.

TOČNOST

Ova se ljudska odlika najbolje iskazuje narodnom izrekom: "Točan kao sat", a onaj komu je upućena može biti ponosan što ga krasi ta krepost. I danas ona krasi pojedince, ali nije svojstvena širokom puku. Nestajanjem onodobnih društvenih odnosa nestale su ili nestaju mnoge vrijednosti

koje su odlikovale naše pretke.

Onodobno smo već od djetinjstva navikavani na točnost. Morali smo na vrijeme sjesti za stol radi objeda - jer se on nije postavljao za svakoga ponaosob, a nije se počelo blagovati dok nisu svi za stolom. Točnost se upražnjavala i prema blagu: krave, svinje, perad... su na vrijeme dobivali hranu, a pri najmanjem kašnjenju nastajala bi prava "uzbuna", koju bi blago gromoglasno stavljalo do znanja i opominjalo domaćina da nije točan!

Kada smo se spremali nekamo poći, u crkvu ili na put, to se nikada nije radilo "na vrat - na nos", već se unaprijed odredilo vrijeme za pripremu odlaska. Tako se užurbanošću ne bi stvarala napetost koja bi mogla dovesti do kašnjenja. Bilo je nezamislivo doći u crkvu na svetu misu kada je svećenik na oltaru, a ako bi se zakasnilo na vlak, od puta ne bi bilo ništa.

Nekima, osobito mladima, je čudno ako netko od starijih krene nekuda mnogo ranije. Ako ih upitaju zašto to čine, odgovor je uvijek isti: "Bolje da ja čekam, nego da se čeka na mene!". Ovo je divan primjer odgovornosti.

Nije li lako biti točan pomoću sata kad se tako može uvijek desetak minuta ranije sve započeti pa onda ne bi ni bilo kašnjenja? Time bi se izbjegle mnoge neprilike. Od pamti vijeka čovjek je vezan za točnost, a da bi se sa sigurnošću toga mogao pridržavati, čovjek je izmislio SAT. Dugačak je njegov razvojni put od pješčanog do elektronskog, ali mu je suština uvijek ista: njime se određuje i mjeri vrijeme radi sebe i drugih. Naime, netočnošću drugoga obezvređujemo i činimo mu štetu jer je čekajući nas dangubio, a oduvijek se znalo da je vrijeme novac.

TOČNOST je sustavni dio svakodnevnog života. U ono vrijeme, a i danas, zemljoradniku nije samo zadaća da uradi posao (sjetvu, žetvu...), već da to uradi i u određeno vrijeme. Ako se neki od tih poslova ne uradi na vrijeme, nastat će šteta - a zašto bi čovjek radio nešto na vlastitu štetu?

Točnost je krepost koja se vrlo visoko cijeni u društvu i osoba koja se njome odlikuje uživa ugled i povjerenje jer se zna da je pouzdana i da će se dogovor s njom poštovati. Točnost nije samo garancija da će se obaveza izvršiti, već i da će biti izvršena u dogovoreno vrijeme. Ovu odliku čovjek mora imati da bi napredovao u svome pozivu. Kakav ugled uživa obrtnik ako je netočan u izvršenju svojih poslova? To će se sigurno negativno odraziti na njegovu poslovnost i izgubit će na ugledu. A ugled se teško stiče i mora se stalno potvrđivati, u ovom slučaju točnošću.

Iz ovih kratkih crtica može se vidjeti da je krepost krasila naše pretke, ali s malo napora i mi možemo to nasljeđivati i odlikovati vrlinom kao što je TOČNOST.

A.S.

DIJAMANTNA MISA DR. MARINA ŠEMUDVARCA

U nedjelju, 04.08. 1996. godine - na blagdan sv. Ivana Vijaneja, zaštitnika župnika - u crkvi sv. Roka u Subotici, pod večernjom sv. misom bilo je veličanstveno slavlje. Toga dana je dugogodišnji župnik ove župe slavio svoju DIJAMANTNU MISU, tj. 60. obljetnicu svoga svećeničkog ređenja i mlade mise.

Na ovo slavlje okupilo se mnoštvo vjernika i dvadesetak svećenika. Slavlju je bio nazočan i sam subotički biskup mons. Ivan Pénez.

Slavlje je započelo svečanom ulaznom procesijom. Prije svete mise jubilarca je pozdravio župnik, vlč. Andrija Anišić, koji je pozdravljajući svog predčasnika, naglasio kako je ovo jedinstveno i nesvakidašnje slavlje. Naime, rijetko koji svećenik doživi šezdesetu obljetnicu svoga svećeništva, a sretna okolnost učinila je da se ovo slavlje poklapa i s velikim jubilejom naše crkve sv. Roka koja ove godine slavi 100. obljetnicu svoga postojanja.

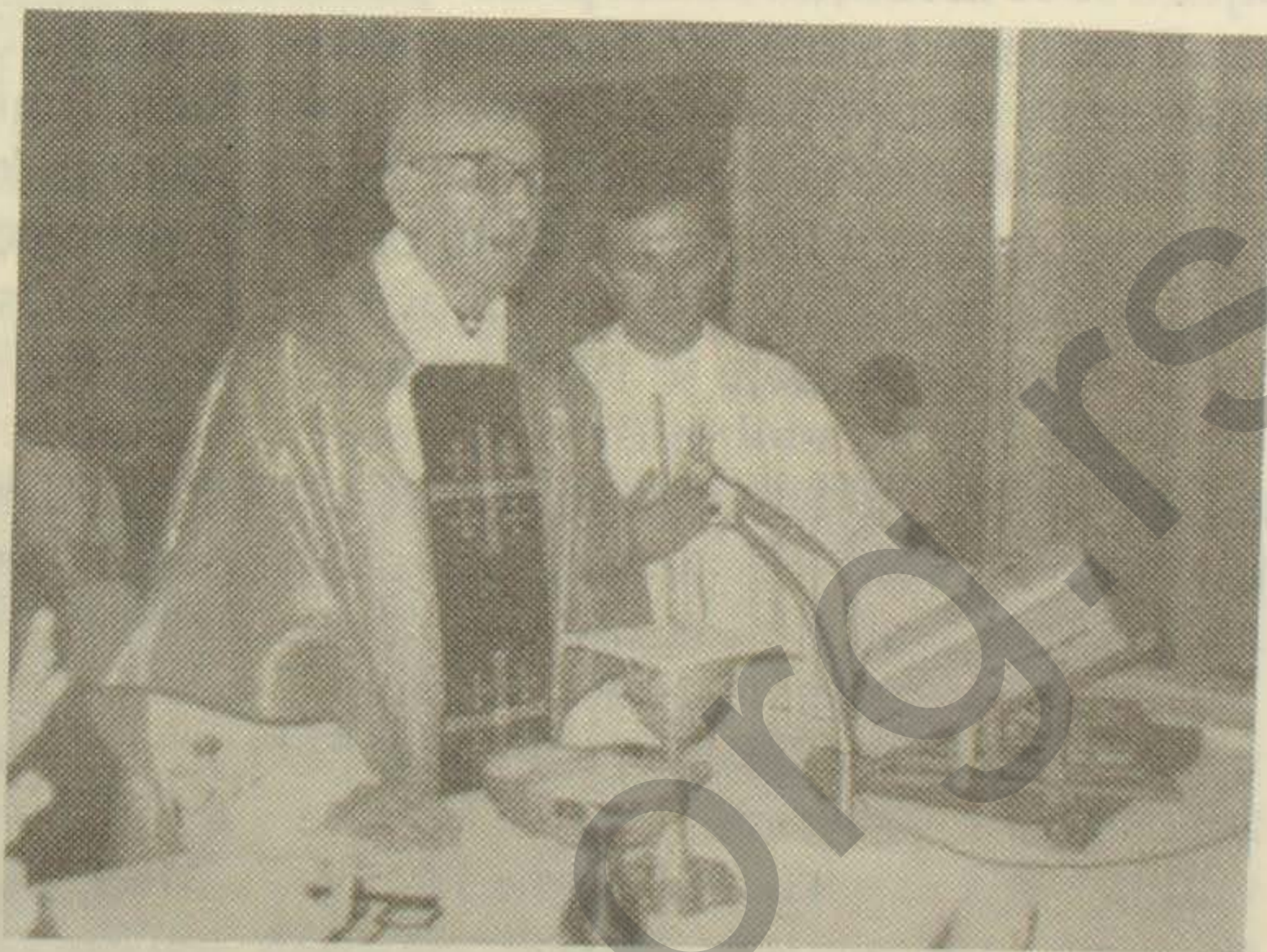
Poslije uvodnih župnikovih riječi slavljenika su pozdravila prigodnom recitacijom djeca u narodnoj nošnji: Dražen Skenderović, Sonja Vukov i Marija Jaramazović, a Ivana Lazić u ime mladih predala je slavljeniku buket cvijeća.

Slijedila je sveta misa koju je predvodio sam slavljenik. On je na početku svete mise pozdravio prisutne svojim staračkim ali krepkim glasom i pozvao ih da tu misu prikažu uz zahvalu Bogu i za nova duhovna zvanja, a osobito za mlade da bi imali hrabrosti odazvati se Kristovu pozivu kako naš narod ne bi ostao bez pastira. Podsjetio je da je 1936. godine, kada je on zaređen za svećenika, u našoj biskupiji bilo 16 mladih misa, a ove godine ni jedna.

Svečani propovjednik je bio preč. Andrija Kopilović, koji je u svojoj homiliji naglasio slavljenikove vrline: Nikada nije prestao Boga slaviti liturgijom i molitvom. Često puta smo ga mogli vidjeti kako, s krunicom u ruci, šeta i moli i hrani svoje svećeništvo molitvom. Bio je kao profesor dobar govornik, a kao svećenik dobar propovjednik. Njegovi vjernici ga najviše pamte po njegovim kratkim jasnim i uvijek spremljenim propovijedima, koje su sadržavale snažnu poruku. Brinuo se za svoju župsku zajednicu, a napose za potrebne. Mnogima je pomagao dok je imao, na način da ne zna ljevica što radi desnica. Kao direktor naše biskupijske gimnazije svake godine školovao je po jednog đaka, a da često ni sam nije znao komu pomaže. Tako on sada nema velikog bogatstva, ali ostavlja jako puno zahvalnih srdaca djece, mladih i obitelji kojima je on pomogao i olakšao materijalne životne poteškoće. Bio je i veliki Marijin štovatelj i veliki hodočasnik u marijanska svetišta diljem Europe, a njegovu ljubav prema krunici svjedoči i njegova zbirka krunica koje je uvijek s tih hodočašća donosio.

I na koncu, istakao je propovjednik, ostaje mu još suobličavanje trpećem Kristu. Gospodin mu je podario križ - bolest noge i oka i tako mu omogućio da sagori do kraja ljubeći i trpeći za svoj narod.

Na koncu svete mise u ime svih župljana jubilarca je pozdravila Đula Milodanović koja je pročitala svoju pjesmu sastavljenu za ovu zgodu. A zatim je Ivan Mesaroš, staratelj crkve, slavljeniku predao sliku od slame koja simbolizira dva velika jubileja: 100. obljetnicu crkve sv. Roka i 60. obljetnicu njegova svećeništva. Tu sliku darovali su dr. Marinu Šemudvarcu, svom

Jubilarac i mladi župnik vlč. Andrija Anišić na misi

dugogodišnjem župnik, članovi sadašnjeg Pastoralnog vijeća u znak zahvalnosti za njegovo svećeničko služenje u ovoj župi.

Na misi je vrlo lijepo pjevao župski zbor pod ravnanjem s. Silvane Milan, a na orguljama je svirao Ervin Čeliković!

Na kraju poželimo jubilarcu dug život i zdravlje, da može s nama proslaviti i 65. obljetnicu svoga svećeništva, tzv. "Željeznu misu".

A.

DA LI MOLITVA LIJEČI?

Bilo je to u bolnici "Parkland" u Dallasu (Teksas) kada sam imao prvog pacijenta s terminalnim (završnim) stadijem raka na oba plućna krila. Savjetovao sam mu koja je terapija moguća i koliko će to malo moći učiniti. Sasvim dovoljan razlog što je pacijent odbio bilo kakav tretman. Kad god sam prolazio pored njegovog bolesničkog kreveta, uvijek je bio okružen prijateljima iz njegove crkve koji su se molili i pjevali. Dobra stvar, pomislio sam, jer će uskoro moliti i pjevati na njegovom pogrebu. Godinu dana poslije, kolega me pozvao i pitao da li želim vidjeti starog pacijenta. Njega? Nisam vjerovao da je još živ. Posmatrao sam rendgen snimku pluća i zapanjio sam se. Pluća su bila potpuno čista - nije bilo znakova raka. "Terapija je bila izvanredna", rekao je radiolog iza mojih leđa. Kakva terapija? Nije bila nikakve terapije osim molitve. Rekao sam što se dogodilo dvojici mojih profesora. Nisu željeli prihvatiti da je izlječenje bilo čudo, već su smatrali da je to bio prirodni tijek bolesti.

Već davno sam izgubio vjeru koju sam imao u djetinjstvu. Sada sam vjerovao u moć moderne medicine. Zbog toga sam slučaj izbacio iz glave. Godine su prošle, a ja sam postao načelnik odjeljenja u jednoj bolnici. Mnogi moji pacijenti su se molili, ali nisam puno vjerovao u to. Tada, kasnih '80-tih sam počeo promatrati starije pacijente kroz laboratorijske analize koje su pokazale značajne promjene u fizičkom stanju onih koji su se molili. Možda je najuvjerljivija studija ona koju je 1988. objavio kardiolog Dr. Randolph Byrd. U generalnoj bolnici u San Francisku kompjutor je odredio 393 pacijenta s koronarnog odjeljenja koji su zatim upućeni u dvije grupe. U jednoj grupi se molilo, u drugoj ne. Nitko od 393 pacijenta nije znao o čemu se radi. Grupa koja je molila znala je pacijentovo ime i kakve medicinske tegobe ima. Zamoljeni su da svaki dan mole dok pacijent ne bude otpušten iz bolnice. Nisu dobili instrukcije kako da mole i šta da kažu. Kada je studija završena poslije 10 mjeseci, pacijenti koji su se molili pokazali su značajne razlike u nekoliko područja: pet puta manje im je bilo potrebno pro-

pisivati antibiotike nego onima koji se nisu molili. Dva i po puta su manje patili od nagomilanih srčanih nedostataka. Manje su patili od srčanog zastoja. Čak i skeptici kao Dr. William Nolen (koji u svojoj knjizi vjeru drži pod znakom pitanja u procesu liječenja) je prihvatio: "Ako je ovo valjana studija, mi doktori, ubuduće na recepte treba da ispisujemo: **molitva 3x na dan**". "Ako upali, upali". Posvetio sam se istraživanju i pisanju o tome kako molitva utiče na naše zdravlje. Postoje studije koje govore o tome da molitva može pozitivno uticati na visok krvni tlak, rane, glavobolje i nervozu. Ovdje je nekoliko stvari koje sam otkrio. U istraživanjima sam uočio da rezultati nisu bili postignuti samo kada su bolesnici molili za točno određene nakane. Pokazalo se da je jednostavno "**Neka bude volja tvoja**" bilo kvantitativno mnogo snažnije. Stav prema izobilju molitve, sveobuhvatni osjećaj svetosti, osjećanje empatije, brige i žaljenja - izgleda da doprinose i čine skelu za ozdravljenje.

Snaga ljubavi je legendarna. Ugrađena je u folklor, osjećaje i svakodnevno iskustvo. Kroz povijest, briga o nekome iz ljubavi postala je vrijedan element za ozdravljenje. Američki medicinski žurnal je objavio pregled 10000 muškaraca sa srčanim oboljenjima. Simptomi angine pectoris su se 50% smanjili kod onih muškaraca kod kojih je primjećeno da ih supruge podržavaju i vole. Osjećaj brige i topline toliko je jasan da su svi ozdravljeni to opisali kao: postali smo jedno s osobom koja je molila za nas. Tako da je ljubav snaga koja čini mogućim ozdravljenje i na udaljenosti. Riječi Agnes Sanford: "Jedino ljubav može zapaliti plamen izlječenja.

Kada sam bio dijete, jedan od dobivenih savjeta me je najviše zbunio: "**Moli se neprekidno**". Shvatio sam tada da neprekidno znači non-stop. Pokušao sam koliko sam mogao, naravno bez uspjeha, osobito noću kada sam podlijegao "teretu" sna. Nisam imao ideju kako je moguće neprekidno moliti. Danas izjednačavamo osobe koje se mole, kao one što bdiju svjesno i razumno. Izgleda apsurdno,

Znanstvenici otkrivaju ono što su vjernici oduvijek znali

ali molitva u dubini podsvjesnog može pokrenuti zbivanja čak i u snu. Naravno, nije još ispitano kako to podsvijest zna bolje moliti od svjesnog mozga.

Dr. Herbert Benson s Medicinskog fakulteta Harvard je jedan od prvih liječnika koji je proučavao utjecaj molitve i meditacije na zdravlje. On je otkrio da su katolici započinjali molitvu najčešće s: "Gospodine Isuse Kriste, smiluj mi se!", Jevreji s pozdravom mira: "Šalom", a Protestanti početnim riječima 23. psalma "Sve te molitve". Benson kaže da su pozitivno i efektno stimulirali zdrave fiziološke promjene kojima je dao naziv "relaksirajući odgovor". Također je pronašao vezu između molitve i vježbe. Zamolio je one koji se bave trčanjem da uz trčanje meditiraju i otkrio da im je tijelo postalo efikasnije. Njegovo istraživanje je pokazalo ne samo da je molitva dobra za tijelo, već i da postoji mnogo načina molitve. Propisati nekome određeni način molitve može ga zbuniti i odvratiti ga s puta molitve.

Ljudi su uvjereni da su molitve s određenim nakanama dobar način da se one i ostvare. Međutim, istraživanja su pokazala da i molitve bez nakane pomažu. Prizivanja kao: "Neka se izvrši volja Tvoja", "Neka bude", "Neka se dogodi najbolje" - ne povlače od molitelja određene nakane. To je vjerojatno razlog zbog čega neki ljudi zastupaju mišljenje - "ostaviti da Bog odluči". Mnogi u svojim molitvama prepoznaju nekontrolirani kvalitet koji daje rezultata.

MOLITVA ZNAČI DA NISI SAM.

Jedan moj pacijent je umirao. Dan prije njegove smrti stajao sam pored kreveta s njegovom suprugom i djetetom. Znao je da mu je malo vremena ostalo, pa je pažljivo birao riječi i govorio šapatom. Iako nije bio religiozna osoba, priznao nam je da je nedavno počeo moliti. "Za šta se molite?" - upitao sam ga. "Ni za što osobito" - odgovorio je promišljeno. "To me jednostavno podsjeća da nisam sam."

Molitva je takva. Podsjeća nas na našu neograničenu prirodu koja je beskonačna u svemiru i vremenu. To je univerzalna potvrda da nismo sami.

Iz knjige "HEALING WORDS"

Preveo G. Lakatoš

DUHOVNE OBNOVE U SOMBORU

Već dugi niz godina za vrijeme ljetnjeg raspusta održavaju se duhovne obnove za mlade. Nekada su duhovne obnove bile u sjemeništu "Paulinum" u Subotici, kasnije u Baču, a zadnje dvije godine u Somboru. Tema ovogodišnjih duhovnih obnova bila je poruka Sv. oca u povodu XI. svjetskog dana mladih: "Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga."

Bile su tri različite skupine mladih. Prvu skupinu činili su mladi srednjoškolci. Najveći broj sudionika bio je iz Sombora. Voditelj duhovnih obnova bio je vlč. Jakob Pfeifer, župnik iz Odžaka. U ovoj skupini, kao i u svim ostalim skupinama, bilo je oko 20 sudionika iz različitih župa naše biskupije.

U drugoj skupini sudjelovali su ovogodišnji krizmanici iz osmog razreda. Voditelj obnova bio je preč. Stjepan Beretić, katedralni župnik iz Subotice. Mladi su rado slušali njegova predavanja. On je i lani vodio istu skupinu mladih.

Treću skupinu činile su djevojke, a voditelj je bio preč. Andrija Kopilović, župnik subotičke župe Marije Majke Crkve. On je na razne načine animirao sudionice ovih duhovnih obnova.

U svim skupinama bilo je zamjećeno zadovoljstvo zbog uložnog truda i bogatog materijala za razmišljanje. Mladi su bili izuzetno zadovoljni predavanjima i diskusijom. Najvažniji dio programa bila je sv. misa za čije se osmišljenje brinula i skupina mladih svirača župe domaćina. Oni su svirali na svim misama za sve sudionike duhovnih obnova.

Posebnu zahvalnost dugujemo onima koji su nam omogućili noćenje u obiteljima. Hvala kuharicama koje su se brinule da bi hrana bila što ukusnija. Zahvaljujemo župi svetoga Križa u Somboru koja je i ove godine uložila mnogo truda da bi nam svima ovi susreti bili što ljepši i bogatiji.

K.K.

BILI SMO NA DUHOVNOJ OBNOVI

Hvala dragom Bogu, našem župniku Jakobu Pfeiferu i dragom domaćinu župniku Franji Ivankoviću što su nam omogućili da doživimo pravu duhovnu obnovu i da ova tri dana budu zauvijek zacrtana u našem životu. Hvala župniku Franji za boravak u njegovoj župi i vjericama Sombora koje su se trudile da nam trpeza bude onakva kakva se samo poželjeti može.

Želja nam je da se i sljedeće godine okupimo na duhovnoj obnovi u još većem broju, u Somboru ili u nekom drugom gradu.

Stevan, Igor i Antika, župa Sv. Mihael Odžaci

BOG SE NASTANIO U MOME SRCU

(dojmovi sa susreta djevojaka
u Ruskom Krsturu)

Bog ponekad želi da nas na poseban način posjeti... Kuca na vrata našega srca, ali ponekad je buka televizora, diskoteke ili žamor ogovaranja upravo zaglušujući te ne čujemo ovo tiho kucanje... Možda i čujemo taj glas, ali naša srca ostaju nijema... Stoga smo se okupili u Ruskom Krsturu da više napregnemo svoja "čula" i da glasnije čujemo Njegov glas.

Kada sam prvi put ušla u tihu kapelicu samostana sestara Službenica Bezgrešne Marije, pomislila sam: "Bože, čula sam Tvoje kucanje. Otvaram Ti svoje srce da zaista prebivaš u njemu. Prožmi me svojom prisutnošću i učini boljom!"

"Kako je lijepo kada braća žive zajedno" - bio je moto našega susreta. Bile su tu djevojke iz Selenče, Bača, Odžaka, Celareva i Bačke Palanke. Kada sam pogledala u njihova lica, na njima je, zaista, sjao taj isti plamen živoga Boga.

Bog nas je kroz ova tri dana našega boravka u Ruskom Krsturu učinio braćom i sestrama, jer je boravio u srcu svake od nas i sve smo bile udovi jednoga tijela - tijela našega milog Gospodina.

Sada su duhovne vježbe već za mnom. Opet se vratila buka, TV, glasna muzika diskoteke, ali zavirim li u tišinu svoga srca, čujem tiho Božje kucanje. No, ne želim više ostati nijema. Bože, vrata moga srca neka su Ti odsada vječno otvorena. Više nemoj kucati da bi me posjetio. Vječno ostani u mom srcu, jer to me čini neizmjereno sretnom!

Susret mladih posjetili su i Graham Doyle, anglikanski svećenik, koji djeluje u Beogradu te Doris Lindholmer, volonterka ekumenskog centra Arhus iz Danske.

Čestitamo svima na uspjehu susreta i želimo im i nadalje još mnogo sličnih poduhvata.

Tatjana Deman, Odžaci

Uređuje: Katarina Čeliković

**OVO JE VRIJEME ODMORA,
ALI...**

Sad ste se već toliko odmorili da vam možda i nedostaju škola, domaći zadaci, vjeronauk...? Samo se šalim. Znam da uživate, da se mnogi brčkaju u raznim vodama ili su kod rođaka. Odmor je zaista važan, ali ipak treba znati pametno iskoristiti vrijeme odmora.

Ako samo spavamo i ništa ne radimo, što smo time dobro uradili? Ako pada kiša a mi ne odemo na sv. misu, zaboravili smo na ono glavno: zahvaliti Bogu za sve što nam daje svaki dan, a on nas čeka i onda kada se odmaramo. Za sve ja lako naći

dobar izgovor. Jeste li pokušali preko ovog raspusta uzeti samo za sebe PET MINUTA i u svom srcu, u svojim mislima biti s Isusom? Vjerujte mi, nakon i tako kratkog susreta s Gospodinom, kad ponovno otvorite oči, sve oko vas izgleda **BOLJE, VESELIJE, LJEPŠE**. Pokušajte malo vremena odvojiti za Boga! To je tako dragocjeno iskustvo.

U ovom broju Zvonika imate priliku dobro se zabaviti, a očekujem i od vas pomoć u raznim igrama, šalama, dosjetkama, zagonetkama. Sve ću to sačuvati i objavljivati u svakom broju ponešto. Dakle, na posao!

Vaša Zvončica

Pomozi...

**BOŽE, POMOZI
DA SUTRASNJI DAN
BUDE NAMA USLISAN.
DA RATA NE BUDE,
DA LJUBAV NE VENE,
DA DRAGI BOG
SJETI SE UVLJEK MENE!
DESET DANA
NIJE MALO,
SRCE MI JE ZA KUĆOM
STALO.**

**SEST SATI - TO JE RANO,
TAD CIJELO SELO
JE USPAVANO.**

Tina Rudić, Palić

PREKO LJETA NISMO ZABORAVILI MOLITI!

(Provjeri svoje pamćenje tako što ćeš popuniti molitvu koju nas je Isus naučio moliti!)

___ NAŠ, KOJI JESI NA _____
SVETI SE ___ TVOJE, DOĐI _____ TVOJE,
BUDI ___ TVOJA, KAKO NA ___ TAKO I NA _____.
___ NAŠ SVAGDAŠNJI DAJ NAM _____
I OTPUSTI NAM ___ NAŠE,
KAKO I MI OTPUŠTAMO _____ NAŠIM
I NE UVEDI NAS U _____
NEGO IZBAVI NAS OD _____. AMEN.

ZANIMLJIVOST

za sve uzraste, ali posebno za dječake!

IGRA KOLICA

Ovu je igru najbolje igrati na mekanoj, zelenoj travi. Sudjeluju parovi dječaka. Jedan uhvati drugoga za noge tako da ovaj može hodati samo na rukama pa slični na zidarska kolica.

Odredi se cilj, udaljen između 10 i 20 metara i parovi - koliko ih ima - jure od početne crte prema njemu. Pobjeđuje par koji prvi stigne! (MAK)

Zagonetke

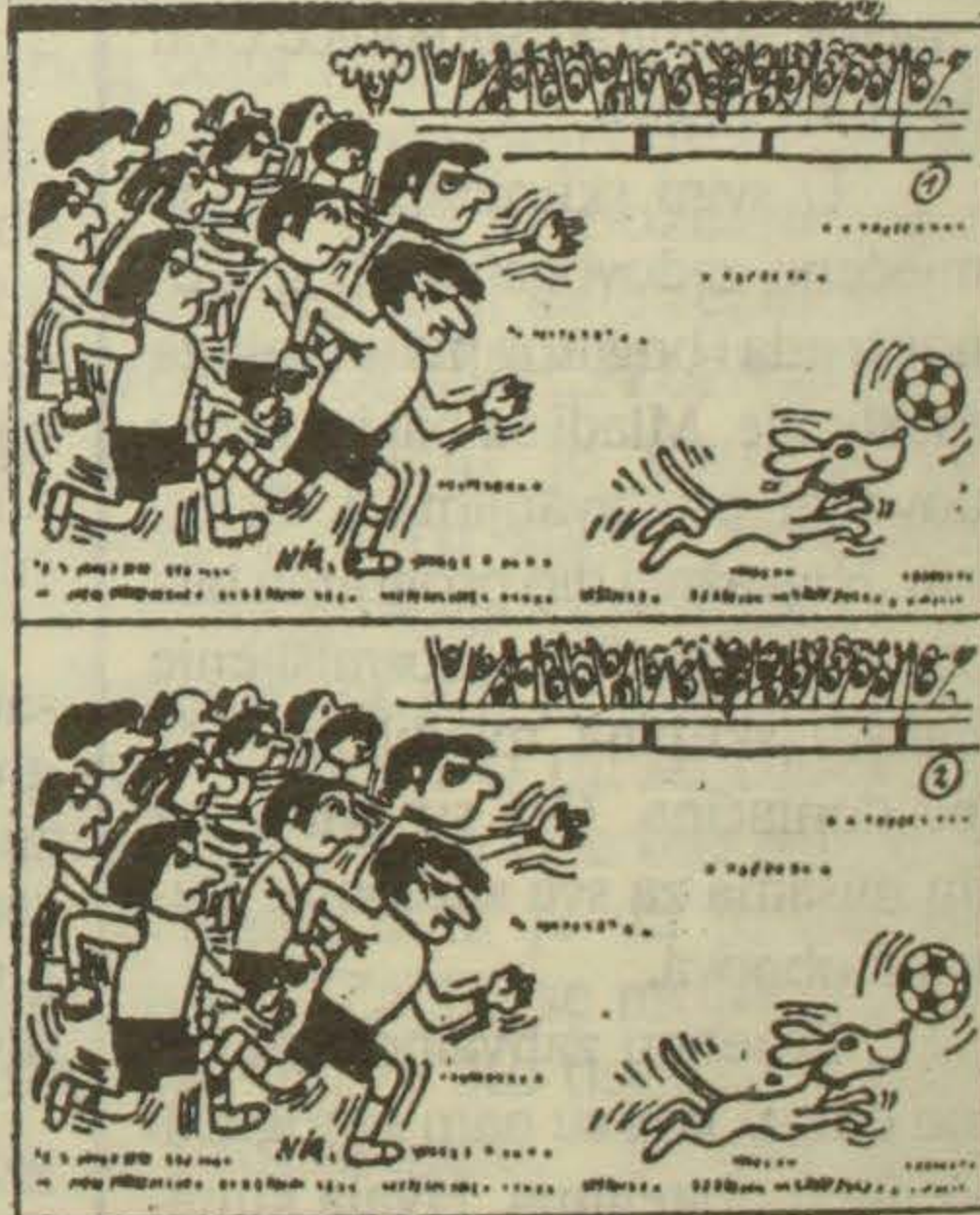
1. Drveno mi tijelo, zeleno odijelo. (OLBATS)
2. Dva smo brata - blizanci, u svemu smo jednaki. Noć i dan drugujemo. jedan drugog ne vidimo. (AČO)
3. Čudna lopta u travi stoji, nitko je neće jer je se boji. (ŽEJ)
4. Čudim se zgodi, kamen živ hodi i pliva u vodi. (AČAJNROK)

MALO SE ŠALIMO

- **PISMO**
 - Moram pisati baki pismo - kaže mali Petar mami.
 - Ali ti još ne znaš pisati! - na to će mama.
 - Pa što onda? Ne zna ni baka čitati.
- **PILE RAZBIJAČ**
 - Koka sjedi na jajima i odjednom iz jajeta promoli glavicu pile.
 - Oh, tek si se rodio i već si morao nešto razbiti! - kaže mu mama koka.
- **LJUBAV**
 - Sine, koliko voliš svoju mamu?
 - upita majka sina.
 - Mnogo, mnogo, mama.
 - A zašto me voliš?
 - Zato što mi ispečeš pile.
 - Zar samo zbog toga?
 - Ne, i zbog prženih krumpirića!
- **PROMIJENIO SE**
 - Jesi li to ti, Pero? Toliko si se promijenio da sam te jedva prepoznao!
 - kaže Kruno.
 - Nisam ja Pero ... Ja sam Tomo.
 - Znači, promijenio si i ime! - odsutno će Kruno.

Za oštro oko

NAĐI 10 RAZLIKA MEĐU SLIKAMA

MALI ADRESAR

ZORAN GORJANAC, 12 godina
Redovito idem na vjeronauk i na svetu misu. Želim se dopisivati s mojim vršnjacima.
Rade Končara 38
25275 BAČKI BREG

Moja molitva

Bože, hvala Ti za ovaj dan i za sve ovo oko mene divno i čudesno stvoreno.

Dobri Bog nam je rekao da svatko od nas ima svog anđela čuvara, nebesko biće koje nam pokazuje put do vječnoga života. Moj anđele, čuvaj nas od svih napasti, našeg neprijatelja, duha zloće i Sotone, začetnika grijeha.

Molim Te, milosrdni Bože, čuvaj nas od svakoga zla i privedi nas u život vječni. Amen.

Miroslav Gabrić, VII E, Subotica

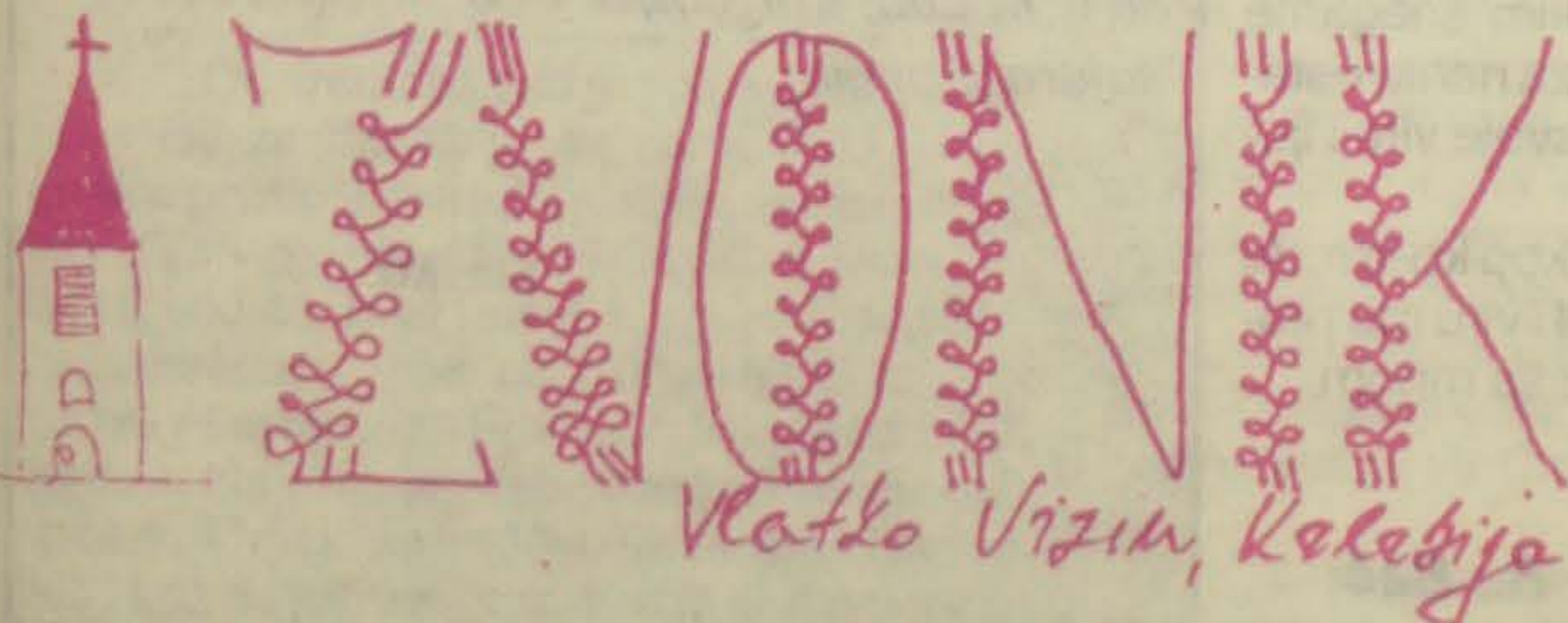
Teška muka

Moje srce tugu lije
jer se mislim
kakav će bič
dragog Isusa
mučki da bije.

Hladno je, mračno je,
ne mogu spavati
jer me jedna misao mori:
kako će Božja Majka
s tugom da se izbori.

S velikom će se tugom
Božja Mati
izboriti lako,
ali od nas
treba da plače svatko.

Zorica Kostić, V-4

ZAŠTITNIK I PRIJATELJ GLUHIH

Sveti Franjo Saleški (1567-1622), ženevski biskup, bio je jedan od najumnijih ljudi svog vremena, književnik, ali se rado družio s običnim ljudima. Upoznao je gluhonijemog Martina, pozvao ga da živi u njegovoj kući, učio ga i pripremio za svete sakramente. Postali su najbolji prijatelji. Martin je svecu pomagao, opremao konja za put, služio mu na misi. Čak mu je pomagao propovijedati iako nije umio ni riječ izgovoriti. Kad bi svecu došli svećenici i biskupi, on bi pozvao Martina koji bi pokretima ruku tumačio "slušateljima": "Vi svećenici morate biti bolji od drugih ljudi, morate biti dobri kao Isus!"

Zbog ovog prijateljstva sveti Franjo Saleški proglašen je zaštitnikom gluhih.

(MAK)

DRAGI MOJI!

I ovo kolo naše nagradne igre bilo je zanimljivo jer, iako je raspust, niste zaboravili na "Zvonik". Tako i treba. Dobro ste čitali pa ste svi ispravno odgovorili da je na "Zlatnoj harfi" nastupilo 15 zborova.

Dobri domaćini bili su Palićani, a u prikupljanju nagrada pomogao nam još jednom župnik iz Vajske, vlč. Josip Kujundžić (košarkaška lopta, tranzistor, drveni križ). Hvala mu!

Ovo su nagrađeni:

1. Mirjana Bašić, Jugoslovenska 65, Subotica
- molitvenik "Slava Božja"
2. Davor Križanović, G. Tavankut 982, Tavankut
- košarkaška lopta
3. Branislava Gerin, Vuka Karadžića 5, Sonta
- knjiga o ocu Gerardu
4. Emil Ferenc Danielfi, Kizur Ištvana 11, Subotica
- mali tranzistor
5. Andrejka Nikolić, Radnička 22, Kulpin
- 5 bedževa Zvonika i privjesak s likom Leopolda Mandića
6. Marko Vidaković, Štrosmajerova 56, Sonta
- drveni križ
7. Ivana Martinović, I.L. Ribara 2, Sonta
- pisaći pribor
8. Ivana Kovač, Vladimira Nazora 23, Bački Monoštor
- zidni ukras s likom Isusa Krista

Kupone šalžite na adresu Uredništva: I Milutinovića 52. Subotica, najkasnije do 31.08.96. Čekaju vas vrijedne nagrade, a izvlačenje će biti na Hrvatskom majuru 01.09.1996. godine.

KUPON ZVONIKA br. 22

Kako se zove naš kandidat za sveca koji je rođen prije 120 godina na đurđinskom salašu?

Odgovor: _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

NAŠE ŠOKAČKE PISME

U našem mistu pored župne crkve postoji stara franjevačka crkva. Većim dilom godine ona je prazna. Ponegdje u klupi pognuta kleči baka i drhtavom, iznemoglom rukom stišće zrnca patrica dok moli. Sablasno po kamenim pločama odjekuju koraci virnika koji je zakasnio na svetu misu. Al' postoju dani u godini kad se naša crkva ispuni do posljednjeg mista. Tad je dovoljno da kogod započne kaku starinsku pismu i začas crkva radosno zabruji. Dogodi sa kadgod da se uslid mnoštva glasova melodija iskrivi, ali to ne pokvari i ne prikinje pismu, jer to ne pivaju naša usta, nego naša srca. Iako odavno neki od nas u crkvu dolaze iz navike, običaja radi, i da bi se malo izišlo med svit, iz mnogih grudi poteče nešto iskonsko davno zaboravito, što izvire iz potsvisti, tek maglovita slutnja da se to s nama nešto važno događa. Još di koja stara baka pamti svete pisme koje su pivali naši stari. Za to pivanje, predstavljajući etnografski opis Šokaca u Bačkoj, bačkog župnika Ivana Evetovića, bački župnik Stjepan Beretić u "Subotičkoj Danici" od 1985. godine kaže: "Ko je jedanput imao sreće slušati šokačko pjevanje u crkvi neće moći odoljeti da opet ne dođe i da ga se još više ne zaželi". Al' polako jedna za drugom odlazu naše bake i sa sobom u nepovrat odnose naše pisme. Stari se običaji zaboravljaju, trunu po sanducima starinske nošnje, gasi se kultura jednog naroda, a sa njom uporedo gasi se i od pradidova nasliliti zaviti vire u Isusa Krista i tako nestaje jedan narod. Proživili su mnoge bure i oluje, ratove i nedaće, a siromaštvo ih je pratilo gotovo uvik. Pripovida se da su kadgod osiromašiti u strahu govorili kako je šokadija narod sazrio za propast. Al' izguralo se nekako, Boga moleć. Boga se sve manje moli. Sve je manje virnika u našim crkvama, manje je vinčanja i krštenja, manje prvopričesnika i krizmanika, sve manje mladeži. Mnogi su se odnarodili stupajući u brak s osobom druge viroispovisti, a mnogo je i onih koji, iako katolici, žive nevinčano i dicu odgajadu bez vire, ne mareć za Božju rič.

Evo, sutra proslavit ćemo dan sv. Antuna Padovanskoga. Običaj je da se ovaj dan obilži procesijom oko crkve, pri čemu kip sv. Antuna treba da ponisu četiri momka obučen u narodne nošnje. Par godina unatrag pro-

cesije nije bilo jer se nisu mogla nać ta četiri momka. Srićom, ove godine se uspilo i procesije će biti. Mnogi su momci pitani i na različite načine su se izgovorili, vidilo se iza svakog izgovora da to smatraju nećim neprijatnim i njima nedostojnim.

Već je kasno. Svi spavaju. Sama sam. Sv. Antune, primi molitvu moju: "Sutra će ti doći mnogi i moliti te za svašta, bit će tu svećenika koji će moliti zajedno s pukom ućenije i lipše, samo ja u molitvi svojoj ostat ću usamljena. Nikada ne molim daj mi ovo ili ono. Smatram da ima mnogo onih koji su siromašniji od mene, jadnijih, bolesnijih, nesritnijih, tužnijih, nevoljnijih, potrebnijih svete pomoći Tvoje i da ne treba da tražim više od onog što mi moj Bog sam daje, jer je sveznajući i najbolje zna šta nam je potrebno. Neka mu je hvala i na radostima i na žalostima koje mi je dao. Sad skrušeno prid Tobom stojim i u srcu svom palim sviću Tebi na čast, tražeći ponizno sveti zagovor Tvoj. Pogledaj šta se ovo napravilo od nas i šta će biti s nama kad se mi stidimo naši šokački gaća i tebe, Antune Sveti. Zato moli Boga za nas! Znam da je Gospod moj Gospod nad vojskama anđela i da među devet činova anđeoski jesu i anđeli Poglavarstva kojima je poverito upravljanje vasionom kao i čuvanje carstva plemena i jezika. Moli Boga da oprosti grije naše da pošalje nama anđela svoga."

Pogledaj, Gospodine, na odoru sv. Franje koja već osam stoljeća živi i pronosi svitom slavu imena Tvoga i siti se kako si kadgod franjevcima dao da nas izvedu iz ropstva, iz siromaštva, od nevire. Spomeni se, Gospodine, ljubavi i vire koju su tad u srcima svojim imali i daj im, molim te, Franjinog serafskog žara da se vrati nauk Sina Tvoga Gospodina našega Isusa Krista u domove naše.

Na epitafu spomen ploče Ivanu Evetoviću, koja stoji na pročelju naše župne crkve, stoje riči velikog pjesnika Petra Preradovića:

**"Rod bo koj' si mrtve štuje
pro časti budućnost si snuje..."**

ukazujući nam da treba da vidimo dila naši stari, pa da se oduševimo njima i da i mi zajedničkim snagama pokolenjima koja dolazu za nama ostavimo živo svidočanstvo svoje vire i ljubavi.

Zato pozivam svakog ko je roda šokačkoga a koji svoj rod i viru mu pradidovsku ljubi, neka moli sa mnom.

R., Bač

MOM GRADU

*Gledam te u zoru
dok se budiš,
dok se dižeš,
dok se umivaš,
dok još ne znaš da sam tu.*

*Gledam te prostrtu u prostranstvu
kojem krajeve oko ne doseže.
Gledam te bogatu ljepotom i srcem,
odjevenu u onu tvoju svećanu
zlatno-zelenu haljinu,
najdraža moja.*

*Kad bi samo znala kako sam pust bez tebe
i kako mi je korak težak kad okrenem zapadu!
Kad bih ti barem mogao reći
da te još uvijek pamtim,
da te se sjećam i da te volim
kao majku,
kao nekog koga se ne zaboravlja.*

I znam da čekaš da se vratim.

*U svakom jutarnjem suncu vidim te
kako me pogledaš i iščekuješ,
neumorno, godinama.*

*Ti se nikad nećeš prestati nadati.
I znam da će se tvoja nadanja jednom
ostvariti.*

*Tvoja će se bezimena prošnja ispuniti
kada ti se jedne večeri vratim,
kada ti potrčim i zagrlim te čvrsto
kao što se grli sve i jedino.*

*I kada na koljenima poljubim tvoj prag
i kad mi suze u tvoje brazde poteku,
znat ćeš da te volim,
da čeznem za tobom,
da te ne dam zaboravu,
da te ne dam drugom,
najdraža moja.*

Slavko

Uređuje: Stjepan Beretić

OBNOVLJENE KATEDRALNE ORGULJE U SUBOTICI

Prve velike orgulje subotičke katedrale (1801-1894)

1800. godine sklopio je subotički gradski magistrat ugovor s bajskim graditeljem orgulja Vencelom Cservenkom o gradnji orgulja za tada novu crkvu svete Terezije u Subotici. Orgulje su imale 18 registara. Bile su dvokrilne kao i današnje. Kako je nova crkva 1800. godine još uvijek bila bez orgulja, s graditeljem orgulja je dogovoreno da iste godine sagradi sviraonik i jedne male orgulje, koje će se oglasiti već za svetkovinu svete Terezije Avilske. Vencel Cservenka je ispunio prvi dio ugovora. Koncem kolovoza 1800. godine bile su zgotovljene "male orgulje". 27. kolovoza 1800. godine došao je u Suboticu Paul Böhm, katedralni zborovođa iz Kalače. Pred njim i u nazočnosti vijećnika gradskog magistrata, Ferencza Czorde isprobane su "male orgulje". Te su orgulje imale biti sastavni dio velikih orgulja. Za svetkovinu Duhova 1801. godine bile su sagrađene i velike orgulje. Tako se zvuk orgulja razliježe subotičkom katedralom-bazilikom već punih 196 godina. U to je vrijeme župom svete Terezije upravljao administrator Pavao Bednarić. Mladome upravitelju župe bile su tada 42 godine. Radovao se i on i vjernici i cijeli gradski magistrat. Svi su visoko cijenili velike orgulje. Mislili su da je šteta danomice svirati na tako lijepim i velikim orguljama. Zato su držali da bi bilo dobro sagrađiti jedne male, svagdanje orgulje.

Male orgulje

Za vrijeme dok je župom upravljao Pavao Bednarić, na mjestu gdje se danas u katedrali nalaze križne lađe s oltarima Lurdске Gospe i Srca Isusova bile su sakristije. Iznad sakristija je bio oratorij - prostorija za molitvu. Tada se iz sakristije ulazilo ravno u glavnu lađu crkve. Upravo oratorij je bio mjesto gdje je gradsko poglavarstvo odlučilo sagrađiti male, svagdanje orgulje. Te su orgulje bile u uporabi od 16. studenog 1818. godine. Njima se orguljaš svete Terezije služio do kraja 19. stoljeća - do vremena župnika Matije Mamužića, koji je od dvije sakristije dao načiniti križne lađe, a onda do njih sagrađio i danas postojeće sakristije s oratorijima iznad njih.

Prvi župnik u "Velikoj crkvi"

Od vremena kad je postavljen kamen temeljac za današnju katedralu, od 1773. godine prošle su pune 24 godine. Na čelu župe svete Terezije bio je župnik rođen u Somboru 1741. godine, Ivan Lukić. U njegovo su vrijeme završene kupole na zvonnicima. Bilo je to na blagdan svetoga Franje, 4. listopada 1797. godine. Najprije je postavljen križ na sjeverni zvonik. Umalo su zadovoljni majstori postavili i križ na južni zvonik, kad je netko dojavio

bolesnom župniku da križevi nisu blagoslovljeni. Župnik Lukić je dao pozvati oca gvardijana koji je spremno došao pred novu crkvu, blagoslovio križ pa je tako točno u podne postavljen blagoslovljeni križ na južni zvonik. 21. listopada iste godine umre župnik Lukić. Iz njegove ostavine podignut je nekadašnji oltar Ivana Krstitelja. Prva služba u današnjoj katedrali je zacijelo bila krizma 13. i 14. listopada iste godine. Gost grada je bio kalačko-bački nadbiskup Ladislav Kolonić. U to vrijeme crkva nije imala nikakvog unutarnjeg ukrasa. Još nisu postojali ni današnji oltari.

Župnik Pavao Sučić

Od 1803. godine na čelu danas najuglednije subotičke župe je rođeni Subotičanin, plemeniti Pavao Sučić od Pačira. Župnik Sučić je doživio gradnju svih oltara u novoj crkvi. Kad je u drugoj godini njegova župnikovanja, 21. listopada 1804. posvećen današnji veliki oltar kao dar gradskog poglavarstva, u crkvi su već bili oltar Svetoga Križa kao dar Stanka Pertića, već spomenuti oltar Sv. Ivana. Na mjestu današnjeg oltara sv. Obitelji stajao je oltar Presvetog Trojstva kao dar Ane Pertić r. Dömjen. Nasuprot njemu još i danas stoji oltar Žalosne Gospe, kao dar braće Ilije i Lovre Vojnić od Bajše. Ta su spomenuta četiri oltara podignuta 1803. godine. 1804. godine podigne gradski vijećnik Grgo Kopunović oltar Svetoga Josipa, a godinu dana kasnije, na Materice, njegova supruga Bara Kopunović rođena Zelić podigne oltar Uznesenja Gospinog. Znameniti narodni preporoditelj, Ivan Antunović podigao je 1807. godine oltar Svetoga Ivana Nepomuka, a 1820. baštinici pokojnog Andrije Vojnića od Bajše podigoše oltar Svetoga Andrije. Bečki stolar Michael Latsbacher je izradio klupe, a darom vijećnika Koin Mihály, 1808. godine podignuta je današnja propovjedaonica. Prvu je propovijed održao župnik Sučić. Na mjestu starog oltara Svetoga Križa 1894. godine je podignut današnji sa slikom Immanuela Walcha, a iste godine je i oltar Presvetog Trojstva zamijenjen oltarom Svete Obitelji. Župnik Sučić je doživio polaganje kamena temeljca za današnji biskupski dom, 1806. godine. 12. listopada 1809. uselio se prvi župnik župe svete Terezije u "veliku plebaniju". Župni dom je bio također dar grada Subotice.

Matija Mamužić, veliki obnovitelj "Velike crkve"

Kad je 1885. godine Subotičanin Matija Mamužić došao u župu svete Terezije, crkva je bila u bijednom stanju. Zapuštena. Njegovim su nastojanjem u Münchenu naručeni današnji bogati prozori u boji, omaljvana je i oslikana cijela crkva, nabavljeni su svi kipovi. U onodobnim novinama čitamo kako su početkom travnja 1894. godine stare orgulje skinute s kora. Upravo tih dana su se očekivali i današnji veliki kipovi svetaca. Pune 93 godine služile su Cservenkinе orgulje svojoj svrsi.

U subotičkim novinama "Szabadka és vidéke" 20. svibnja 1894. godine čitamo kako

je subotičko gradsko poglavarstvo sklopilo ugovor s Józsefom Angsterom, graditeljem orgulja iz Pečuha o gradnji novih, suvremenijih i većih orgulja. 20. svibnja 1894. su nove orgulje već bile u Subotici. Mamužić je crkvu dotjerao do današnje ljepote. Za Božić 1893. bila je već oslikana. Nedostajale su još samo nove orgulje.

Mamužićeve orgulje (1894-1996)

U župnom arhivu svete Terezije nalazi se kopija ugovora o gradnji dvojjih orgulja za crkvu svete Terezije. Nacrt ugovora je sačinjen u Pečuhu 15. studenog 1888. godine. Prema tome nacrtu pečuški graditelj je trebao sagrađiti jedne male (svagdanje) orgulje koje će biti smještene u ogradu kora. Imat će vlastiti sviraonik i mjeħ u južnom krilu ormara velikih orgulja. Velike će orgulje imati svoj posebni sviraonik s tri manuala i mjeħ u sjevernom krilu ormara velikih orgulja. Konačni je ugovor potpisao Matija Mamužić, župnik, prepozit i dekan u Subotici 2. lipnja 1893. godine. 16. lipnja iste godine ugovor je odobrio i nadbiskupski ordinarijat u Kalači. U svibnju naredne, 1894. godine Subotica se obradovala novim, tada jedinstvenim orguljama u Mađarskoj. Velike su Mamužićeve orgulje služile više od jednoga stoljeća. Od srpnja 1995. godine subotička katedrala - bazilika je bez orgulja. Bile su na popravci u Pečuhu. Graditelji orgulja iz Pečuha Attila Budavári i Antal Végh osnovali su na tradicijama Angsterovih manufakturu za gradnju orgulja. S istom manufakturom je 4. svibnja 1995. godine sklopljen ugovor o obnovi orgulja. Uz veliku pomoć gradske samouprave orgulje su rastavljene i popravljene u Pečuhu. Opet su u našem gradu. Njihovo je sastavljanje započelo još u mjesecu svibnju ove godine. Dovođeni su elektroinstalaterski radovi, orguljske ormare (kućište) su obnovili i dotjerali stolari i farbari. Tokom ovoga mjeseca trebaju biti dovođeni i radovi graditelja orgulja. 31. kolovoza u 19 sati će biti svečana kolaudacija obnovljenih orgulja, a na Dan grada Subotice, 1. rujna u 11 sati će biti svečana biskupska sveta misa zahvalnica za obnovljene orgulje.

NEBESKI NAROD - KOJI JE TAJ?

Izraelski narod, koji je nastao u ispunjenju obećanja danih Abrahamu, Izaku i Jakovu - pošto je snagom Jahvinom bio izbavljen iz egipatskog ropstva - bio je odabran za Jahvinu svojinu: "Ako budete slušali moj glas i savez moj čuvali, bit ćete moja svojina između svih naroda, jer moja je sva zemlja!" (Izl 19,5). Taj je narod postao Božji narod po savezu koji je Jahve (Bog) sklopio s 12 plemena Izraelovih na brdu Sinaj.

Temelj toga izraelskog izabranja nije ležao u naročito dobrim osobinama i odlikama toga naroda: "Ta vi ste najmanji od svih naroda!" (Pnz 7,7), nego u Jahvinoj ljubavi: "Jer Jahve vas ljubi" (Pnz 7,8), dakle iz čiste ljubavi i milosti Božje.

Da bi mogli pripadati Božjem narodu preduvjet je bio: porijeklo Abrahamovo i obrezanje, ali i zajedništvo u kultu i vršenju svih Božjih zapovijedi: "Brižno držite zapovijedi, naredbe i zakone Gospodina Boga svoga što vam ih On daje" (Pnz 6,17). Zbog toga Božjeg izabranja Izrael je postao "svet": "Ti si svet narod Gospodina Boga svoga." (Pnz 7,6). Ali to posvećenje i obvezuje: "Budite sveti, jer ja sam svet, govori Jahve!" (Lev 11,44).

Budući da Izrael nije izvršio svoju obavezu, unatoč savezu s Jahvom, taj narod je morao čuti i ove riječi: "Vi niste moj narod i ja nisam za vas Onaj koji jeste (Jahve)!" (Hoš 1,11). I bili su kažnjeni. Samo "ostatak" Izraela se obratio i ostao vjeran Božjem izabranju (Iz 10,20). Tom ostatku će se kasnije priključiti i poganski narodi.

Dolaskom Krista, obećanog Mesije, nastaje Nova mesijanska era. Krist osniva Crkvu koja je od početka sebe smatrala Božjim narodom. Sv. Petar izjavljuje: "Vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stečeni, a sada Božji narod" (1 Petr 2,9). U Crkvi su se ispunila obećanja dana u Starom zavjetu o Narodu Božjem: "Vi nekoć Ne-narod, a sad Narod Božji, vi nekoć Ne-mili, a sad Mili (1 Petr 10). Crkva, ne više Izrael, je svojina Božja, otkupljena dragocjenom krvlju Krista Sina Božjega (1 Petr 1,19): "Bog je već na početku uzeo između pogana narod Imenu svome" (Dj 15,14). Za apostole je obraćenje rimskog dostojanstvenika Kornelija bio znak i dokaz da Bog - pored iz židovstva obraćenih kršćana - izabire i druge od obraćenih pogana, Novi narod. Tako je, na primjer, među poganskim Korinćanima bilo mnogo onih koje je Bog izabrao među svoj Narod. A u viđenju Gospodin reče Pavlu apostolu: "Ne boj se, nego govori i ne daj se ušutkati. Ta ja sam s tobom - jer mnogo je naroda mojega u ovom gradu!" (Dj 18, 9). Isti Pavao naziva Crkvu novim Božjim Izraelom (Gal 6,16) i

U Bibliji se govori da je Božji narod Izrael, a u crkvi čujem da smo svi mi vjernici Narod Božji! Ovih dana sam čuo da neki narodi sebe smatraju "nebeskim narodom" - Zar nije po volji Božjoj da su svi narodi Božji narod?

T.M., Subotica

istinskim potomcima Abrahamovim (Gal 3,29). Obećanje pak: "Ja ću biti njihov Bog, a oni narod moj" (Lev 26,2 i Ez 37, 27), okreće apostol u Drugoj Korinćanima - na kršćanske zajednice (2 Kor 6,16), a pisac knjige Hebrejima naziva Crkvu "putujućim Božjim narodom".

I Vatikanski sabor u dogmatskoj konstituciji "Lumen gentium" (gl. 9) bavi se "Narodom Božjim", pa kaže: "Svi narodi, i židovi i pogani, narod su Božji, ne po starozavjetnom obrezanju, nego po "obrezanju Kristovom": "U njemu ste obrezanjem nerukotvorenim, obrezanjem Kristovim, po vjeri suuskrsli s Njim" (Kol 2,11). Dakle, po vjeri i krštenju svi narodi su pozvani da se nakalame u Njegov sveti narod. Poslanje je Kristovo, pa tako i svih kršćana, biti svjetlo svijeta i sol zemlje (Mt 5,13), te tako ostvariti sveopći Božji plan spasenja svijeta.

Što se pak tiče "nebeskog naroda", jasno je iz prethodnog izlaganja. Svaki pojedinac i svaki narod je pozvan da po krštenju i ucjepljenju u Krista uđe u zajedništvo Naroda Božjeg. To se pak postiže, zatim, životom s Kristom i u Kristu: vjerom, ufanjem i ljubavlju, držeći sve zapovijedi Božje, da budemo sveti narod! Od Ne-naroda da postanemo Narod Božji! Od Ne-milih - Mili Bogu! To konkretno znači ljubiti bližnjega svoga kao samoga sebe.

Kamo sreće da je u tom smislu svaki narod "Nebeski narod"! I dužnost je svakog naroda truditi se da postane nebeski! Svi narodi su pozvani da ljube Boga i bližnjega kao članovi Božjeg naroda prema onoj: "Poslužujte jedni druge darom što je svaki primio!" (1 Petr 4,10).

Bez zakona Božjeg i kršćanskog mentaliteta, tog temeljnog stava čovjeka i naroda, svaka ideja o "nebeskom narodu" može se izopačiti u razne manipulacije (zloporabe): nacizam, rasizam, fašizam - hegomoniju nad drugim čovjekom i narodom. A to svršava s onim što čitamo u biblijskom izvještaju - o Kajinu i Abelu! (Post 4,9).

Antun Miloš, Žednik

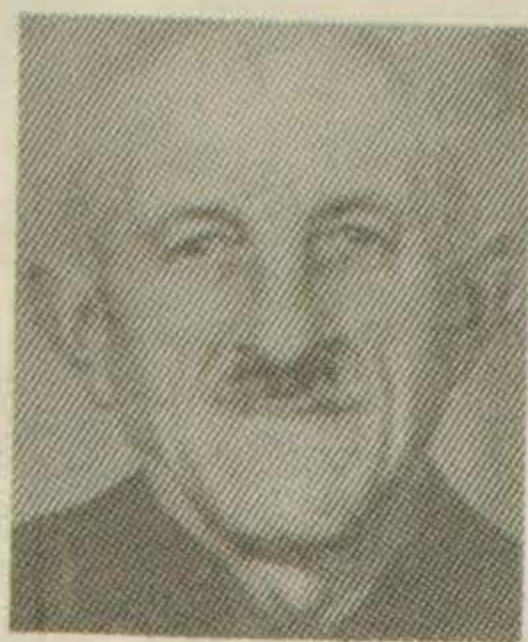
**"U SVAKO URIJEME
I U SVAKOM NARODU
BOGU JE UGODAN ONAJ
KOJI GA SE BOJI I ČINI PRAVDU!"**

(Dj 10,35)

UMRO BELA VUKOV

"Pšenice, pšenice draga, ponose mirisnih njiva,
u te su marnih seljaka uprti pogledi vreli,
jačaj se, pšenice, rasti, u tebi život se skriva,
najljepše cvijeće su ravni: klasovi puni i zreli".

[A. Kokić/

"Još je jedan klas pun i zreo naklonio glavu i pao na zemlju. Umro je Bela Vukov, časni starac. Omiljen u našoj župi sv. Roka, poznat i omiljen u našem gradu, u našim kulturnim i političkim ustanovama. Bio je on doista klas pun i zreo. Bio je čovjek koji je znao tko je i što je. Bio je suprug i otac obitelji, bio je vjernik koji je ljubio Boga i Crkvu njegovu svim silama i iznad svega. Zato možemo reći da je ovaj pokojnik poput pšenice, ponos Bačke nam ravnice, ponos svoje obitelji, ponos naše župe, ponos Crkve Kristove, ponos našeg hrvatskog naroda i bunjevačkog nam roda..."

Ovim riječima je župnik, vlč. Andrija Anišić započeo oproštaj od svog najstarijeg člana Pastoralnog vijeća, bač Bele Vukova.

Od svoje mladosti bio je aktivan u društvu i u Crkvi. Od svoje 24. godine bio je član Pastoralnog vijeća Crkvene općine župe sv. Roka u Subotici. Suradivao je on sa svojim župnicima Blaškom Rajićem, Ivanom Kujundžićem, dr. Marinom Šemudvarcem, Blaškom Dekanjom, a i s novim, mladim župnikom Andrijom Anišićem.

Sahranjen je u Kerskom groblju, 30. srpnja 1996. godine. Sprovodne obrede predvodio je župnik Andrija Anišić. On je u svom govoru istaknuo tri kreposti njegovog života. Volio je svoju obitelj. Imao je petoro djece jer je znao da bez djece nema budućnosti, ni naroda, ni Crkve. Ljubio je Boga iznad

svega i ostao mu vjeran do konca svoga života. Umro je s krunicom u ruci. Shvatio je da Crkva nije samo zgrada, niti su to samo svećenici, nego da je Crkva zajednica Božjeg naroda i zato je bio aktivni član Crkve. Svojim radom želio je dati svoj doprinos za izgradnju i ljepotu te zajednice. Volio je bač Bela i silno svoj hrvatski-bunjevački rod. Nije se bojao niti ustručavao izlagati se da bi dao svoj doprinos za boljitak našega naroda. Govorio je često: "Nitko se neće zauzimati za naš narod, ako to mi sami nećemo!"

U ime Pastoralnog vijeća župe sv. Roka od pokojnika se oprostio Lajčo Crnković, načelnik, a u ime DSHV Bela Tonković, predsjednik. Delegacija DSHV položila je i vijenac na njegov grob. Božju riječ su čitali njegovi unuci, a molitvu vjernika su predmolili članovi Pastoralnog vijeća.

I tako je bač Bela Vukov, kao još jedan klas - pun i zreo - naklonio glavu i pao na plodnu bačku ravnicu, ali ne nama na gubitak. Vjerujemo, naime, u sudbinu pšeničnog zrna, koje mora umrijeti da bi donijelo obilat rod. Bač Bela je umro. Vjerujemo da će u društvu anđela i svetih u prostranstvima neba moliti za naš narod i našu Crkvu, i tako i iz vječnosti davati svoj doprinos za našu bolju i ljepšu budućnost.

A.

DESET GODINA OD SMRTI BELE BAČLIJE

Prije 10 godina, 26. kolovoza 1986. godine preminuo je advokat Bela Bačlija u svojoj 73. godini okrijepljen sakramentima, poslije duge i teške bolesti.

Sahrana, uz prisustvo velikog broja prijatelja, poznanika i kolega advokata, bila je na Bajskom groblju 28. kolovoza iz Peičeve kapele. Prije sahrane, u kapeli, u 15,30 sati sv. misu zadušnicu prikazao je biskup Matija Zvekanović, a u koncelecijaciji su bili župnik vlč. Stjepan Beretić i vlč. Blaško Dekanj.

Bela Bačlija se rodio 18.03. 1914. godine u Subotici, u župi sv. Roka.

Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Subotici 1940. godine. Poslije raznih službi i poslije potrebnih ispita dao je 1953. godine svečano obećanje u Advokatskoj komori Vojvodine u Novom Sadu pa je do kraja života radio kao advokat u Subotici.

Od 13. ožujka 1963. godine Bela Bačlija je bio načelnik Rimokatoličke Crkvene općine sv. Terezije u Subotici. Kroz pet ponovljenih mandata stajao je na čelu Pastoralnog vijeća katedralne župe. Kroz 23 godine najpredanije je vršio tu dužnost. Bio je advokat ne samo svoje katedralne župe, nego je pomagao u pravnim stvarima i drugim svećenicima. Bio je pravni savjetnik i advokat biskupa Matije Zvekanovića.

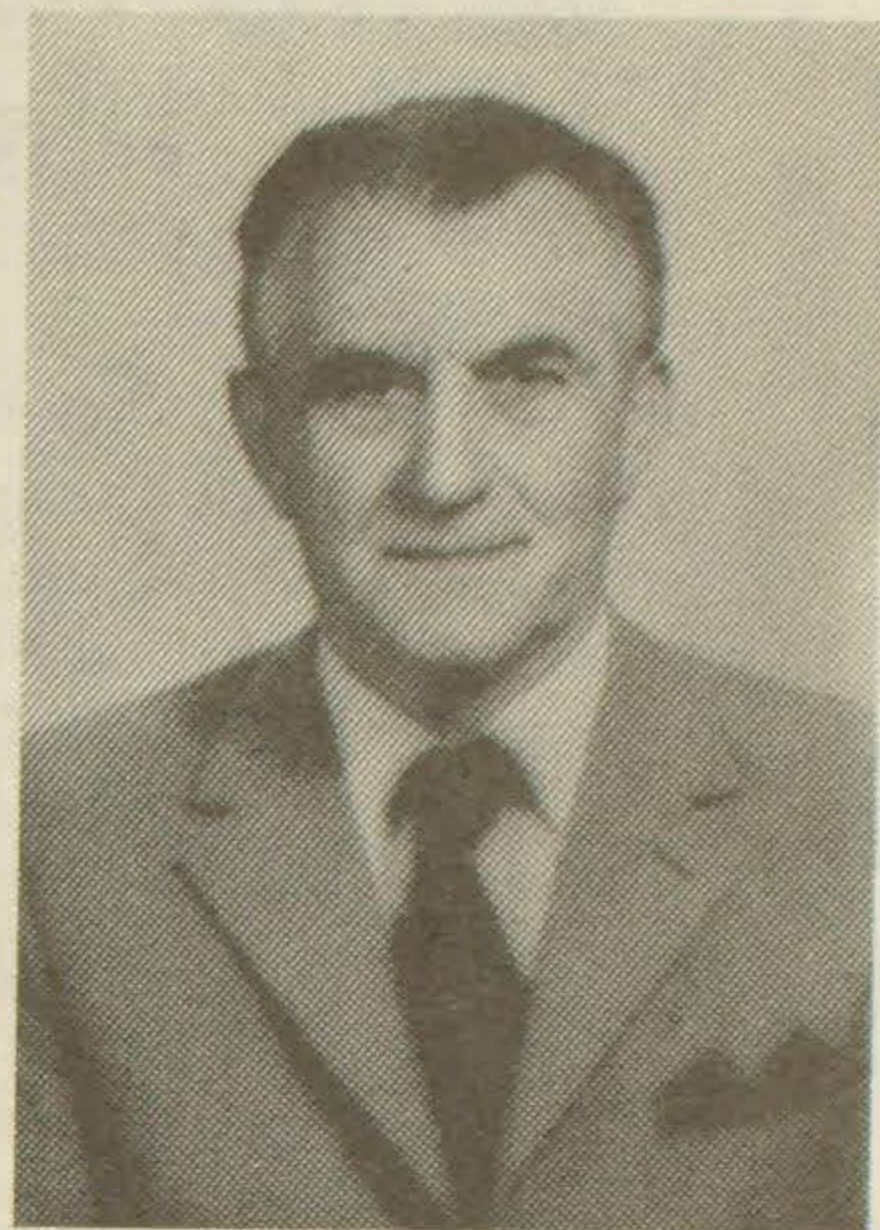
Nad Belinim grobom je župnik vlč. Stjepan Beretić govorio u ime Pastoralnog vijeća župe sv. Terezije, a advokat Tošo Išpanović je govorio u ime advokata.

Obojica su biranim riječim isticali njegovu stručnost i korektnost prema ljudima i kolegama. Bio je iskren vjernik. Nikada nije propustio nedjeljnu sv. misu. Za sve stručne usluge župi, biskupiji i svećenicima nikada nije primio novčane naknade osim za priložene potrebne državne takse.

Uz to je pomagao svoju župu i u ostalim potrebama, ali to nitko nije znao. Kad je 1982. godine postavljen veliki križ pored glavnog oltara u katedrali u povodu 400. obljetnice smrti sv. Terezije Avilske, nitko u javnosti nije znao da je to učinjeno novčanom pomoću Kate i Bele Bačlije.

Sveta misa zadušnica u povodu 10. obljetnice njegove smrti bit će u subotu, 24.08. u katedrali u 8 sati.

Bela Gabrić

In memoriam

DR. HODOSY IMRE, REFORMATSKI BISKUP

U Feketiću je u utorak, 2. srpnja 1996. godine umro prijatelj katolika, ekumenski uvijek raspoložen, biskup Reformirane kršćanske crkve, dr. Hodosy Imre.

Pokojnik se rodio 1919. godine u Itabeju u Banatu. Teološke studije završio je u Kolozsváru u Mađarskoj. Nakon završenih studija službu je obavljao najprije u Daruvaru, a kasnije u Itabeju. Potom je bio u Novom sadu. Godine 1961. došao je u Feketić, gdje je 1982. godine postao reformatski biskup za Jugoslaviju.

Sahranjen je u reformatskoj crkvi u Feketiću, 5.07. 1996. godine. Na sprovodu su bili prisutni i subotički biskup mons. Ivan Péntzes, zrenjaninski biskup mons. Huzsvár László, te g. Irinej Bulović, episkop bački. Bili su prisutni također i predstavnici Evangeličke crkve i predstavnici građanskih vlasti na čelu s g. Dragojlovićem, ministrom vjera pri vladi Republike Srbije.

Na sprovodu je bilo čak 35 oproštajnih govora, što dovoljno svjedoči da je pokojni biskup Hodosy doista bio Božji čovjek, omiljen među svojim vjernicima i poznat i priznat kako u Jugoslaviji, tako i u inozemstvu. Ponizno, ali hrabro je išao Isusovim putem ljubavi. On je svojim životom još jednom očitovao da je Isusova poniznost i blagost najveća snaga ovdje na zemlji, kako je to netko zapisao o njemu. I mi ga kao takvog poznamo. Neka ga Gospodin pridruži svojim svetima u nebu.

A.

BUNARIČKO PROŠTENJE

- **Subota, 24.08.**
u 19 sati: SLUŽBA POKORE, SLUŽBA SVJETLA,
PROCESIJA SA SVIJEĆAMA,
SVETA MISA
- **Nedjelja, 25.08.**
u 7 sati: Misa u kapeli (hrvatski-mađarski)
u 8 sati: Biskupska misa na mađarskom jeziku
- predvodi mons. Ivan Péntzes, subotički biskup
u 10 sati: Biskupska misa na hrvatskom jeziku
- predvodi MONS. ILIJA JANJIĆ, biskup kotorski

HRVATSKI MAJUR
Proštenje kod "Gabrićevog križa"
Nedjelja, 01.09. u 11 sati

DOROSLOVO

Proštenje na Malu Gospu

**U godini jubileja - 100. obljetnica
doseljenja mađarskog naroda**

- **Subota, 07.09.**
Od 16 do 24 sata PO USTALJENOM RASPOREDU
SVETA MISA NA HRVATSKOM JEZIKU
JE U KAPELI u 22 sata
- **Nedjelja, 08.09.**
Od 5 do 12 sati PO USTALJENOM RASPOREDU
u 9 sati: BISKUPSKA MISA NA OTVORENOM
(hrvatski)

OBNOVLJENE KATEDRALNE ORGULJE

- **U subotu, 31.08. u 19 sati:**
**BLAGOSLOV ORGULJA I
KOLAUDACIONI KONCERT**
Nastupaju:
*prof. Andrija Galun
i Alen Kopunović L.;*
govorit će g. Kasza József,
gradonačelnik Subotice
- **U nedjelju, 01.09. u 11 sati:**
dvojezična sveta misa zahvalnica
u povodu obnavljanja orgulja
(Nastupaju katedralni zborovi
"Albe Vidaković" i "Sveta Terezija")

JUBILEJI SESTARA "KĆERI MIOSRDA"

Prije 60 godina položile su svoje redovničke zavjete **S. BLAŽENKA VOJNIĆ** i **S. ELVIRA ROGIĆ**.

U Blatu na Korčuli 6.08., proslavila je svoj Srebrni jubilej redovništva **S. ZRINKA GLAVAŠ**.

Ovi značajni jubileji će biti proslavljeni u okviru jubileja 100. obljetnice crkve sv. Roka u Subotici.

Dajem pouke iz **MATEMATIKE**.
Tel.: 34-988.
Profesor matematike

PISMA ČITATELJA

Istine radi, cijenjeno Uredništvo!

Fizički već dugo odsutan iz vaše sredine, a ipak povezan životom i vašom prisutnošću u mojoj župi, iskreno pozdravljam i cijenim vaš trud i rad. Zahvaljujem za svaki broj vašeg Lista koji redovito primam.

"Istine radi" u broju 7. za mjesec srpanj u naslovu "Velika je radost voditi proces za beatifikaciju" otkrih nešto što me zasmeta svojom netočnošću.

Križ na mjestu gdje je bio salaš Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića podignut je 1990. godine dobrotom g. Ivana Stipičić-Brace, koji je kupio Corpus i njegova dva-tri susjeda koja su radom pomagala. Metalni dio je dala moja malenkost i ideju o križu, a križ je blagoslovio iste godine postulator o. Ante Stantić.

Bez ikakve zle namjere, uvažite ove ispravke.

Bog neka blagoslovi daljni vaš trud, a ja vas sve najsrdačnije pozdravljam.

Marijan Đukić, bivši upravitelj župe Đurđin

Poštovani uredniče!

Željela bih da objavite u vašem cijenjenom i kod nas rado čitanom Listu ovu zahvalu u ime dviju obitelji.

Zahvaljujemo se Uredništvu "Zvonika" koje nam je ustupilo prostor da se zahvalimo za veliko i dobro djelo.

Mnogo se zahvaljujemo našem župniku vlč. Željku Augustinovu koji je svojom dobrotom poveo našu djecu na ljetovanje u Pulu.

Zahvaljujemo se časnim sestrama u Samoboru i vlč. Željku Zecu u Puli i svim njihovim ukućanima koji su našu djevojčicu prihvatili i lijepo ugoštili.

Mnogo hvala svima koji su na posredan ili neposredan način pomogli.

Familije Sabo i Šerfezi iz Bača

NOVO IZ TISKA:

1. Knjiga pjesama pokojnog **MARKA VUKOVA:**
"JA BUNTOVNIK S RAZLOGOM"
2. **BELA GABRIĆ** i **ANTE POKORNIK:**
BUNJEVAČKE KRALJIČKE PISME